

Diaarinumerot

711/03.04.04.04.19/2025

715/03.04.04.04.19/2025

716/03.04.04.04.19/2025

Vastaanottaja

Forssan kaupungin jätelautakunta

Muutoksenhaunallinen päätös

Forssan jätelautakunta 12.2.2025 § 6

Valittajat

1. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
2. Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
3. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

LAUSUNTOPYYNTÖ

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kehottaa oheisten valitusten johdosta

1. antamaan lausunnon ja
2. liittämään asiakirjoihin jäljennökset valituksenalaisen päätöksen perusteena olevista asiakirjoista.

Lausunnossa tulee antaa selostus asiasta, vastata oikeudenkäynnin osapuolten esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausua esitetystä selvityksestä.

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle **viimeistään 2.5.2025**.

Tätä lähetettä tai sen liitteitä ei tarvitse palauttaa. Mikäli mahdollista, pyydämme toimittamaan lausunnon ja pyydetyt asiakirjat sähköisesti virastopostiin hameenlinna.hao@oikeus.fi. Sähköisesti lähetettyjä asiakirjoja ei tarvitse lähettää lisäksi postitse.

Maarit Tiihonen
hallinto-oikeustuomari

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA

Puhelinnumero: 029 56 42210

Faksi: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

HAO Hämeenlinna

Lähtettäjä: Karppele Maria-Pia (ELY) <maria-pia.karppela@ely-keskus.fi>
Lähetetty: torstai 20. maaliskuuta 2025 11.18
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: PIRELY:n valitus Forssan kaupungin jätelautakunnan päätöksestä
Liitteet: Valitus_Forssan Jätelautakunta.pdf; LIITE Valituksenalainen päätös.pdf

Viite: Forssan kaupungin jätelautakunnan päätös 12.2.2025 § 6

Hei,
liitteenä valitus viitteen mukaisesta päätöksestä sekä valituksenalainen päätös.

Ystävällisin terveisin,

Maria-Pia Karppela
Johtava lakimies (OTM, FM)
www.ely-keskus.fi/pirkanmaa
puh. 0295 036 142, vaihde 0295 036 000

Ympäristönsuojeluyksikkö

Pirkanmaan ELY-keskus, Yliopistonkatu 38, PL 297, 33101 Tampere
www.ely-keskus.fi/pirkanmaa

ELY-keskukseen voit toimittaa asiakirjat turvallisesti verkossa [Sähköiset asiointilomakkeet ja niiden käyttöohjeet](#)

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se kuuluu. Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa. Jos olet saanut viestin erehdyksessä, sinulla ei ole siihen käyttöoikeutta. Tässä tapauksessa ilmoita siitä lähettäjälle ja poista viesti postilaatikostasi.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Viite: Forssan kaupungin jätelautakunnan päätös 12.2.2025 § 6

Pirkanmaan ELY-keskuksen valitus Forssan kaupungin jätelautakunnan päätöksestä

Asia Valitus Forssan kaupungin jätelautakunnan päätöksestä

Valittaja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
PL 297 33101 TAMPERE
Puh. 0295 036 000 (vaihde)
kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Päätös, johon haetaan muutosta

Forssan kaupungin jätelautakunnan päätös koskien sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmää jätelautakunnan toimialueella, 12.2.2025 § 6 ("pätös")

Päätöksen tiedoksisaanti

Päätös on annettu tiedoksi 19.2.2025. Päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 13/2003, 19 §). Muutoksenhakuaika päättyy 24.3.2025.

ELY-keskuksen valitusoikeus

ELY-keskuksella on päätöksestä valitusoikeus jätelain (646/2011) 138 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla.

Vaatimukset

ELY-keskus vaatii ensisijaisesti, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus ("hallinto-oikeus") muuttaa lainvastaisen päätöksen siten, että kaikissa jätelautakunnan toimialueen kunnissa siirrytään jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen valituksenalaisen päätöksen esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Toissijaisesti ELY-keskus vaatii, että päätös lainvastaisena kumotaan ja palautetaan Forssan kaupungin jätelautakunnalle ("jätelautakunta") uudelleen käsiteltäväksi.

20.3.2025

Vaatimusten perustelut

Asiaa koskeva lainsäädäntö ja arviointikriteerit

Jätelain 35 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti, jollei 41 tai 41 a §:stä muuta johdu (*kiinteistöittäinen jätteenkuljetus*).

Säännöksen 2 momentin mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Säännöksen 3 momentin mukaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Jätelain 36 §:n 1 momentissa säädetään, että kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (kunnan järjestämä jätteenkuljetus).

Kunta voi jätelain 37 §:n 1 momentin nojalla päättää, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Säännöksen 3 momentin mukaan kunnan on seurattava ja valvottava 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Jätelain 149 §:n 4 momenttiin sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus tämän lain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkastettava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan

20.3.2025

järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Hallintolain (434/2003) 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Jätelain esitöissä (HE 199/2010 vp) todetaan 35 §:n 2 momentin osalta muun muassa, että vaatimus palvelun kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä tarkoittaisi muun ohella sitä, että eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita ei saisi asettaa esimerkiksi palvelun hinnoittelussa perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Mahdollista määräävää markkina-asemaa ei saisi käyttää kilpailunrajoituslain vastaisesti hinnoittelussa hyväksi. Jätelain 37 §:n 1 momentin osalta edellä mainituissa esitöissä todetaan, että kunnan olisi tehtävä asiasta kuntalain mukainen hallintopäätös. Toisin kuin nykyisessä laissa säädetään, päätös voitaisiin kuitenkin tehdä vain, jos pykälän 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Kunnan päätösvallan rajaaminen ehdotetulla tavalla olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että kunta varmistuu 32 §:ssä vastuulleen säädetyn jätteen osalta jätteenkuljetuspalvelujen saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta myös silloin, kun kuljettajan valinta jätetään ehdotetun pykälän mukaisesti kiinteistön haltijan päätettäväksi.

Edelleen esitöissä todetaan, että ehdotetut kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset olisivat tiukemmat kuin nykyisin voimassa olevan lain mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset. Tämä olisi tarpeen erityisesti kiinteistön haltijoiden oikeussuojan turvaamiseksi. Jätteenkuljetuksen järjestäminen 37 §:n mukaisesti johtaa siihen, että kiinteistön haltija on velvollinen solmimaan sopimuksen jätteen kuljettamisesta. Se siis lisää kiinteistön haltijan velvollisuuksia verrattuna kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Ympäristövaliokunta on hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä (YmVM 23/2010 vp) todennut jätteenkuljetuksen osalta muun ohella, että erityisesti jätelakiehdotuksen 37 §:n on nähty estävän julkisen ja yksityisen toimijan tasa-arvoisen kohtelun, kun pykälän on nähty asettavan erityisiä vaatimuksia ainoastaan kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle. Tämän vuoksi valiokunta on ehdottanut, että 35 ja 37 §:n muuttamista mietinnöstä tarkemmin ilmenevällä tavalla siten, että eri kuljetusjärjestelmiä koskevan vaatimustason yhtäläisyys ilmenisi pykälistä selvemmin. Lisäksi valiokunta on ehdottanut, että kriteeristöön lisätään kiinteistön haltijoiden oikeussuojan kannalta olennainen vaatimus palveluiden kattavuudesta. Valiokunta on pitänyt ehdotettua sääntelytapaa koskevaa muutosta siten merkityksellisenä, että se korostaa eri kuljetusjärjestelmien lähtökohtaista samanarvoisuutta, edellytysten yhtäläisyyttä ja kilpailuneutraliteettia.

20.3.2025

Eduskunta on hyväksynyt uuden jätelain 35 ja 37 §:n ympäristövaliokunnan mietinnössä ehdotetun mukaisesti (EV 360/2010 vp).

Säännöksen 3 momentin osalta todetaan esitöissä, että ehdotetussa 3 momentissa kunta velvoitettaisiin seuraamaan ja valvomaan kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta tehdyn kunnan päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä. Jos edellytykset eivät enää täytyisi, olisi kunnan muutettava päätöstä. Päätöksen muuttamiseen sovellettaisiin samoja menettelyjä ja edellytyksiä kuin muutettavan päätöksen valmistelussa.

Asian tausta

Jätelautakunnan toimialue

Jätelautakunnan toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Näistä Eura, Huittinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Somero ja Säkylä sijoittuvat Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimialueelle. Akaa, Sastamala ja Urjala sijoittuvat Pirkanmaan ELY-keskuksen toimialueelle. Jätelautakunnan toimialueen kunnista Forssa, Humppila, Jokioinen ja Tammela sijoittuvat Hämeen ELY-keskuksen toimialueelle.

Päätöksen mukaan jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus on käytössä jätelautakunnan toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä. Päätökset kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta on tehty vuonna 2016 (jätelautakunnan päätös 30.8.2016, § 52 ja 53 sekä jätelautakunnan päätös 1.11.2016, § 75). Lopuissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen kuljetus. Näissä viimeksi mainituissa toimialueen 13 kunnissa on käytössä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n järjestämä paikkaava jätteenkuljetus.

Asian vireilläolo

Jätelautakunta oli jo päätöksellään 16.6.2015, § 15 päättänyt, että Akaassa, Forssassa, Humppilassa, Jokioisilla, Koski Tl:ssä, Loimaalla, Oripäässä, Punkalaitumella, Sastamalassa (pois lukien Suodenniemen ja Mouhijärven alueet), Somerolla, Tammelassa, Urjalassa ja Ypäjällä yhdyskuntajätteiden kuljetus järjestettäisiin jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisullaan KHO 2018:34 puutteellisten selvitysten vuoksi kumonnut jätelautakunnan ja hallinto-oikeuden päätökset asiassa, ja palauttanut asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Asian käsittely on siten ollut vireillä jätelautakunnassa jo yli 10 vuotta.

Teetetyt selvitykset

20.3.2025

Päätöksen mukaan jätelain ehtojen täyttymistä toimialueen kunnissa on selvitetty Ramboll Finland Oy:n tekemässä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka valmistui vuonna 2023. Kuljetusjärjestelmän tilaa on myös selvitetty loppuvuodesta 2024 valmistuneessa Ramboll Finland Oy:n raportissa, joka koskee toimialueen hintatasoa ja asukastytyvääisyyttä. Ramboll Finland Oy on tehnyt myös vuonna 2019 valmistuneen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mutta siitä puuttui kokonaan kuntakohtainen tarkastelu.

Vuoden 2023 kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan arvio jätelain ehtojen täyttymisestä on tehty kuntakohtaisesti, mutta kuitenkin jätelain ehdot luotettavuudesta, kunnallisesta toimivuudesta ja alueellisesta kehittämisestä, ympäristö- ja terveysvaikutuksista sekä kokonaismyönteisyydestä on tarkasteltu koko tarkastelualueen osalta, koska kyseisiä ehtoja määrittäviä lähtöaineistoja ei saatu kuntakohtaisesti eikä myöskään arviointeja pystytty tekemään kuntakohtaisesti.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen johtopäätösten mukaan tehtyjen arviointien perusteella voidaan todeta, että nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaiset vaatimukset seuraavissa kunnissa eri alueilla (taajama, kylä, pienkylä, maaseudun harva-asutus): Huittinen, Jokioinen, Loimaa, Oripää, Sastamala ja Urjala. Selvityksessä tehtyjen arviointien ja saatujen lähtötietojen perusteella jätelain ehtojen täyttymisestä ei ole varmuutta seuraavissa kunnissa: Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski Tl, Punkalaidun, Somero, Säkylä ja Ypäjä. Jätelain ehtojen täyttymistä on mahdollista varmentaa esimerkiksi erillisellä asukaskyselyllä. Selvityksessä tehtyjen arviointien perusteella jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa.¹

Kuljetusjärjestelmäselvityksessä on myös kattavasti tuotu esille etuja ja mahdollisuuksia, joita kiinteistön haltijan järjestämällä kuljetuksella on vaikea saavuttaa.

Päätöksen sisältö

Päätöksen esittelijän päätösehdotus on ollut seuraava.

Jätelautakunta päättää, että kaikissa toimialueen kunnissa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään jätelain 36 §:n mukaisena kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu vaiheittain ajalla 1.1.2029–1.12.2029. Jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lakkaa Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä. Vuoden 1993 sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa Akaassa,

¹ Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys, Ramboll Finland Oy, 5.5.2023, s. 55.

20.3.2025

Forssassa, Humppilassa, Jokioisilla, Kosken Tl:ssa, Loimaalla, Oripäässä, Punkalaitumella, Sastamalassa (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somerolla, Tammelassa, Urjalassa ja Ypäjällä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Päätösehdotuksen perustelujen mukaan tehtyjen selvitysten perusteella ei voida todeta, että kaikissa toimialueen kunnissa tarjolla olisi jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Edelleen todetaan, että toimialueella ei voida varmistua siitä, että jätteenkuljetus edistäisi jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukisi jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuttaisi vaaraa tai haittaa terveydelle ja ympäristölle. Kaksoisjärjestelmä, jossa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus olisi kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa ja loput jätejakeet kunnan järjestämässä kuljetuksessa, ei edistä jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa eikä tue jätehuollon alueellista kehittämistä, eikä se myöskään edistä EU:n kierrätystavoitteisiin pääsemistä. Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen vaikutuksia ei perustelujen mukaan voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Esittelijän päätösehdotuksesta poiketen jätelautakunta on esitetyistä perusteluista huolimatta äänestyksin päättänyt hyväksyä muutosehdotuksen, että uutta päätöstä kuntiin, joissa lainvoimainen päätös on olemassa, ei tehdä, koska selvityksissä ei ole tullut ilmi, etteivätkö edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksesta edelleen täytyisi, ja että kuntien osalta, joissa ei päätöstä ole olemassa, siirrytään sopimusperusteisesta kuljetuksesta kiinteistöhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteena laaditut selvitykset.

Muutosehdotusta ei ole tarkemmin perusteltu.

Päätöksen lainvastaisuus

Päätöksen perustelemisesta

Asiassa on arvioitu jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa 16 Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueeseen kuuluvan kunnan osalta, ja asian valmistelussa on käytetty Ramboll Finland Oy:n tekemiä selvityksiä vuosilta 2019, 2023 ja 2024.

Muutosehdotukseen perustuvalla päätöksellä on päätetty jatkaa jätelain 37 §:n mukaista kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta Eurassa, Säkylässä ja Huittisissa olemassa olevien päätösten perusteella. Muiden kuntien osalta päätöksellä on siirrytty vanhan vuoden 1993 jätelain sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteena laaditut selvitykset. Vastoin esittelijän esittämää päätösehdotusta perusteluineen päätöksellä on siten siirrytty kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen koko jätelautakunnan toimialueella.

20.3.2025

ELY-keskus huomauttaa, että hallintolain 45 §:n nojalla päätös on perusteltava. Perusteluissa on muun muassa ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Muutosehdotuksessa on viitattu laadittuihin selvityksiin, jotka eivät kuitenkaan puolla nyt tehtyä päätöstä vaan päinvastaista, esittelijän tekemää päätösehdotusta. Muutoin muutosehdotusta ei ole erikseen perusteltu. Muutosehdotuksella on päädytty esittelijän esittämästä päinvastaiseen ratkaisuun, eikä esittelijän perustelut siten tue tehtyä päätöstä lainkaan, vaan puhuvat sen sijaan sitä vastaan.

Näin ollen esitetyt perustelut ovat päätöksen kanssa ristiriitaiset ja selvästi puutteelliset. ELY-keskus toteaa, ettei päätös täytä hallintolain 45 §:ssä säädettyjä vaatimuksia päätöksen perustelemisesta ja on siten kokonaisuudessaan lainvastainen.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytyksistä

ELY-keskus toteaa, että jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on jätelain jätehuoltojärjestelmässä ensisijainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan toimesta vain, jos saadaan varmuus siitä, että jätelain 37 §:n edellytykset täyttyvät. Jätelaki rajoittaa näin ollen päätöksentekijän harkintavaltaa jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa. Päätöksenteko ei voi perustua yksinomaan esimerkiksi kunnan kantaan, mikä ilmenee korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta KHO:2016:19. On myös syytä ottaa huomioon, että edellytykset kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiselle ovat tiukemmat kuin vanhan vuoden 1993 jätelain mukaiset edellytykset.

ELY-keskus korostaa, ettei jätelain 37 §:n mukaista päätöstä voida tehdä, ellei säännöksessä säädettyjen edellytysten täyttymisestä ole varmuutta. Näin ollen suoraan kuljetusjärjestelmäselvityksen johtopäätösten perusteella voidaan todeta, ettei jätelaissa säädettyjä edellytyksiä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiselle ole ainakaan seuraavissa kunnissa: Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski Tl, Punkalaidun, Somero, Säkylä, Ypäjä ja Tammelassa.

Kuntakohtaisen tarkastelun perusteella kuljetusjärjestelmäselvityksessä on arvioitu, että nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä täyttää jätelain 37 §:ssä säädettyt edellytykset seuraavissa kunnissa: Huittinen, Jokioinen, Loimaa, Oripää, Sastamala ja Urjala. ELY-keskus kuitenkin toteaa, ettei kaikkien jätelaissa säädettyjen edellytysten täyttymistä ole vuoden 2023 kuljetus selvityksessä arvioitu kuntakohtaisesti, vaan sen sijaan jätelautakunnan toimialueen osalta kokonaisuutena, mikä osaltaan puoltaa kuljetusjärjestelmän päättämisestä yhteisesti koko jätelautakunnan toimialueella.

Esittelijän päätösehdotuksen perusteluissa on tuotu esille teetetyistä selvityksistä tehtäviä johtopäätöksiä. Perusteluissa on muun muassa todettu, että jätelautakunnan toimialueen liittymisprosentti on 78 %, jota ei

20.3.2025

voida pitää hyvänä jätelain lähtökohdat ja tavoitteet huomioon ottaen. Edelleen on todettu, että useassa kunnassa on käytössä paikkaava jätteenkuljetus. Lisäksi on ilmennyt, ettei kaikki jätteenkuljetusyritykset noudata jätelain 35 §:n 3 momentissa edellytetyksi jätehuoltomääräyksiä.

Edelleen perusteluista ilmenee, että bio- ja pakkausjätteiden kuljetus on jätelain mukaisesti kunnan järjestämisvastuulla, jonka lisäksi jätelautakunta on tehnyt päätöksen siirtää kunnan vastuulle kuuluvien asumislietteiden osalta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vuoden 2028 aikana. Niin sanotun kaksoisjärjestelmän, jossa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus olisi kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa ja loput jätejakeet kunnan järjestämässä kuljetuksessa, ei ole katsottu edistävän jätehuollon yleistä toimivuutta. Lisäksi on todettu, että osa jätteenkuljetusyrityksistä kerää kunnan vastuulla olevia jätteitä ja yritysjätteitä samoihin kuormiin, jolloin ei voida varmistua siitä, etteikö aiheutuisi haittaa ja vaaraa terveydelle ja ympäristölle.

Perusteluista ilmenee myös, että jätteenkuljetuksen valvonnassa on ollut haasteita ja niistä johtuvia puutteita. On tuotu esille, että kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on helpompaa jättäytyä jätteenkuljetuksen ulkopuolelle. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätehuollon jatkuvuudesta voidaan myös varmistua niiden kiinteistöjen osalta, joilla on maksuvaikeuksia. Yleisesti on todettu, että jätehuollon valvonta helpottuu ja epäkohtiin voidaan puuttua nopeammin kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Edellä todetun valossa ELY-keskus katsoo, ettei voida varmistua siitä, että jätteenkuljetuspalveluja olisi tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin koko jätelautakunnan toimialueella. ELY-keskus yhtyy esittelijän perusteluissa ja eriävässä mielipiteessä esitettyyn kantaan, että jätehuollon yleisen toimivuuden kehittämiseksi, on perusteltua päättää koko toimialueelle yhdenmukainen jätteenkuljetusjärjestelmä. Tehdyn päätöksen vaikutuksia, jossa on päätetty kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä, ei kaiken edellä todetun valossa voida myöskään pitää kokonaisuutena myönteisinä.

ELY-keskus korostaa, että kuljetusjärjestelmästä päättäminen on laillisuusharkintaan. Koska jätelain 37 §:ssä säädettyjen edellytysten ei voida katsoa täyttyvän jätelautakunnan toimialueen kunnissa, ELY-keskus pitää päätöstä kokonaisuudessaan lainvastaisena.

Olemassa olevien päätösten seurannasta

Edelleen ELY-keskus korostaa, että kunnalla on jätelain 37 §:n 3 momentin nojalla myös velvollisuus seurata ja valvoa aikaisemmin mahdollisesti tehtyä päätöstä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä ja mikäli edellytykset eivät enää täyty, on kunnan muutettava päätöstä.

20.3.2025

ELY-keskus huomauttaa, että jätelain 37 §:n mukaiset päätökset Euran, Säkylän ja Huittisten osalta on tehty vuonna 2016, eli verrattain kauan aikaa sitten. Jätelautakunnalla on velvollisuus seurata ja valvoa, että jätelain edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyvät myös päätöksen tekemisen jälkeen. Näin ollen on hyvä, että jätelautakunta on selvittänyt edellytysten täyttymistä myös näiden kuntien osalta.

Euran ja Säkylän osalta kuljetusjärjestelmäselvityksessä on suoraan todettu, ettei jätelain edellytysten täyttymisestä ole varmuutta. Huittisten osalta voidaan todeta, että kuntakohtaisen tarkastelun pohjalta kuljetusjärjestelmäselvityksessä on arvioitu jätelain edellytysten täyttyvän. Kuitenkin päätösehdotuksessa ilmenevin ja edellä tarkemmin esille tuoduin perusteluin, kokonaisvaltaisen arvion perusteella ei voida katsoa, että kaikki kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle jätelaissa säädetty edellytykset täytyisivät myöskään Huittisissa.

Edellä todetun perusteella ELY-keskus katsoo, että myös niiden kuntien osalta, jossa nykyisin on olemassa päätös kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, olisi tullut jätelain 37 §:n 3 momentin nojalla muuttaa aikaisemmin tehtyjä päätöksiä ja siirtyä kunnan järjestämään jätteen kuljetukseen, ja katsoo siten, että päätös myös tältä osin on lainvastainen.

Käsittelyaikataulusta

ELY-keskus myös huomauttaa, että jätelain 148 §:n 1 momentin nojalla jätelaki on tullut voimaan 1.5.2012. Näin ollen päätös jätteenkuljetusjärjestelmästä olisi jätelain 149 §:n 4 momentin nojalla tullut tehdä jo 1.5.2013 mennessä.

Tästä huolimatta jätelautakunnan toimialueella on edelleen kolmetoista kuntaa, joissa edelleen on käytössä vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus. Erityisesti näiden kuntien osalta on tärkeää mahdollisimman pian saada lainvoimainen päätös jätteen kuljetusjärjestelmästä, jotta ne saadaan pois vanhan 1993 jätelain sopimusperusteisen järjestelmän ja paikkaavan jätteenkuljetuksen piirissä.

Asia on ollut vireillä hyvin kauan, ja asiassa on tehty jo useampi jätelautakunnan päätös. Tästä huolimatta tilannetta ei ole saatu jätelain mukaiseksi. Erityisesti tästä syystä ELY-keskus katsoo, että hallinto-oikeuden mahdollisuuksien mukaan olisi syytä ensisijaisesti muuttaa päätöstä siten, että se täyttää jätelain vaatimukset sen sijaan, että se jälleen palautettaisiin jätelautakunnan käsiteltäväksi, jolloin tilanteen saattaminen lainmukaisesti edelleen viivästyisi.

Lopuksi

Edellä tarkemmin perustellusti ELY-keskus katsoo, että jätelain 37 §:ssä säädetty edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetukseen siirtymiselle eivät ole olemassa jätelautakunnan toimialueen kunnissa. ELY-keskus pitää tehtyä päätöstä jätehuoltoon sekä kiertotalouteen

20.3.2025

liittyvien kokonaistavoitteiden vastaisena. Päätöksellä hyväksyttyä muutosehdotusta ei myöskään ole perusteltu, eikä päätös siten täytä hallintolain 45 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

Kaikki edellä todettu huomioon ottaen ELY-keskus pitää päätöstä jätelain ja hallintolain vastaisena ja katsoo, että päätöstä on ensisijaisesti syytä muuttaa päätöksen esittelijän päätösehdotuksen mukaiseksi, tai toissijaisesti päätös tulee kumota ja palauttaa jätelautakunnan uudelleen käsiteltäväksi.

Ottaen huomioon asiassa teetetyt, päätöksenteon taustalla olevat selvitykset, esittelijän perusteltu päätösehdotus sekä asian käsittelyyn jo kulunut erityisen pitkä aika, ELY-keskus pyytää kunnioittaen, että hallinto-oikeus ensisijaisesti muuttaa päätöstä siten, että kaikissa jätelautakunnan toimialueen kunnissa siirrytään jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Mikäli hallinto-oikeus katsoo, ettei ole toimivaltainen muuttamaan päätöstä edellä vaaditusti, toteaa ELY-keskus, että päätös lainvastaisena ainakin tulee kumota ja palauttaa jätelautakunnan uudelleen käsiteltäväksi.

Kaikki alueen asuinkiinteistöt tulisi saadaan liitettyä jätteenkeräyksen piiriin, jotta syntypaikkalajitteluun perustuvan järjestelmän mitoittaminen, laajentaminen ja käsittelykapasiteetin varaaminen voitaisiin toteuttaa suunnitelmallisesti sekä jätehuollon toimivuuden viranomaisvalvonnan järjestäminen selkeytyisi. Kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisellä on nähty etuina myös asiakaspalvelun keskittäminen, syntypaikkalajittelun kokonaiskehittäminen sekä kannustinmallien ja uusien keräysmenettelyjen pilotointi- ja käyttöönotto.

Asia on käsitelty

Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueen ympäristönsuojeluyksikössä. Asian on esitellyt johtava lakimies Maria-Pia Karppela ja ratkaissut johtaja Mari Rajala.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Liitteet

Valituksenalainen päätös

Tämä asiakirja PIRELY/12974/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/12974/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Karppela Maria-Pia 20.03.2025 11:14

Ratkaisija Rajala Mari 20.03.2025 11:14

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmä Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella

252/14.06.01/2023

JÄTELTK 07.06.2023 § 26

Valmistelija

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Forssan kaupungin jätelautakunta toimii jätelain (646/2011) 23 §:n mukaisena kunnan jätehuoltoviranomaisena seuraavissa kunnissa: Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä on käytössä sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta jätelain (647/2011) 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Muissa toimialueen kunnissa (Akaa, Forssa, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Tammela, Urjala ja Ypäjä) on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Korkein hallinto-oikeus (KHO) antoi 9.3.2018 ratkaisunsa em. 13 kunnan jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksiä koskevissa jatkovalituksissa ja palautti asian jätelautakunnalle uudelleen valmisteltavaksi. KHO:n mukaan jätelautakunnan vuonna 2015 tekemät päätökset kuljetusjärjestelmästä eivät perustuneet hallintolain edellyttämällä tavalla riittäviin selvityksiin.

Jätelain mukaisesti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen voi järjestää joko kunnan järjestämänä tai kiinteistön haltijan järjestämänä. Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä jätteenkuljetus on ensisijainen vaihtoehto, mutta kuljetuksen voi järjestää myös jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä, jos

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tulee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteiseksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Näitä edellytyksiä on selvitetty vuonna 2019 valmistuneessa kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka koski niitä 13 kuntaa, joiden kuljetusjärjestelmäpäätökset KHO palautti uudelleen valmisteluun. Koko toimialuetta koskeva kuljetusjärjestelmäselvitys (liitteenä) valmistui toukokuussa 2023 ja siinä on lisäksi kuntakohtainen tarkastelu, joka puuttuu vuonna 2019 valmistuneesta kuljetusjärjestelmäselvityksestä. Eura, Säkylä ja Huittinen otettiin mukaan viimeisimpään kuljetusjärjestelmäselvitykseen, koska jätelain 37 § 3 mom mukaisesti kunnan on seurattava ja valvottava kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmäpäätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymiselle ei ole asetettu samanlaisia ehtoja kuin kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ja vaikka kaikki kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetetut ehdot täytyisivät, voidaan silti tehdä päätös kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä.

Vuonna 2019 kuljetusjärjestelmästä pyydettiin lausunnot kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, alueen ELY-keskuksilta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:ltä, alueella toimivilta jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä asianosaisten tahojen etujärjestöiltä. Lisäksi kuntalaisille varattiin mahdollisuus mielipiteen esittämiseen. Lausuntoja saapui 32 kpl ja näistä 2 puolsi kunnan järjestämää jätteenkuljetusta ja loput kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta.

Ennen kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemistä lautakunta kuulee asianosaisia. Lausunnot pyydetään toimialueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, ELY-keskuksilta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:tä, jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä asianosaisten tahojen etujärjestöiltä. Lisäksi hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaisesti varataan kaikille niille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Kuljetusjärjestelmäselvitys on liitteenä.

Esittelijä Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus Jätelautakunta

1. varaa toimialueen kuntien jäsenille mahdollisuuden esittää mielipiteensä jätteenkuljetusjärjestelmästä ja tiedottaa siitä jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Mielipiteet pyydetään toimittamaan jätelautakunnalle kirjallisesti 30.9.2023 mennessä,

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

2. pyytää jätteenkuljetusjärjestelmästä lausunnot kirjallisesti 30.9.2023 mennessä seuraavilta tahoilta:

- toimialueen kunnat
- toimialueen ympäristönsuojeluviranomaiset
- Hämeen ELY-keskus, Pirkanmaan ELY-keskus ja Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy
- toimialueen jätteenkuljetusyritykset
- Suomen Kuntaliitto ry
- edunvalvontajärjestöt: Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry (ALT), Kierrätysteollisuus ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka (SKAL) sekä Suomen Kiertovoima ry (KIVO).

3. Julkaisee selvityksestä puuttuvat liitteet 19.6.2023 mennessä.

Käsittely Kaupunginhallituksen edustaja Emmi Lintonen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen.

JÄTELTK 08.11.2023 § 48

Valmistelija Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081, salla.alapirtti@forssa.fi

Kuljetusjärjestelmäpäätös koskee sekalaista yhdyskuntajätettä kaikissa Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kunnissa. Toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski TI, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Lainvoimainen kuljetusjärjestelmäpäätös sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta on Eurassa, Säkylässä ja Huittisissa, joissa jätteenkuljetus järjestetään jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä. Muissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 sopimusperusteinen jätteenkuljetus.

Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on ensisijainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Kunta voi kuitenkin päättää jätelain 37 §:n mukaisesti, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä, jos pykälässä mainitut edellytykset täyttyvät, eli

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan

Vaikka em. edellytykset täyttyisivät, kunta voi silti päättää siirtyä kunnan järjestämään kuljetukseen. Koska kunnan on seurattava jätelain 37 § 3 mom mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten täyttymistä Euran, Huittisten ja Säkylän osalta ja tehtävä jätelain mukainen päätös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä loppujen toimialueen kuntien osalta, koskee tämä kuljetusjärjestelmäpäätös kaikkia toimialueen kuntia. Jätelain ehtojen täyttymistä toimialueen kunnissa on selvitetty Ramboll Finland Oy:n tekemässä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka valmistui keväällä 2023. Ramboll Finland Oy on tehnyt toimialueen kuntien osalta myös vuonna 2019 valmistuneen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mutta siitä puuttuu kuntakohtainen tarkastelu.

Lausunnot ja mielipiteet

Hallintolain mukaisista vaikutusmahdollisuuksista sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmään tiedotettiin jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Mielipiteet tuli jättää kirjallisesti 30.9.2023 mennessä, mutta yhtään mielipidettä asiaan liittyen ei jätetty. Lausunnot kuljetusjärjestelmästä tuli toimittaa myös 30.9. mennessä ja niitä saapui 25 kpl. Osa lausunnon antajista pyysi lisääaikaa ja sitä myönnettiin huomioiden se, että asia käsitellään jätelautakunnan marraskuun kokouksessa. Tiivistelmä lausunnoista on liitteenä ja lausunnot oheismateriaalina. Lausunnon toimittivat Akaan kaupunginhallitus, Etelä-Satakunnan ympäristölupalautakunta, Euran tekninen lautakunta, Forssan ympäristölupalautakunta, Huittisten tekninen valiokunta, Humppilan tekninen lautakunta, Hämeen ELY-keskus, Jokioisten teknisen lautakunnan lupajaosto, Jokioisten kunnanhallitus, Suomen Kiertovoima (KIVO), Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, Loimaan kaupunginhallitus, Loimaan kaupungin lupajaosto, Pirkanmaan ELY-keskus, Pyhäjärvisuodun kuljetusyrittäjät, Sastamalan tekninen lautakunta, Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Someron tekninen lautakunta, Tammelan ympäristölautakunta, Urjalan tekninen lautakunta, Valkeakosken ympäristönsuojelu, Varsinais-Suomen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

ELY-keskus ja Ympäristöhuolto Askonen Oy. Lausunnoista 13 puolsi kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ja 6 kunnan järjestämää kuljetusta. 6 lausunnossa ei selkeästi kerrottu kumpaa kuljetusjärjestelmää kannatetaan.

Jätelain ehtojen täyttyminen kunnittain

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyvät toimialueen kunnista kuudessa, eli Huittisissa, Jokioisilla, Loimaalla, Oripäässä, Sastamalassa ja Urjalassa. Yhdeksän kunnan osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä. Nämä kunnat ovat Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski Tl, Punkalaidun, Somero, Säkö ja Ypäjä. Selvityksen mukaan jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa. Ainoastaan niiden kuntien osalta, jossa jätelain ehdot täyttyvät, on mahdollista valita kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ja kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen välillä.

Selvityksen mukaan jätelain ehtojen täyttymistä olisi mahdollista varmentaa asukaskyselyllä niissä kunnissa, joissa ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä. Asukaskyselyä ei kuitenkaan kannata lähteä toteuttamaan, sillä se ei tuo kuljetusjärjestelmäpäätöksen kannalta oleellista lisätietoa. Kyselyllä saatetaan saada selville syitä, miksi jokin kiinteistö on jättäytynyt jätteenkuljetuksen ulkopuolelle ja lisätietoa kimppa-astioiden käyttäjistä, mutta se ei muuta esimerkiksi perusteettoman korkeita jäteastian tyhjennysmaksuja, joita osassa kuntia on käytössä.

Paikkaava jätteenkuljetus

Toimialueen kunnista 13:ssa on käytössä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n järjestämä paikkaava jätteenkuljetus. Eurassa, Huittisissa ja Säkössä paikkaavaa jätteenkuljetusta ei ole käytössä. Osassa saapuneista lausunnoista on todettu, että paikkaavaa jätteenkuljetusta voidaan pitää samanarvoisena jätteenkuljetuspalveluna kotitalouksille kuin yksityisten kuljetusyritysten tarjoamaa palvelua. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä paikkaavaa jätteenkuljetusta ei voida lopettaa hallinto-oikeuden (diaarinumero 01228/14/5149) päätöksen mukaisesti ennen kuin toimialueella on lainvoimainen kuljetusjärjestelmäpäätös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksesta. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy ei markkinoi paikkaavaa jätteenkuljetusta eikä siihen oteta mukaan uusia asiakkaita. Paikkaavaa jätteenkuljetusta on käytössä runsaasti haja-asutusalueella, eniten Punkalaitumella (39 %), Akaassa (35 %) ja Tammelassa (30 %). Selvityksen paikkatietotarkastelun perusteella Somerolla on alueita, joissa tehdään jäteastian tyhjennyksiä pelkästään paikkaavan jätteenkuljetuksen toimesta.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Tämä antaa viitteitä siitä, että Somerolla on alueita, joissa yksityiset jätteenkuljetusyritykset eivät tarjoa jätteenkuljetuspalvelua.

Liittymisprosentti ja jätteenkuljetusrekisterin tiedot

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan toimialueen liittymisprosentti vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen osalta on 78 %. Selvityksessä on huomioitu ne kiinteistöt, joille on myönnetty jätemaksun kohtuullistaminen, eli kiinteistöt, joilla ei ole velvollisuutta järjestää jätehuoltoa. Jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen määrä vaihtelee kunnittain ja alueittain. Maaseudulla ja YKR-alueen ulkopuolisilla alueilla liittymisaste on heikoin kaikkien kuntien alueella. Korkeimmat liittymisprosentit ovat Oripäässä (89 %) ja Forssassa (87 %). Alhaisimmat liittymisprosentit olivat Tammelassa (58 %) ja Somerolla (66 %). Haja-asutusalueella alhaisimmat liittymisprosentit olivat Tammelassa (44 %) ja Säkylässä (51 %) ja korkeimmat Oripäässä (82 %) ja Loimaalla (78 %). Osassa kuntia merkittävä osa vapaa-ajan kiinteistöistä sijaitsee kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä, eniten Säkylässä (12,9 %), Eurassa (10,9 %) ja Huittisissa (9,3 %). Paikkatietotarkastelun perusteella Säkylässä on alueita, joissa vapaa-ajan asunnoille ei tehdä lainkaan jäteastian tyhjennyksiä. Jätehuoltoviranomaisen tiedossa on, että Tammelassa on isoja jätekimppoja, mikä voi osittain selittää alhaista liittymisastetta. Kaikista jätekimppojen osakkaista jätelautakunnalla ei ole tietoa.

Toimialueen liittymisprosenttia ei voida pitää hyvänä, koska jätelain lähtökohta on se, että jokaiselle kiinteistölle tulee olla järjestettynä jätteenkuljetus, ellei kiinteistölle ole myönnetty jätemaksun kohtuullistamista. Useassa lausunnossa ja kuljetusjärjestelmäselvityksessä on nostettu esille jätelautakunnan ylläpitämän jätelain 143 §:n mukaisen jätteenkuljetusrekisterin tietojen puutteellisuus ja se, että on jätelautakunnan tehtävä seurata jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen määrää. Lausunnoissa myös nostettiin, että jätelautakunta ei ole toimittanut jätelain valvontaviranomaiselle tehtävänsä hoitamiseksi tarvittavia tietoja jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä.

Jätteenkuljetusrekisterin tietojen laatu on täysin riippuvainen jätteenkuljettajien jätelautakunnalle toimittamien tietojen (jätelaki 39 §) laadusta. Puutteellisia kuljetustietoja ei saada kohdistettua rekisterissä millekään kiinteistölle. Jätelautakunta on myös havainnut, että kiinteistöllä saattaa olla jätteenkuljetusrekisterissä jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennysvälit, mutta esimerkiksi asiakaspuhelun aikana käy ilmi, että tosiasiallisesti kiinteistöllä käydään tyhjentämässä jäteastia soitosta. Ongelman muodostavat myös kimppa-astiat, joiden käyttäjistä ei välttämättä ole tietoa edes jätteenkuljettajalla. Jätehuoltomääräysten 8 §:n mukaisesti tiedot

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

yhteistä jäteastiaa käyttävistä kiinteistöistä tulisi antaa jätteenkuljettajalle ja jätelautakunnalle, mutta hyvin usein näin ei tapahdu.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetuspalvelu katkeaa jossain vaiheessa maksamattomien laskujen vuoksi. Koska kuljetustiedot toimitetaan jätelautakunnalle neljännesvuosittain, kiinteistö on saattanut olla jätteenkuljetukseen liittymättömänä useita kuukausia ennen kuin tieto jätteenkuljetusten päättymisestä näkyy jätteenkuljetusrekisterissä. Ainoastaan yksi toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä ilmoittaa jätelautakunnalle säännöllisesti tiedot kiinteistöistä, joiden jätteenkuljetus on katkaistu maksamattomien laskujen vuoksi. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistölle järjestetään jätteenkuljetus maksuvaikeuksista huolimatta.

Muun muassa edellä mainittujen ongelmien vuoksi jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuranta on hyvin haasteellista ja lähes mahdotonta kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Jätelautakunnalla ei ole resursseja lähettää jokaiselle jätteenkuljetukseen liittymättömälle kiinteistölle selvityspyyntöä. Riittämättömien resurssien ja kuljetusrekisterin puutteellisten tietojen vuoksi jätelautakunnalla ei ole mahdollisuutta toimittaa ajantasaisia ja luotettavia tietoja jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä valvontaviranomaisille. Valvontaviranomaisten tehtävien helpottamiseksi on vuoden 2023 alkupuolella annettu heille katseluoikeudet jätelautakunnan jätteenkuljetusrekisteriin, josta pystyy näkemään mm. jätteenkuljetustiedot sekä kiinteistön mahdolliset päätökset ja ilmoitukset.

Toimialueella toimivat jätteenkuljetusyritykset ja tiedot hinnoista

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan toimialueella toimii 14 sekajätettä kuljettavaa jätteenkuljetusyritystä, joista 11 vastasi selvitykseen liittyvään kyselyyn. Kyselyyn vastanneiden yritysten lukumäärä kunnittain on esitetty selvityksen taulukossa 7. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n internetsivuilla on listaus jätelautakunnan tiedossa olevista jätteenkuljetusyrityksistä kunnittain. Koska jätteenkuljettajat eivät useinkaan ilmoita jätelautakunnalle toimialueissaan tapahtuvista muutoksista, selvityksessä ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n internetsivuilla olevat tiedot voivat erota toisistaan. Joka kunnassa toimii kuitenkin useampi jätteenkuljetusyritys.

Selvitystä varten kysyttiin toimialueen kuljettajilta hintatietoja jätteenkuljetuksista. Kyselyyn vastasi 7 kuljetusyritystä, joiden tyhjennykset vastaavat noin 50 % toiminta-alueella tehdyistä tyhjennyksistä. Tämän vuoksi jouduttiin hyödyntämään myös vuoden

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

2019 selvityksen hintatietoja, joihin tehtiin indeksikorotus. Hintatietojen toimittamatta jättäminen on huomionarvoinen asia, koska jätelautakunnan on seurattava kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle asetettujen ehtojen täyttymistä myös hintojen osalta. Hintojen seuraaminen on kuitenkin hyvin haasteellista, koska kuljetusjärjestelmäselvitykseen ei toimitettu tietoja hinnoista kattavasti. Selvityksen hintatiedot antavat kuitenkin riittävän kuvan alueen hintatasosta, vaikka eivät vastaakaan todellista tilannetta.

Selvityksen kuntakohtaisessa tarkastelussa havaittiin keskimääräistä korkeampia jäteastian tyhjennyshintoja ilman selittävää tekijää Akaassa, Eurassa, Forssassa, Humppilassa ja Tammelassa. Hintatarkastelun perusteella voidaan siis todeta, että toimialueen kuntalaisia asetetaan perusteettomasti palvelujen hinnoittelussa toisistaan poikkeavaan asemaan, eikä jätelain vaatimus palveluiden kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä toteudu.

Jätelain 85 §:n mukaisesti jätelaskussa tulisi erotella jätteen käsittelyn ja kuljetuksen kustannukset. Kaikissa selvitystä varten toimitetuissa jätelaskuissa ei ollut eritelty jätteen käsittelyä ja kuljetusta. Lisäksi laskuista havaittiin, että osassa laskuista jätteenkäsittelymaksu erosi jätelautakunnan hyväksymän jätemaksutaksan jätteenkäsittelymaksusta. Näiden tietojen perusteella voidaan todeta, että kaikki jätteenkuljettajat eivät noudata jätelain mukaista velvoitetta eritellä jätelaskussa jätteenkäsittelyn ja kuljetuksen kustannukset. Lisäksi osa jätteenkuljettajista ei laskuta kuntalaisilta jätteenkäsittelykuluja jätemaksutaksan mukaisesti. Näin ollen jätelain ehto kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä ei toteudu kaikkien toimialueen kuntalaisten osalta.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaisesti toimialueen kunnista ainoastaan kuudessa täyttyvät jätelain mukaiset ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle. Tämä tarkoittaa siis sitä, että vain näiden kuntien osalta voidaan päättää, järjestetäänkö jätteenkuljetus kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Koska loppujen toimialueen kuntien osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä tai ne eivät täyty, voidaan ko. kuntien osalta päättää ainoastaan kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta.

Sekajärjestelmä, jossa osassa toimialueen kunnista olisi käytössä sekajätteen osalta kunnan järjestämä jätteenkuljetus ja osassa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, asettaa toimialueen kuntalaiset eriarvoiseen asemaan ja vaikeuttaa merkittävästi mm.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

viranomaisten toimintaa, jätehuollon alueellista kehittämistä ja yleistä toimivuutta.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jokaiselle kiinteistölle voidaan järjestää jätelain mukainen jätteen keräys ja kuljetus ja varmistua siitä, että jätehuoltomääräyksiä noudatetaan esimerkiksi jäteastioiden tyhjennysväleissä. Jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jättäytyminen on huomattavasti vaikeampaa kuin kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ja jätehuoltoviranomainen saa paremmin tietoa kaikkien kiinteistöjen jätehuollosta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa toimialueen kiinteistöjä ei aseteta jätemaksujen osalta toisistaan perusteetta poikkeavaan asemaan ja että maksut perustuvat tasavertaisesti jätelain 78 §:n mukaiseen jätemaksutaksaan. Lisäksi jätemaksutaksan mahdollisista hinnanalennuksista hyötyvät suoraan kuntalaiset.

Vaikka kunnan järjestämässä kuljetuksessa kuntalaiselta poistuu oikeus valita oma jätteenkuljettajansa, on kunnan järjestämässä kuljetuksessa lukuisia hyviä puolia. Yhdenvertaisten ja tasapuolisten jätehuoltopalveluiden lisäksi kuntalaiset saavat mm. jätteenkuljetukseen ja jätemaksuihin liittyvän asiakaspalvelun samasta paikasta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kuntalaisten asiointi sujuvoituu myös sitä kautta, että osa nyt viranhaltijapäätöksinä hoidettavista asioista, kuten jäteastian tyhjennysvälin pidentämiset, voidaan hoitaa kevyemmin ilmoitusmenettelyllä.

Bio- ja pakkausjätteiden erilliskeräys on jo jätelain mukaisesti siirtynyt kunnan vastuulle. Jätehuollon alueellisen kehittämisen, yleisen toimivuuden ja kuljetusreittien optimoinnin kannalta on tarkoituksenmukaista siirtää kaikissa toimialueen kunnissa kunnan järjestämään kuljetukseen myös sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta. Suomi on kaukana EU:n asettamista kierrätystavoitteista ja niiden saavuttaminen on haasteellista kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Kun kaikkien jätelajien jätehuollon järjestäminen on kunnan vastuulla, voidaan mm. käyttää ohjaavaa taksaa, joka kannustaa bio- ja pakkausjätteiden lajitteluun. Lisäksi voidaan esimerkiksi hyödyntää monilokeroastioita ja optimoida jätteenkuljetusreitit tehokkaasti.

Useissa lausunnoissa tuotiin esille kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen mahdolliset negatiiviset vaikutukset jätteenkuljetusyritysten toimintaan. Kunnan on jätelain 32 §:n mukaisesti järjestettävä kuljetusten kilpailutus niin, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Lisäksi kuljetukset on kilpailutettava osiin jaettuna niin, että useampi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi. Hyvin

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

toteutettu kilpailutus antaa pienille kuljetusyrityksille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa ja uusille yritysille aloittamismahdollisuuden.

Koska kuljetusjärjestelmäselvityksen ja edellä selostetun perusteella ei voida todeta, että kaikki jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyisivät koko toimialueella, tulee koko toimialueen osalta siirtyä jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään kuljetukseen.

Esittelijä

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus

Jätelautakunta päättää, että kaikissa toimialueen kunnissa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säskylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään jätelain 36 §:n mukaisena kunnan järjestämänä kuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään kuljetukseen tapahtuu vaiheittain ajalla 1.1.2027-31.12.2027.

Käsittely

Keskustelun edetessä jäsen Maija Toivonen tekin seuraavan muutosesityksen:

” Esitän asia palautusta valmisteluun. Asiasta päätettäessä tulee varmistua siitä, että käytettävissä on asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Esitetyn selvityksen perusteella ei voida todeta, etteikö jätelain ehdot täyttyisi kiinteistönhaltijan järjestämässä jätekuljetuksessa.

Ennen asian uudelleen käsittelyä

- raportin pohjalta on tehtävä tarkempi selvitys siitä, mikä on liittymättömien kiinteistöjen aste tällä hetkellä ja miksi osa kiinteistöistä ei ole liittynyt järjestettyyn jätehuoltoon.
- tehtävä asukkaille kysely jätehuollosta asukaskysely hallintolain 41§:n mukaisesti, jolla pyritään varmentamaan jätelain 37§ ehtojen täyttyminen.
- hinnoittelutietoina on käytettävää laajempaa otantaa alueella toimivista yrityksistä.”

Ehdotusta kannattivat jäsenet Laura Väilä, Ilkka Riuttamäki, Pauli Pietilä, Pasi Markula ja Kari Virtanen.

Koska keskustelun kuluessa oli tehty esittelijän ehdotuksesta kannatettu poikkeava ehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta pitää äänestää. Puheenjohtaja esitti, että pohjaesitys on jaa ja esitys asian palauttamiseksi uudelleen valmisteluun on ei ja että äänestys käydään nimenhuutoäänestyksenä. Puheenjohtajan esittämä äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti. Nimenhuudolla suoritettussa äänestyksessä esittelijän päätösehdotuksen kannalla

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

olivat jäsenet Johanna Häggman, Anne Niemelä-Laaksonen, Nina Prusila ja Ismo Ojansuu. Maija Toivosen muutosesityksen kannalla olivat jäsenet Kari Virtanen, Ilkka Riuttamäki, Reija Kaario, Marja Lehtimäki, Pasi Markula, Timo Karunen, Pauli Pietilä, Kalle Malin, Laura Väilä, Jatta Kannisto ja Markku Heikkilä.

Päätös

Jätelautakunta päätti äänin 12 - 4 palauttaa asian uudelleen valmisteluun lisäselvityksiä varten.

Puheenjohtaja Johanna Häggman sekä esittelijä Salla Alapirtti jättivät asiasta eriävän mielipiteen.

JÄTELTK 11.12.2024 § 58

Valmistelija

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Jätelautakunta palautti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen uudelleen valmisteluun kokouksessaan 8.11.2023 § 48. Ennen asian käsittelyä uudelleen tuli

- tehdä tarkempi selvitys siitä, mikä on liittymättömien kiinteistöjen aste tällä hetkellä ja miksi osa kiinteistöistä ei ole liittynyt järjestettyyn jätehuoltoon
- tehdä asukkaille kysely jätehuollosta asukaskysely hallintolain 41 §:n mukaisesti, jolla pyritään varmentamaan jätelain 37 § ehtojen täyttyminen
- käyttää hinnoittelutietoina laajempaa otantaa alueella toimivista yrityksistä

Kokouksessa 17.1.2024 § 2 jätelautakunta päätti em. lisäselvitysten tekemisestä. Ramboll Finland Oy selvitti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen hintatasoa toimialueella ja teki kuntalaisille asukaskyselyn tyytyväisyydestä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetukseen. Jätehuoltoon liittymättömyyden juurisyitä on selvitetty postittamalla jokaiseen toimialueen kuntaan 100:lle jätehuoltoon liittymättömälle kiinteistölle selvityspyynnöt jätehuollon järjestämisestä. Selvityspyynnöprojehti on edennyt suunniteltua hitaammin ja on edelleen kesken.

Hämeen Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus (ELY-keskus) on kehottanut jätelautakuntaa tekemään sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen 31.12.2024 mennessä. Koska lisäselvitykset olivat vielä kesken marraskuussa, jätelautakunta pyysi Hämeen ELY-keskukselta lisäaikaa kuljetusjärjestelmäpäätöksen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

tekemiseen 28.2.2025 saakka. Ramboll Finland Oy:n selvitys valmistui marraskuun 2024 lopussa ja on liitteenä. Liitteenä on myös vuonna 2023 valmistunut Ramboll Finland Oy:n tekemä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys, jossa on selvitetty jätelaissa kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetettujen edellytysten täyttymistä kaikkien toimialueen kuntien osalta.

Jätelain mukaisesti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen voi järjestää joko kunnan tai kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä jätteenkuljetus on ensisijainen vaihtoehto, mutta kuljetuksen voi järjestää myös jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä, jos

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan

Vaikka kaikki kiinteistön haltijalle asetetut edellytykset täytyisivät, voidaan silti tehdä päätös kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä. Toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä on käytössä jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Muissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Sekä kuljetusjärjestelmäselvitys vuodelta 2023 että raportti hintatasosta ja asukaskyselystä vuodelta 2024 koskevat kaikkia toimialueen kuntia. Eura, Huittinen ja Säkylä on otettu mukaan kuljetusjärjestelmäselvitykseen ja raporttiin, koska kunnan on jätelain 37 § 3 mom mukaisesti seurattava ja valvottava kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmäpäätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Ennen kaikkia toimialueen kuntia koskevan sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemistä jätelautakunta kuulee asianosaisia. Lausunnot pyydetään toimialueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, ELY-keskuksilta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:ltä, jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä asianosaisten tahojen etujärjestöiltä. Lisäksi hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaisesti varataan kaikille niille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

vaikutus, mahdollisuus saada lisätietoa käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Esittelijä Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus Jätelautakunta

1. varaa toimialueen kuntien jäsenille mahdollisuuden esittää mielipiteensä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä ja tiedottaa siitä jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Mielipiteet pyydetään toimittamaan jätelautakunnalle kirjallisesti 31.1.2025 mennessä

2. pyytää sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä lausunnot kirjallisesti 31.1.2025 mennessä seuraavilta tahoilta:

- toimialueen kunnat
- toimialueen ympäristönsuojeluviranomaiset
- Hämeen ELY-keskus, Pirkanmaan ELY-keskus ja Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy
- toimialueen jätteenkuljetusyritykset
- Suomen Kuntaliitto ry
- edunvalvontajärjestöt: Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry (ALT), Kierrätysteollisuus ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka (SKAL) sekä Suomen Kiertovoima ry (KIVO).

Päätös Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen.

JÄTELTK 12.02.2025 § 6

Valmistelija Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Kuljetusjärjestelmäpäättös koskee sekalaista yhdyskuntajätettä kaikissa Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kunnissa. Toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Jätelain (646/2011) 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus on käytössä toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä. Lopuissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen kuljetus.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on ensisijainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Kunta voi kuitenkin päättää jätelain 37 §:n mukaisesti, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä, jos pykälässä mainitut edellytykset täyttyvät, eli

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan.

Jätelain mukaiset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset ovat tiukemmat kuin vanhan sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset. Jos päätetään siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta, joka voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Vaikka jätelain 37 §:n edellytykset täyttyisivät, kunta voi silti päättää siirtyä kunnan järjestämään kuljetukseen.

Jätelain 37 § 3 mom mukaisesti kunnan on seurattava kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten täyttymistä ja tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Näin ollen päätöksenteko koskee myös Euraa, Huittista ja Säkylää. Jätelain ehtojen täyttymistä toimialueen kunnissa on selvitetty Ramboll Finland Oy:n tekemässä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka valmistui vuonna 2023. Kuljetusjärjestelmän tilaa on myös selvitetty loppuvuodesta 2024 valmistuneessa Ramboll Finland Oy:n raportissa, joka koskee toimialueen hintatasoa ja asukastytyvääisyyttä. Ramboll Finland Oy on tehnyt myös vuonna 2019 valmistuneen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mutta siitä puuttui kokonaan kuntakohtainen tarkastelu.

Edellisen kerran sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmä oli jätelautakunnan päätettävänä marraskuussa 2023, mutta silloin jätelautakunta palautti asian uudelleen valmisteluun. Tammikuussa 2024 jätelautakunta päätti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmään liittyvien lisäselvitysten tekemisestä. Jätelautakunta päätti tilata Ramboll Finland Oy:ltä selvityksen toimialueen hintatasosta ja asukastytyvääisyydestä sekä lähettää 100 kpl selvityspyyntöjä jokaiseen toimialueen kuntaan jätteenkuljetukseen liittymättömille kiinteistöille

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

(selvityspyyntöprojekti). Päätöksestä palauttaa kuljetusjärjestelmä uudelleen valmisteluun tehtiin valvontapyyntö Hämeen ELY-keskukselle. Toukokuussa 2024 Hämeen ELY-keskus kehotti päätöksellään (diaarinumero HAMELY/2622/2023) jätelautakuntaa tekemään päätöksen sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä 31.12.2024 mennessä. Marraskuussa 2024 jätelautakunta pyysi Hämeen ELY-keskukselta lisää aikaa päätöksen tekemiseen 28.2.2025 saakka, jotta päätöksenteon tueksi saatiin hintatasoon ja asukastyytyväisyyteen liittyvä raportti. Lisää aikaa myönnettiin pyydetysti. Selvityspyyntöprojektin osalta voitiin todeta, että se oli edennyt ennakoitua huomattavasti hitaammin ja on edelleen niin pahasti kesken, että sen tuloksia ei saada vielä useaan kuukauteen.

Hämeen ELY-keskus on antanut lausunnon päätettävänä olevaan kuljetusjärjestelmäasiaan. Lausunnon mukaan jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan toimesta vain, jos saadaan varmuus siitä, että jätelain edellytykset täyttyvät. Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella ehtojen täyttymisestä ei ole varmuutta ja asukastyytyväisyyttä ja hintatasoa koskevan raportin tuloksilla ei ole ratkaisevaa merkitystä jätteenkuljetusjärjestelmän valinnassa. Lisäksi lausunnossa todetaan, että jätteenkuljetusjärjestelmää koskevan päätöksenteon tueksi on tehty kattavia selvityksiä, joiden perusteella päätös voidaan tehdä. Lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi päätös tulee tehdä asetettuun määräaikaan, 28.2.2025, mennessä.

Lausunnot ja mielipiteet

Jätehuoltoviranomaisen päätöksenteon tulee perustua ainoastaan jätelain tulkintaan. Kuntien ja muiden (esim. kuntalaiset ja jätteenkuljetusyritykset) mielipiteen esittäjien kannanotot eivät voi pelkästään olla päätöksenteon pohjana. Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjapäätöksessä KHO:2016:19 ottanut kantaa tilanteeseen, jossa jätelautakunta on päättänyt siirtyä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen kunnan kannan mukaisesti vastoin esittelijän esitystä. Oikeus totesi, että pelkästään kunnanvaltuuston kantaa ei voida pitää riittävänä selvityksenä siitä, että koko kunnan alueella täyttyisivät laissa asetetut edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle. Päätöksen lainmukaisuudesta ei voitu varmistua pelkästään sillä perusteella, miten käytössä ollut sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä oli kunnan arvion mukaan toiminut.

Hallintolain mukaisista vaikutusmahdollisuuksista sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmään tiedotettiin jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Lausunnot ja mielipiteet tuli jättää kirjallisesti 31.1.2025 mennessä. Lausuntoja

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

saapui määräaikaan mennessä 25 kpl ja ne ovat liitteenä. Liitteenä on myös lausunnoista laaditut tiivistelmät ja vastineet. Määräajassa saapuneista lausunnoista 5 puolsi kunnan järjestämää kuljetusta ja 18 kiinteistön haltijan järjestämää kuljetusta, 2 lausunnossa ei otettu selkeästi kantaa kummankaan kuljetusjärjestelmän puolesta. Forssan ympäristölupalautakunnan, Jokioisten kunnan ja Oripään teknisen lautakunnan lausunnot saapuivat myöhässä ja niitä ei ole huomioitu lausunnoista laaditussa tiivistelmässä ja vastineessa, mutta ne ovat myös liitteenä. Lausunnon toimittivat määräajassa Akaan tekninen lautakunta, Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta, Euran tekninen lautakunta, Forssan Yrittäjät, Huittisten tekninen valiokunta, Humppilan kunnanhallitus, Humppilan tekninen lautakunta, Hämeen ELY-keskus, Hämeen Yrittäjät, Kiukaisten ja Euran Yrittäjät, Suomen Kiertovoima ry (KIVO), Kuljetusliike Finska, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, Loimaan kaupungin lupajaosto, Loimaan kaupunginhallitus, Pirkanmaan ELY-keskus, Pyhäjärvisseudun Kuljetusyrittäjät, Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto, Sastamalan tekninen lautakunta, Suomen Kuljetus ja Logistiikka ry ja SKAL ympäristöyritykset ry (SKAL), Säkylän Yrittäjät, Tammelan kunta, Tammelan Yrittäjät, Varsinais-Suomen Yrittäjät ja Ympäristöhuolto Askonen.

Mielipiteitä annettiin 67 kpl ja ne ovat liitteenä. Mielipiteen antaneista kaikki lukuun ottamatta kahta kannattivat kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Suurin osa mielipiteistä annettiin Euran ja Säkylän alueelta. Myönteisenä asiana kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa nähtiin mm. valinnanvapaus kuljetusyrityksen suhteen ja se, että valitsemaltaan yritykseltä on mahdollista saada joustavat omiin tarpeisiin soveltuvat jätehuoltopalvelut. Kunnan järjestämän kuljetuksen pelättiin heikentävän palvelutasoa ja nostavan hintoja sekä uhkaavan pienten paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä. Ainoassa mielipiteessä, jossa kannatettiin kunnan järjestämää kuljetusta, kunnan järjestämän kuljetuksen eduksi lueteltiin useita asioita, kuten pienempi kustannustaso ja asiakkaiden tasapuolinen kohtelu. Kunnan järjestämä kuljetus nähtiin parempana vaihtoehtona myös jätehuollon kokonaisvaltaisen kehittämisen ja toimivuuden sekä logististen etujen puolesta.

Jätelain ehtojen täytyminen kunnittain

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle täytyvät toimialueen kunnista kuudessa, eli Huittisissa, Jokioisilla, Loimaalla, Oripäässä, Sastamalassa (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi) ja Urjalassa. Yhdeksän kunnan osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täytymisestä. Nämä kunnat ovat Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski TI, Punkalaidun, Somero, Säkylä ja Ypäjä. Selvityksen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

mukaan jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa. Ainoastaan niiden kuntien osalta, joissa jätelain ehdot täyttyvät, on mahdollista valita kunnan järjestämän kuljetuksen ja kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen väliltä.

Paikkaava jätteenkuljetus

Toimialueen kunnista 13:ssa on käytössä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n järjestämä paikkaava jätteenkuljetus. Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä paikkaavaa jätteenkuljetusta ei ole käytössä. Paikkaavaa jätteenkuljetusta ei voida lopettaa hallinto-oikeuden päätöksen (diaarinumero 01228/14/5149) mukaisesti ennen kuin toimialueella on lainvoimainen päätös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy ei markkinoi paikkaavaa jätteenkuljetusta eikä siihen oteta uusia asiakkaita. Paikkaavaa jätteenkuljetusta ei siis voida pitää samanarvoisena jätteenkuljetuspalveluna kuin yksityisten jätteenkuljetusyritysten tarjoamaa palvelua. Kiinteistö voi kuulua paikkaavaan jätteenkuljetukseen joko omalla jäteastialla, kimppa-astialla tai aluekeräyspisteen käyttäjänä. Erityisesti huonojen tieyhteyksien varrella on kiinteistöjä, joiden jätehuolto on järjestetty aluekeräyspisteelle.

Haja-asutusalueella paikkaavaa jätteenkuljetusta on runsaasti käytössä, eniten Punkalaitumella (39 %), Akaassa (35 %) ja Tammelassa (30 %). Kuljetusjärjestelmäselvityksen paikkatietotarkastelun perusteella Somerolla on alueita, joissa tehdään jäteastian tyhjennyksiä pelkästään paikkaavan jätteenkuljetuksen toimesta. Tämä antaa viitteitä siitä, että Somerolla on alueita, joilla yksityiset jätteenkuljetusyritykset eivät tarjoa jätteenkuljetuspalvelua.

Liittymisprosentti

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan toimialueen liittymisprosentti vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen osalta on 78 %. Selvityksessä on huomioitu sellaiset kiinteistöt, joilla ei ole velvollisuutta järjestää jätehuoltoa esim. myönteisen jätemaksun kohtuullistamispäätöksen takia. Liittymisprosenttia ei voida pitää hyvänä, koska jätelain lähtökohta on se, että jokaiselle kiinteistölle tulee olla järjestettynä jätteenkuljetus, ellei kiinteistölle ole myönnetty jätemaksun kohtuullistamista tai jäteastian tyhjennyksen keskeytystä.

Jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen määrä vaihtelee kunnittain ja alueittain. Maaseudulla ja YKR-alueen ulkopuolisilla alueilla liittymisaste on heikoin kaikkien kuntien alueella. Korkeimmat liittymisprosentit ovat Oripäässä (82 %) ja Forssassa (87 %). Alhaisimmat liittymisprosentit ovat Tammelassa (58 %) ja Somerolla

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

(66 %). Jätehuoltoviranomaisen tiedossa on, että Tammelassa on isoja jätekimppoja, mikä voi osittain selittää alhaista liittymisastetta. Kaikista jätekimppojen osakkaista jätelautakunnalla ei ole tietoa.

Haja-asutusalueella alhaisimmat liittymisprosentit olivat Tammelassa (44 %) ja Säkylässä (51 %) ja korkeimmat Oripäässä (82 %) ja Loimaalla (78 %). Osassa kuntia merkittävä osa vapaa-ajan kiinteistöistä sijaitsee kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä, eniten Säkylässä (12,9 %) ja Eurassa (10,9 %) ja Huittisissa (9,3 %). Paikkatietotarkastelun perusteella Säkylässä on alueita, joilla vapaa-ajan asunnoille ei tehdä lainkaan jäteastian tyhjennyksiä.

Raportissa asukastytytyväisyydestä ja hintatasosta havaitaan myös, että vapaa-ajan asunnoille ei usein järjestetä jätteenkuljetusta jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisesti. 30 % kyselyyn vastanneista kertoi hoitavansa vapaa-ajan asunnon jätehuollon muulla tavoin kuin omalla tai kimppa-astialla. Yleisimmät vastaukset olivat jätteiden vieminen kodin jäteastioihin tai jäteasemalle. Vapaa-ajan asunnon jätehuollon järjestäminen viemällä jätteet jäteasemalle on sallittua vain, kun kiinteistö on paikkaavassa jätteenkuljetuksessa jäteaseman käyttäjänä. Tällöin kiinteistöllä ei ole omaa jäteastiaa ja syntyvät jätteet viedään jäteasemalle. Muussa tapauksessa vapaa-ajan asunnolle tulee järjestää jätteenkuljetus joko omalla jäteastialla tai kimppa-astialla. Kimppa-astia saa jätehuoltomääräysten mukaisesti sijaita taajamassa korkeintaan 1 km ja haja-asutusalueella 5 km etäisyydellä kiinteistöstä tietä pitkin mitattuna.

Jätteenkuljetusrekisterin tiedot

Jätteenkuljetusrekisterin tietojen laatuun vaikuttaa hyvin paljon jätteenkuljettajien jätelautakunnalle toimittamien jätteenkuljetustietojen laatu (jätelaki 39 §). Puutteellisia kuljetustietoja ei saada jätteenkuljetusrekisterissä kohdistettua millekään kiinteistölle. Jätelautakunta on myös havainnut, että kiinteistöllä saattaa olla jätteenkuljetusrekisterissä jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennysvälit, mutta asiakaspuhelun aikana käy ilmi, että kiinteistön jäteastia tyhjennetään tosiasiallisesti soitosta.

Jätehuoltomääräyksissä on määritelty jäteastioille tyhjennysvälit. Asukastytytyväisyydestä ja hintatasosta tehdyn raportin perusteella voidaan havaita, että toimialueen kiinteistöillä on jätehuoltomääräysten vastaisia tyhjennysvälejä. Kyselyyn vastanneista kuntalaisista 25 %:lla oli jätehuoltomääräyksistä poikkeava tyhjennysväli ilman jätelautakunnan päätöstä asiasta tai käsiteltyä ilmoitusta yksin asumisesta. Myös kuntalaisten mielipiteistä voidaan havaita, että jätteenkuljetusyritykset eivät noudata aina jätehuoltomääräyksiä jäteastioiden tyhjennysväleihin.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

liittyen, vaan käytössä on erilaisia jätehuoltomääräysten vastaisia ratkaisuja.

Ilmoittamattomat kimppa-astiat muodostavat ongelman jätteenkuljetusrekisterin (jätelaki 143 §) tietojen osalta. Kimppa-astioista ei ole aina tietoa edes jätteenkuljetusyrityksillä. Jätehuoltomääräysten mukaisesti kimppa-astian vastuuhenkilön tulee ilmoittaa sekä jätelautakunnalle että jätteenkuljettajalle kimppa-astiasta ja sen käytössä tapahtuvista muutoksista. Todellisuudessa kimppa-astioista ei aina tehdä jätehuoltomääräysten mukaisia ilmoituksia. Tämä käy ilmi myös asukastytyväsyyden ja hintatason raportista, jonka mukaan 20 % kimppa-astian käyttäjistä ei ole ilmoittanut astian käytöstä jätehuoltoviranomaiselle. Jätteenkuljetusrekisterissä on siis kiinteistöjä, joilla ei ole jätteenkuljetustietoja, koska kimppa-astian käytöstä ei ole ilmoitettu jätelautakunnalle tai edes jätteenkuljettajalle.

Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuranta on hyvin haasteellista ja lähes mahdotonta kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa. Jätelautakunnalla ei ole resursseja lähettää jokaiselle kiinteistölle, jolla ei ole jätteenkuljetusrekisterissä kuljetustietoja, selvityspyyntöä. Kiinteistö voi olla ilman kuljetustietoja eri syiden takia, kuten edellä mainitut kohdistumattomat kuljetustiedot ja ilmoittamattomat kimppa-astiat. Syynä voi olla myös haluttomuus järjestää kiinteistölle jätteenkuljetusta esimerkiksi vähäisen jätteen määrän vuoksi tai siksi, että kiinteistö on asuinkelvoton. Vähäinen jätteen määrä ei ole peruste jättää jätteenkuljetusta järjestämättä, mutta asuinkelvottomalle kiinteistölle on mahdollista saada jätemaksun kohtuullistaminen.

Muutamassa lausunnossa oli tuotu esiin, että jätelautakunta ei ole toimittanut ympäristönsuojeluviranomaiselle valvontaviranomaisen tehtävän hoitamista varten listausta jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä. On kyseenalaista väittää, että jätelautakunta ei antaisi ympäristönsuojeluviranomaiselle sen tarvitsemia tietoa, koska yksikään toimialueen ympäristönsuojeluviranomainen ei ole em. listausta jätelautakunnalta pyytänyt. On totta, että luotettavaa ja ajantasaista listausta on käytännössä mahdotonta antaa. Jätelautakunnalla ei ole kuitenkaan mitään syytä olla antamatta ympäristönsuojeluviranomaiselle niin kattavaa listausta, kuin jätteenkuljetusrekisteristä saa, sellaisista kiinteistöistä, joilla ei ole jätteenkuljetustietoja. Tällöin ympäristönsuojeluviranomaisen on huomioitava, että suurin osa listauksen kiinteistöistä on sellaisia, joille jätelautakunta ei ole lähettänyt selvityspyyntöä. Lisäksi toimialueen ympäristönsuojeluviranhaltijoille on annettu jätteenkuljetusrekisteriin katseluoikeudet, joilla voi tarkastella esimerkiksi tietoja kiinteistöjen jätteenkuljetuksista ja mahdollisista päätöksistä/ilmoituksista.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Jätteenkuljetuksen hintataso

Kuljetusjärjestelmäselvitystä varten hintatietoja toimitti toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä 7 kpl. Yritysten tekemät tyhjennykset vastasivat noin 50 % toimialueen jäteastiantyhjennyksistä. Vuoden 2023 kuljetusjärjestelmäselvityksessä jouduttiin siten hyödyntämään myös vuoden 2019 kuljetusjärjestelmäselvityksen hintatietoja, joihin tehtiin indeksikorotus. Selvityksen hintatiedot antavat riittävän kuvan alueen hintatasosta, vaikka eivät vastaakaan todellista tilannetta.

Asukastyytyväisyyden ja hintatason raporttiin yritysten vastauksia saatiin 9 kpl ja vastausprosentti oli 69 %.

Asukastyytyväisyyden ja hintatason raportin vastausten perusteella toimialueen tyhjennyshinnat ovat melko samansuuntaisia, eikä alueittain nouse esiin suuria eroavaisuuksia.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen kuntakohtaisessa tarkastelussa havaittiin keskimääristä korkeampia hintoja ilman selittävää tekijää Akaassa, Eurassa, Forssassa, Humppilassa ja Tammelassa. Raportissa ei selvitetty toimialueen hintatasoa yhtä kattavasti kuin kuljetusjärjestelmäselvityksessä, mikä voi selittää tulosten ristiriitaisuutta.

Jätelain 85 §:n mukaisesti jätteen kuljettajan on eriteltävä käsittelyn ja kuljetuksen osuus kiinteistön haltijalle tekemässään jätelaskussa. Kaikissa kuljetusjärjestelmäselvitystä varten toimitetuissa jätelaskuissa ei ollut eritelty jätteen käsittelyä ja kuljetusta. Lisäksi laskuista havaittiin, että osassa laskuista jätteenkäsittelymaksu erosi jätelautakunnan hyväksymän jätemaksutaksan jätteenkäsittelymaksusta. Asukastyytyväisyyden ja hintatason raportissa havaittiin sama asia. Kyselyyn vastanneista kuntalaisista 56 % oli vastannut, että jätelaskulla on eroteltu käsittelyn ja kuljetuksen osuudet. Osassa raporttia varten toimitetuista jätelaskuista erottelu puuttui.

Jätelain 80 a §:n mukaisesti jätteen kuljettajan on pidettävä kirjaa jätteen käsittelystä asiakkailtaan perityistä maksuista sekä annettava näitä koskevat tiedot pyynnöstä kunnan jätehuoltoviranomaiselle nähtäväksi. Jätelautakunta pyysi kesäkuussa 2024 jätteenkuljetusyrityksiltä em. tietoja vuosilta 2022 ja 2023. Elokuussa 2024 jätelautakunta joutui tekemään asiasta valvontapyynnön ELY-keskukseen 8 yrityksestä, jotka eivät tietoja antaneet jätelautakunnalle nähtäväksi. Edelleenkaan kaikki yritykset, joista valvontapyyntö tehtiin, eivät ole esittäneet tietoja jätelautakunnalle nähtäväksi.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön jätteenkuljetuspalvelu katkeaa jossain vaiheessa maksamattomien

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

laskujen vuoksi. Asukastyytyväisyyden ja hintatason raportin mukaan kyselyyn vastanneista kuljetusyrittäjistä 11 %:lla oli ollut asiakkaita, jotka eivät olleet maksaneet laskujaan. Jätteenkuljetustiedot toimitetaan jätelautakunnalle neljännesvuosittain, joten kiinteistö on saattanut olla ilman jätteenkuljetusta usean kuukauden ajan ennen kuin tieto jätteenkuljetuksen katkeamisesta näkyy jätteenkuljetusrekisterissä. Ainoastaan yksi toimialueen jätteenkuljetusyrittäjä toimittaa jätelautakunnalle säännöllisesti tiedot kiinteistöistä, joiden jätteenkuljetus on katkaistu maksamattomien laskujen vuoksi. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistön jätteenkuljetuspalvelu ei katkea maksuvaikeuksien vuoksi.

Yritysjätteen ja asumisessa syntyvän jätteen yhteiskeräys

Muutamassa lausunnossa, kuljetusjärjestelmäselvityksessä sekä asukastyytyväisyyden ja hintatason raportissa yhdeksi kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen eduksi on tuotu yritysjätteen kerääminen samaan kuormaan asumisessa syntyvän jätteen kanssa. Yritystoiminnan jätteiden jätehuollon järjestäminen kuuluu kunnan vastuulle jätelain 32 §:n 1 mom 3. kohdan mukaisesti, jos liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte kerätään yhdessä kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvan jätteen kanssa. Tämän lisäksi kunnan on järjestettävä muun kuin 32 §:ssä tarkoitetun jätteen jätehuolto, jos jätteen haltija tätä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä (kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, tsv). Jos kyseessä on muusta kuin ennalta arvaamattomasta kiireestä johtuva kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, jonka arvo on vähintään 2000 € vuodessa, palvelutarjonnan puutteen toteamiseen ja kunnan toissijaista jätehuoltopalvelua koskevan pyynnön edellytyksenä on, että jätteenhaltija on julkaissut materiaalitori-sivustolla tarjouspyynnön tarjoamastaan jätehuoltopalvelusta ja että tarjouspyyntöä koskeva palvelu ei ole kohtuullisesti saatavilla jätteen haltijan asettamassa vähintään 14 vuorokauden määräajassa.

Yritysjätettä ja kunnan vastuulle kuuluvaa sekalaista yhdyskuntajätettä ei voi kerätä samaan kuormaan edes kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa, ellei kyse ole jätelain 32 § 1 mom 3. kohdan mukaisesta jätteestä tai tsv-jätteestä. Kun yritys jäte ja kunnan vastuulle kuuluva jäte kerätään samaan kuormaan, on vastaanottopaikassa mahdotonta jäteautoa punnitessa erotella kuinka paljon yritys jäte ja kunnan vastuulle kuuluva sekalainen yhdyskuntajäte painavat. Mikäli on kyseessä monilokeroauto, jossa yritys jäte kerätään eri lokeroon tai jäteautossa on punnitseva astiahissi, erottelu kuormien painon osalta voidaan tehdä. Tällöin ongelmaksi muodostuu silti se, että kunta ei voi järjestää

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

vastaanottoa yritysjätteelle, ellei kyseessä ole tsv-jäte tai jätelain 32 §:n 1 mom 3. kohdan mukainen jäte.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaisesti toimialueen kunnista ainoastaan kuudessa täyttyvät jätelain mukaiset ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle. Tämä tarkoittaa siis sitä, että vain näiden kuntien osalta voidaan päättää, järjestetäänkö jätteenkuljetus kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä. Koska loppujen toimialueen kuntien osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä tai ne eivät täyty, voidaan ko. kuntien osalta päättää vain siirtymisestä kunnan järjestämään kuljetukseen.

Tehtyjen selvitysten perusteella ei voida todeta, että kaikissa toimialueen kunnissa tarjolla olisi jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Toimialueen liittymisprosentti on 78 %, jota ei voida pitää hyvänä, koska jätelain lähtökohta on se, että jokaiselle kiinteistölle tulee järjestää jätteenkuljetus. Kaikki jätteenkuljetusyritykset eivät noudata toiminnassaan jätelain 35 § 3 mom mukaisesti jätehuoltomääräyksiä, jolloin toimialueen kuntalaiset joutuvat keskenään eriarvoiseen asemaan. Kuljetusjärjestelmäselvityksessä on havaittu osassa toimialueen kunnista keskimääräistä korkeampia hintoja ilman selittävää tekijää. Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan myös todeta, että kaikki jätteenkuljetusyritykset eivät erottele jätelaskuilla jätteen käsittelyn ja kuljetuksen osuutta jätelain 85 §:n mukaisesti. Toimialueella on käytössä paikkaavaa jätteenkuljetusta erityisesti haja-asutusalueilla ja osalle toimialueen kiinteistöistä paikkaava jätteenkuljetus on järjestetty jäteaseman käyttäjänä. Kuljetusjärjestelmäselvityksen paikkatietotarkastelun perusteella voidaan todeta, että Somerolla on alueita, joille jätteenkuljetus on järjestetty ainoastaan paikkaavalla kuljetuksella. Kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistön jätteenkuljetus katkeaa jossain vaiheessa maksuvaikeuksien vuoksi, kun taas kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistölle järjestetään jätehuolto maksuvaikeuksista huolimatta.

Toimialueella ei voida varmistua siitä, että jätteenkuljetus edistäisi jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukisi jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuttaisi vaaraa tai haittaa terveydelle ja ympäristölle. Jätelain mukaisesti bio- ja pakkausjätteiden kuljetus on kunnan järjestämisvastuulla. Jätelautakunta on myös tehnyt päätöksen siirtä kunnan vastuulle kuuluvien asumislietteiden osalta kunnan järjestämään kuljetukseen vuoden 2028 aikana. Valitusprosessi em. päätöksestä on tällä hetkellä hallinto-oikeuden käsittelyssä. Kaksoisjärjestelmän, jossa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus olisi kiinteistön haltijan järjestämässä

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

kuljetuksessa ja loput jätejakeet kunnan järjestämässä kuljetuksessa, ei voida katsoa edistävän jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa ja tukevan jätehuollon alueellista kehittämistä.

Kaksoisjärjestelmä ei myöskään edistä EU:n kierrätystavoitteisiin pääsemistä, ja Suomi on jo tällä hetkellä jäljessä yhdyskuntajätteiden kierrätystavoitteiden saavuttamisessa. Esimerkiksi Suomen Ympäristökeskuksen yhdyskuntajätteen kierrätyksellä vauhtia kiertotalouteen-hankkeen raportin mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus heikentää jätteenkeräyksen kokonaistehokkuutta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kierrätysastetta on mahdollista nostaa esimerkiksi kannustavalla jätemaksutaksalla ja keräysmenetelmiä kehittämällä (esim. monilokerokeräyksen). Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätteenkuljetuksen logistiikkaa voidaan tehostaa, mikä optimoi kuljetusmääriä- ja reittejä ja siten vähentää päästöjä.

Osa toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä kerää kuntavastuullista jätettä ja yritysjetettä samoihin kuormiin, vaikka se ei ole lainsäädännön pohjalta mahdollista edes kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa, ellei kyseessä ole tsv-jäte tai jätelain 32 § 1 mom 3. kohdan mukainen jäte. Yritysjetä ja asumisessa syntyvä jäte voivat olla laaduiltaan hyvin erilaisia ja ei voida varmistua siitä, etteikö yhteiskeräys aiheuttaisi haittaa tai vaaraa terveydelle ja ympäristölle.

Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen vaikutuksia ei voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Tehtyjen selvitysten perusteella ei voida todeta, että kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa kaikki toimialueen kuntalaiset saisivat jätehuoltopalvelut kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Ei voida myöskään varmistua siitä, että kuntalaisten jätteenkuljetuksesta maksamat laskut ovat tasapuolisia ja syrjimättömiä ja että kaikki saisivat jätteenkuljetuspalvelut esimerkiksi jätehuoltomääräysten mukaisilla tyhjennysväleillä. Lisäksi kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jättäytyminen on huomattavasti helpompaa verrattuna kunnan järjestämään kuljetukseen. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätehuollon jatkuvuus voidaan varmistaa myös niille kiinteistöille, joilla on maksuvaikeuksia. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistön haltijoilta poistuu oikeus valita itse jätteenkuljettajansa, mutta kunnan järjestämä kuljetuksessa on kuntalaisille monia hyviä puolia. Kuntalaiset saavat yhdenvertaiset ja tasapuoliset jätehuoltopalvelut, joiden hinta perustuu jätelautakunnan hyväksymään jätemaksutaksaan. Aktiivisesta kierrätyksestä voidaan palkita kannustavan jätemaksutaksan avulla. Kaiken jätehuoltoon liittyvän

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

asiakaspalvelun saa yhdestä paikasta ja asiointi sujuvoituu. Lisäksi osa tällä hetkellä viranhaltijapäätöksinä hoidettavista asioista voidaan hoitaa kevyemmin ja nopeammin ilmoitusmenettelyllä, esimerkiksi jäteastian tyhjennysvälin pidentäminen.

Useissa lausunnoissa tuotiin esiin kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen negatiiviset vaikutukset yritystoimintaan, esim. pienten paikallisten yritysten toiminnan mahdollinen loppuminen ja uusien yritysten markkinoille tulon estyminen. Nykytilanteessa uusia yrityksiä ei ole tullut toimialueella vuosiin tarjoamaan jätteenkuljetuspalveluja, pikemminkin kuljetusyritysten määrä on vähentynyt toimialueella yrityskauppojen myötä. Ei voida siis todeta, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus mahdollistaisi uusien yritysten markkinoille tulon. Jätelain perusteluissa (HE 199/2010 vp) on arvoitu, että keskitetty kilpailuttaminen lisää taloudellista toimintaa koko jätehuollon toimialalla ja on toimialan kehittymisen kannalta kannatettavaa. Jätelain 32 §:n mukaisesti kunnan on järjestettävä kuljetusten kilpailutus niin, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Hyvin ja lainsäädännön mukaisesti toteutettu kilpailutus antaa pienille kuljetusyrityksille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa ja uusille yrityksille aloittamismahdollisuuden. Näin ollen kunnan järjestämä jätteenkuljetus lisää kilpailua ja edistää markkinoiden toimivuutta.

Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen vaikutuksia viranomaisen toimintaan ei voida pitää myönteisinä. Päätös järjestää sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus kiinteistön haltijan järjestämänä tarkoittaisi kaksoisjärjestelmän olemassaoloa, minkä jo nykytilanteessa voidaan havaita lisäävän jätelautakunnan työmäärää. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätteenkuljetusrekisterin tiedot ovat ajantasaisemmat ja tasalaatuisemmat. Lisäksi esimerkiksi jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen ja jätelimppojen seuranta helpottuu huomattavasti. Jo nykytilanteessa on havaittavissa, että bio- ja pakkausjätteiden osalta jätelautakunta pystyy reagoimaan huomattavasti sekalaista yhdyskuntajätettä nopeammin erilaisiin epäkohtiin, kuten jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jättäytymiseen. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa hallinnollista kuormaa voidaan keventää hoitamalla osa viranhaltijapäätöksistä kevyemmällä ilmoitusmenettelyllä, mikä puolestaan vapauttaa työaikaa esimerkiksi jätehuollon kehittämiseen sekä jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen ja jätehuoltomääräysten noudattamisen seurantaan.

Tulee muistaa, että kun kunta on kerran päättänyt siirtyä jätelain 37 §:n mukaiseen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen, se ei tarkoita kuljetusjärjestelmän lopullista pysyvyyttä. Jätelain 37 §:n mukaisesti kunnan, eli jätehuoltoviranomaisen, on seurattava kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen täytäntöönpanoa ja sen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Toistuva kuljetusjärjestelmän tilan selvittäminen ja kuljetusjärjestelmäpäätökset sekä niihin liittyvät valitusprosessit lisäävät jätehuoltoviranomaisen työtaakkaa kohtuuttomasti. Kuljetusjärjestelmän tilan seuraaminen koskee myös toimialueen jätteenkuljetuksen hintatasoa. Nykytilanteessakin voidaan havaita, miten haastavaa hintatietojen selvittäminen on kuljetusyritysten yhteistyöhaluttomuuden vuoksi. Kuljetusjärjestelmään kohdistetut resurssit ovat pois esimerkiksi kierrätysasteen nostoon tähtäävistä toimenpiteistä ja jätehuollon alueellisesta kehittämisestä. Edellä selostetun perusteella ei voida todeta, että Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueella (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) täytyisivät jätelain 37 §:n mukaiset ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ja toimialueella tulee siirtyä jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Esittelijä Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus Jätelautakunta päättää, että kaikissa toimialueen kunnissa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään jätelain 36 §:n mukaisena kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu vaiheittain ajalla 1.1.2029-31.12.2029. Jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lakkaa Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä. Vuoden 1993 sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa Akaassa, Forssassa, Humppilassa, Jokioisilla, Kosken Tl:ssä, Loimaalla, Oripäässä, Punkalaitumella, Sastamalassa (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somerolla, Tammelassa, Urjalassa ja Ypäjällä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Käsittely Jäsen Reija Kaario ja kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Keskustelun edetessä jäsen Ilkka Riuttamäki teki seuraavan muutosesityksen; ” Esitän että, koska kuudessa kunnassa edellytyksestä täyttyvät, yhdeksässä ei ole varmuutta ja yhdessä ei täyty jatkamme kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Esitystä kannatti jäsen Kari Virtanen.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Myös jäsen Laura Vällilä teki muutosesityksen; ” Esitän, että uutta päätöstä kuntiin, joissa lainvoimainen päätös on olemassa, ei tehdä, koska selvityksissä ei ole tullut ilmi, etteivätkö edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksesta edelleen täytyisi. Lisäksi esitän, että kuntien osalta, joissa ei päätöstä ole olemassa, siirrytään sopimusperusteisesta kuljetuksesta kiinteistöhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteena laaditut selvitykset.

Tätä esitystä kannatti jäsen Maija Toivonen.

Koska keskustelun kuluessa oli tehty kaksi esittelijän ehdotuksesta poikkeavaa kannatettua ehdotusta, puheenjohtaja totesi, että asiasta pitää äänestää. Puheenjohtaja esitti, että ensin äänestetään kahden muutosehdotuksen väliltä, jossa Ilkka Riuttamäen esitys on jaa ja Laura Vällilän esitys on ei. Tämän jälkeen äänestetään niin, että esittelijän ehdotus on jaa ja voittanut muutosesitys on ei. Puheenjohtajan esittämä äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti.

Ensimmäisessä nimenhuudolla suoritettussa äänestyksessä annettiin 10 ääntä ja kaksi tyhjää ääntä. Ilkka Riuttamäen esityksen kannalla oli Ilkka Riuttamäen lisäksi jäsen Kari Virtanen. Laura Vällilän esityksen kannalla hänen lisäksi olivat jäsenet Pasi Markula, Jatta Kannisto, Timo Karunen, Kaisa Kuusela, Pauli Pietilä, Maija Toivonen sekä varajäsen Minna Nissilä. Jäsenet Johanna Häggman ja Nina Prusila äänestivät tyhjää.

Toisessa nimenhuudolla suoritettussa äänestyksessä annettiin 12 ääntä. Esittelijän pohjaesityksen kannalla olivat jäsenet Johanna Häggman, Jatta Kannisto, Timo Karunen, Kaisa Kuusela ja Nina Prusila. Laura Vällilän tekemän muutosesityksen kannalla olivat hänen lisäksi jäsenet Pasi Markula, Pauli Pietilä, Ilkka Riuttamäki, Maija Toivonen, Kari Virtanen sekä varajäsen Minna Nissilä.

Päätös

Jätelautakunta päätti äänin 7 -5 hyväksyä jäsen Laura Vällilän tekemän muutosesityksen.

Esittelijä Salla Alapirtti, puheenjohtaja Johanna Häggman ja jäsenet Jatta Kannisto, Timo Karunen, Kaisa Kuusela ja Nina Prusila jättivät asiasta eriävän mielipiteen. Alapirtin ja Häggmannin eriävät mielipiteet ovat liitteenä.

Otteen oikeaksi todistaa

Forssan kaupunki

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Jätelautakunta
Jätelautakunta
Jätelautakunta
Jätelautakunta

§ 26
§ 48
§ 58
§ 6

07.06.2023
08.11.2023
11.12.2024
12.02.2025

19.2.2025

Miia Niittymäki
toimistos sihteeri

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 6

Valitusosoitus

Päätöksestä saa valittaa se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Muutosta haetaan kirjallisella valituksella Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna
postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
puhelinvaihe: 029 564 2210, telekopio: 029 564 2269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
aukioloaika: ma-pe klo 8.00-16.15

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin valittajalle voidaan toimittaa asiaa koskevat ilmoitukset
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirjelmä on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan kotikunta.

Valituskirjelmään on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon valittamalla haetaan muutosta, selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja.

Valituskirjelmät on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituskirjelmät toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valituskirjelmät voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmät on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisäämispäivästä, sitä lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaanitodistukseen merkittynä aikana. Kaupungin jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Sähköisenä lähetetyn viestin katsotaan tulleen tiedoksi kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä.

Oikeudenkäyntimaksu

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Muutoin valituksessa noudatetaan hallintolainkäyttölain säännöksiä.

Lähettäjä: Varis Ilona (ELY) <ilona.varis@ely-keskus.fi>
Lähetetty: perjantai 21. maaliskuuta 2025 9.20
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: HAMELY valitus, Forssan jätelautakunnan päätös
Liitteet: HAMELY valitus dnro HAMELY-1211-2023.pdf; Pöytäkirjan ote, jätelautakunta, 12.2.2025, § 6.pdf; Saate, ote.pdf; Päätös hallintopakkoasiassa, jätteenkuljetusjärjestelmä, Forssa.pdf

Hei

Toimitan ohessa Hämeen ELY-keskuksen valituksen Forssan jätelautakunnan päätöksestä 12.2.2025 § 6 koskien sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmää. Ohessa myös valituksenalainen päätös saatteineen ja valituksen liite.

ystävällisin terveisin

Ilona Varis

Lakimies

ilona.varis@ely-keskus.fi

puh. 0295 025 169, vaihde 0295 025 000

Johdon tuki ja yhteiset palvelut

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Kirkkokatu 12, PL 29, 15141 Lahti

www.ely-keskus.fi/hame

[Tilaa Hämeen ELY-keskuksen uutiskirje](#)

Hämeen ELY-keskus somessa: [LinkedIn](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [Viestipalvelu X](#)

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se kuuluu. Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa. Jos olet saanut viestin erehdyksessä, sinulla ei ole siihen käyttöoikeutta. Tässä tapauksessa ilmoita siitä lähettäjälle ja poista viesti postilaatikostasi.

21.3.2025

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Viite: Forssan kaupungin jätelautakunnan päätös 12.2.2025 § 6

Hämeen ELY-keskuksen valitus Forssan kaupungin jätelautakunnan päätöksestä

Asia

Valitus Forssan kaupungin jätelautakunnan päätöksestä koskien
sekalaisten yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmää

Valittaja

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Ympäristö ja luonnonvarat
kirjaamo.hame@ely-keskus.fi
PL 29, 15141 Lahti
vaihde p. 0295 025 000

Päätös, johon haetaan muutosta

Forssan kaupungin jätelautakunnan päätös 12.2.2025 § 6

Päätöksen tiedoksisaanti

Päätös on toimitettu tiedoksi Hämeen ELY-keskuksen kirjaamoon
sähköisesti 19.2.2025.

ELY-keskuksen valitusoikeus

ELY-keskuksella on päätöksestä valitusoikeus jätelain (646/2011) 138 §:n
1 momentin 4 kohdan nojalla.

Vaatimukset

ELY-keskus vaatii ensisijaisesti, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus
muuttaa muutoksenhaunalaisen päätöksen siten, että kaikissa
jätelautakunnan toimialueen kunnissa siirrytään jätelain 36 §:n mukaiseen
kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen viimeistään 1.1.2029–31.12.2029
aikana esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Toissijaisesti ELY-keskus vaatii, että päätös lainvastaisena kumotaan ja
palautetaan Forssan kaupungin jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

21.3.2025

Vaatimusten perustelut

Asiaa koskeva lainsäädäntö ja arviointikriteerit

Jätelain 35 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti, jollei 41 tai 41 a §:stä muuta johdu (*kiinteistöittäinen jätteen kuljetus*). Pykälän 2 momentin mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Jätelain 36 §:n 1 momentissa säädetään, että kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (*kunnan järjestämä jätteenkuljetus*).

Kunta voi jätelain 37 §:n 1 momentin nojalla päättää, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Säännöksen 3 momentin mukaan kunnan on seurattava ja valvottava 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Jätelain 149 §:n 4 momenttiin sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus tämän lain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta.

Hallintolain (434/2003) 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

21.3.2025

Jätelain esitöissä (HE 199/2010 vp) todetaan 35 §:n 2 momentin osalta muun muassa, että vaatimus palvelun kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä tarkoittaisi muun ohella sitä, että eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita ei saisi asettaa esimerkiksi palvelun hinnoittelussa perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Mahdollista määräävää markkina-asemaa ei saisi käyttää kilpailunrajoituslain vastaisesti hinnoittelussa hyväksi.

Jätelain 37 §:n 1 momentin osalta edellä mainituissa esitöissä todetaan, että kunnan olisi tehtävä asiasta kuntalain mukainen hallintopäätös. Toisin kuin nykyisessä laissa säädetään, päätös voitaisiin kuitenkin tehdä vain, jos pykälän 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Kunnan päätösvallan rajaaminen ehdotetulla tavalla olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että kunta varmistuu 32 §:ssä vastuulleen säädetyn jätteen osalta jätteenkuljetuspalvelujen saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta myös silloin, kun kuljettajan valinta jätetään ehdotetun pykälän mukaisesti kiinteistön haltijan päätettäväksi.

Edelleen esitöissä todetaan, että ehdotetut kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset olisivat tiukemmat kuin nykyisin voimassa olevan lain mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset. Tämä olisi tarpeen erityisesti kiinteistön haltijoiden oikeussuojan turvaamiseksi. Jätteenkuljetuksen järjestäminen 37 §:n mukaisesti johtaa siihen, että kiinteistön haltija on velvollinen solmimaan sopimuksen jätteen kuljettamisesta. Se siis lisää kiinteistön haltijan velvollisuuksia verrattuna kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Ympäristövaliokunta on hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä (YmVM 23/2010 vp) todennut jätteenkuljetuksen osalta muun ohella, että erityisesti jätelakiehdotuksen 37 §:n on nähty estävän julkisen ja yksityisen toimijan tasa-arvoisen kohtelun, kun pykälän on nähty asettavan erityisiä vaatimuksia ainoastaan kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle. Tämän vuoksi valiokunta on ehdottanut, että 35 ja 37 §:n muuttamista mietinnöstä tarkemmin ilmenevällä tavalla siten, että eri kuljetusjärjestelmiä koskevan vaatimustason yhtäläisyys ilmenisi pykälistä selvemmin. Lisäksi valiokunta on ehdottanut, että kriteeristöön lisätään kiinteistön haltijoiden oikeussuojan kannalta olennainen vaatimus palveluiden kattavuudesta. Valiokunta on pitänyt ehdotettua sääntelytapaa koskevaa muutosta siten merkityksellisenä, että se korostaa eri kuljetusjärjestelmien lähtökohtaista samanarvoisuutta, edellytysten yhtäläisyyttä ja kilpailuneutraaliteettia. Eduskunta on hyväksynyt uuden jätelain 35 ja 37 §:n ympäristövaliokunnan mietinnössä ehdotetun mukaisesti (EV 360/2010 vp).

Säännöksen 3 momentin osalta todetaan esitöissä, että ehdotetussa 3 momentissa kunta velvoitettaisiin seuraamaan ja valvomaan kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta tehdyn kunnan päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä. Jos edellytykset eivät

21.3.2025

enää täytyisi, olisi kunnan muutettava päätöstä. Päätöksen muuttamiseen sovellettaisiin samoja menettelyjä ja edellytyksiä kuin muutettavan päätöksen valmistelussa.

Asian tausta

Jätelautakunnan toimialue

Jätelautakunnan toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Kunnista Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela ja Ypäjä sijoittuvat Hämeen ELY-keskuksen toimialueelle.

Päätöksen mukaan jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus on käytössä jätelautakunnan toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä. Päätökset kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta on tehty vuonna 2016 (jätelautakunnan päätös 30.8.2016, § 52 ja 53 sekä jätelautakunnan päätös 1.11.2016, § 75). Lopuissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Näissä viimeksi mainituissa toimialueen 13 kunnissa on käytössä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n järjestämä paikkaava jätteenkuljetus.

Asian vireilläolo

Jätelautakunta oli jo päätöksellään 16.6.2015, § 15 päättänyt, että Akaassa, Forssassa, Humppilassa, Jokioisilla, Koski Tl:ssä, Loimaalla, Oripäässä, Punkalaitumella, Sastamalassa (pois lukien Suodenniemen ja Mouhijärven alueet), Somerolla, Tammelassa, Urjalassa ja Ypäjällä yhdyskuntajätteiden kuljetus järjestettäisiin jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisullaan KHO 2018:34 puutteellisten selvitysten vuoksi kumonnut jätelautakunnan ja hallinto-oikeuden päätökset asiassa, ja palauttanut asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Asian käsittely on siten ollut vireillä jätelautakunnassa jo yli 10 vuotta.

Teetetyt selvitykset

Päätöksen mukaan jätelain ehtojen täyttymistä toimialueen kunnissa on selvitetty Ramboll Finland Oy:n tekemässä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, jo-ka valmistui vuonna 2023. Kuljetusjärjestelmän tilaa on myös selvitetty loppuvuodesta 2024 valmistuneessa Ramboll Finland Oy:n raportissa, joka koskee toimialueen hintatasoa ja asukastytyvääisyyttä. Ramboll Finland Oy on tehnyt myös vuonna 2019 valmistuneen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mutta siitä puuttui kokonaan kuntakohtainen tarkastelu. Vuoden 2023 kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan arvio jätelain ehtojen täyttymisestä on tehty kuntakohtaisesti, mutta kuitenkin jätelain ehdot luotettavuudesta, kunnallisesta toimivuudesta ja alueellisesta kehittämisestä, ympäristö- ja terveystaikutuksista sekä

21.3.2025

kokonaismyönteisyydestä on tarkasteltu koko tarkastelualueen osalta, koska kyseisiä ehtoja määrittäviä lähtöaineistoja ei saatu kuntakohtaisesti eikä myöskään arviointeja pystytty tekemään kuntakohtaisesti.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen johtopäätösten mukaan tehtyjen arviointien perusteella voidaan todeta, että nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaiset vaatimukset seuraavissa kunnissa eri alueilla (taajama, kylä, pienkylä, maaseudun harva-asutus): Huittinen, Jokioinen, Loimaa, Oripää, Sastamala ja Urjala. Selvityksessä tehtyjen arviointien ja saatujen lähtötietojen perusteella jätelain ehtojen täyttymisestä ei ole varmuutta seuraavissa kunnissa: Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski Tl, Punkalaidun, Somero, Säkylä ja Ypäjä. Jätelain ehtojen täyttymistä on mahdollista varmentaa esimerkiksi erillisellä asukaskyselyllä. Selvityksessä tehtyjen arviointien perusteella jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa.

Päätöksen sisältö

Päätöksen esittelijän päätösehdotus on ollut seuraava:

Jätelautakunta päättää, että kaikissa toimialueen kunnissa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Ori-pää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään jätelain 36 §:n mukaisena kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu vaiheittain ajalla 1.1.2029–1.12.2029. Jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lakkaa Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä. Vuoden 1993 sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa Akaassa, Forssassa, Humppilassa, Jokioisilla, Kosken Tl:ssa, Loimaalla, Oripäässä, Punkalaitumella, Sastamalassa (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somerolla, Tammelassa, Urjalassa ja Ypäjällä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Esittelijän päätösehdotuksesta poiketen jätelautakunta on esitetyistä perusteluista huolimatta äänestyksin päättänyt hyväksyä muutosehdotuksen, että uutta päätöstä kuntiin, joissa lainvoimainen päätös on olemassa, ei tehdä, koska selvityksissä ei ole tullut ilmi, etteivätkö edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksesta edelleen täytyisi, ja että kuntien osalta, joissa ei päätöstä ole olemassa, siirrytään sopimusperusteisesta kuljetuksesta kiinteistöhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteena laaditut selvitykset.

Muutosehdotusta ei ole tarkemmin perusteltu.

Päätöksen lainvastaisuus

21.3.2025

Päätöksen perustelemisesta

Asiassa on arvioitu jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa 16 Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueeseen kuuluvan kunnan osalta, ja asian valmistelussa on käytetty Ramboll Finland Oy:n tekemiä selvityksiä vuosilta 2019, 2023 ja 2024.

Muutosehdotukseen perustuvalla päätöksellä on päätetty jatkaa jätelain 37 §:n mukaista kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta Eurassa, Säkylässä ja Huittisissa olemassa olevien päätösten perusteella. Muiden kuntien osalta päätöksellä on siirrytty vanhan vuoden 1993 jätelain sopimusperus-teisestä jätteenkuljetuksesta kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteena laaditut selvitykset. Vastoin esittelijän esittämää päätösehdotusta perusteluineen päätöksellä on siten siirrytty kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen koko jätelautakunnan toimialueella.

ELY-keskus huomauttaa, että hallintolain 45 §:n nojalla päätös on perusteltava. Perusteluissa on muun muassa ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Muutosehdotuksessa on viitattu laadittuihin selvityksiin, jotka eivät kuitenkaan puolla nyt tehtyä päätöstä vaan päinvastaista, esittelijän tekemää päätösehdotusta. Muutoin muutosehdotusta ei ole erikseen perusteltu. Muutosehdotuksella on päädytty esittelijän esittämästä päinvastaiseen ratkaisuun, eikä esittelijän perustelut siten tue tehtyä päätöstä lainkaan, vaan puhuvat sen sijaan sitä vastaan.

Näin ollen esitetyt perustelut ovat päätöksen kanssa ristiriitaiset ja selvästi puutteelliset. ELY-keskus toteaa, ettei päätös täytä hallintolain 45 §:ssä säädettyjä vaatimuksia päätöksen perustelemisesta ja on siten kokonaisuudessaan lainvastainen.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytyksistä

ELY-keskus toteaa, että jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on jätelain jätehuoltojärjestelmässä ensisijainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan toimesta vain, jos saadaan varmuus siitä, että jätelain 37 §:n edellytykset täyttyvät. Jätelaki rajoittaa näin ollen päätöksentekijän harkintavaltaa jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa. Päätöksenteko ei voi perustua yksinomaan esimerkiksi kunnan kantaan, mikä ilmenee korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta KHO:2016:19. On myös syytä ottaa huomioon, että edellytykset kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiselle ovat tiukemmat kuin vanhan vuoden 1993 jätelain mukaiset edellytykset.

Esittelijän päätösehdotuksen perusteluissa on tuotu esille teetetyistä selvityksistä tehtäviä johtopäätöksiä. Perusteluissa on muun muassa todettu, että jätelautakunnan toimialueen liittymisprosentti on 78 %, jota ei

21.3.2025

voida pitää hyvänä jätelain lähtökohdat ja tavoitteet huomioon ottaen. Edelleen on todettu, että useassa kunnassa on käytössä paikkaava jätteenkuljetus. Lisäksi on ilmennyt, ettei kaikki jätteenkuljetusyritykset noudata jätelain 35 §:n 3 momentissa edellytetyksi jätehuoltomääräyksiä.

Esittelijän päätösehdotuksen perusteluista ilmenee, ettei toimialueella voida varmistua siitä, että jätteenkuljetus edistäisi jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukisi jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuttaisi vaaraa tai haittaa terveydelle ja ympäristölle. Kaksoisjärjestelmän, jossa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus olisi kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa ja loput jätejakeet kunnan järjestämässä kuljetuksessa, ei voida katsoa edistävän jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa ja tukevan jätehuollon alueellista kehittämistä. Jätteenkuljetuksen valvonnassa on ollut haasteita ja niistä johtuvia puutteita.

Kuljetusselvityksessä ei ole arvioitu kaikkien jätelaissa säädettyjen edellytysten täyttymistä kuntakohtaisesti, vaan sen sijaan jätelautakunnan toimialueen osalta kokonaisuutena, mikä osaltaan puoltaa kuljetusjärjestelmän päättämisestä yhteisesti koko jätelautakunnan toimialueella, kuten esimerkiksi tapauksessa KHO 31.12.2019 t. 6230.

Edellä todetun valossa ELY-keskus katsoo, ettei voida varmistua siitä, että jätteenkuljetuspalveluja olisi tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin koko jätelautakunnan toimialueella. ELY-keskus yhtyy esittelijän perusteluissa ja eriävässä mielipiteessä esitettyyn kantaan, että jätehuollon yleisen toimivuuden kehittämiseksi, on perusteltua päättää koko toimialueelle yhdenmukainen jätteenkuljetusjärjestelmä. Tehdyn päätöksen vaikutuksia, jossa on päätetty kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä, ei kaiken edellä todetun valossa voida myöskään pitää kokonaisuutena myönteisinä, etenkin ottaen huomioon vaikutukset viranomaistoimintaan.

Kootusti ELY-keskus toteaa, että kuljetusjärjestelmästä päättäminen on laillisuusharkintaa. Koska jätelain 37 §:ssä säädettyjen edellytysten ei voida katsoa täyttyvän jätelautakunnan toimialueen kunnissa, Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan jätelautakunnan päätös on lainvastainen.

Olemassa olevien päätösten seurannasta

Edelleen ELY-keskus korostaa, että kunnalla on jätelain 37 §:n 3 momentin nojalla myös velvollisuus seurata ja valvoa aikaisemmin mahdollisesti tehtyä päätöstä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä ja mikäli edellytykset eivät enää täyty, on kunnan muutettava päätöstä. Koska jätelain 37 §:n mukaiset päätökset Euran, Säkylän ja Huittisten osalta on tehty vuonna 2016, on jätelautakunnan ollut perusteltua selvittää edellytysten täyttymistä myös näiden kuntien osalta. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan asiassa on myös niiden kuntien osalta, joissa on olemassa päätös kiinteistön haltijan

21.3.2025

järjestämästä jätteenkuljetuksesta, perusteet siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Asiassa tulee antaa painoa kokonaisvaltaiselle harkinnalle valituksessa edellä kuvatuin perustein.

Käsittelyaikataulusta

ELY-keskus huomauttaa, että päätös jätteenkuljetusjärjestelmästä olisi jätelain 149 §:n 4 momentin nojalla tullut tehdä jo 1.5.2013 mennessä, ja kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirryttäessä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen olisi tullut lakata viimeistään 1.5.2017. Tästä huolimatta jätelautakunnan toimialueella on edelleen kolmetoista kuntaa, joissa edelleen on käytössä vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus. Erityisesti näiden kuntien osalta on tärkeää mahdollisimman pian saada lainvoimainen päätös jätteen kuljetusjärjestelmästä, jotta ne saadaan pois vanhan 1993 jätelain sopimusperusteisen järjestelmän ja paikkaavan jätteenkuljetuksen piiristä.

Hämeen ELY-keskukselle on toimitettu 21.12.2023 valvontapyyntö, jossa alueen kiinteistönhaltijat ovat pyytäneet Hämeen ELY-keskusta jätelain alueellisena valvontaviranomaisena ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin Forssan jätelautakunnan aluetta koskevan lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi. Hämeen ELY-keskus on antanut asiassa ratkaisunsa 27.5.2024 ja samalla kehottanut Forssan kaupungin jätelautakuntaa tekemään jätelain 149 §:n 4 momentin edellyttämän päätöksen sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä 31.12.2024 mennessä (liitteenä).

Hämeen ELY-keskus korostaa, että jätelautakunnan alueella oleva lainvastainen tilanne on erityisesti alueen asukkaiden kannalta kestävä. Kiinteistön haltijoiden vireille panema hallintopakkoasia entisestään korostaa tarvetta kuljetusjärjestelmän lailliseen tilaan saattamisesta. Jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa koskeva asia on ollut vireillä kauan ja jätelain siirtymäsäännökseen nähden asian ratkaiseminen pahoin viivästynyt. ELY-keskus huomauttaa, että JL 149.4 §:n siirtymäaika on menettänyt merkityksensä eikä sido enää jätelautakuntaa ja siten siirtymä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen voidaan tehdä jo aiemmin kuin vuonna 2029. Asiassa tehdyistä päätöksistä huolimatta tilannetta ei ole saatu jätelain mukaiseksi. Erityisesti tästä syystä ELY-keskus katsoo, että päätöstä tulisi ensisijaisesti muuttaa siten, että se täyttää jätelain vaatimukset sen sijaan, että se jälleen palautettaisiin jätelautakunnan käsiteltäväksi, jolloin tilanteen saattaminen lainmukaisesti edelleen viivästyisi.

Johtopäätökset

Edellä tarkemmin perustellusti ELY-keskus katsoo, että jätelain 37 §:ssä säädetty edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetukseen siirtymiselle eivät ole olemassa jätelautakunnan toimialueen kunnissa. ELY-keskus pitää tehtyä päätöstä jätehuoltoon sekä kiertotalouteen liittyvien kokonaistavoitteiden vastaisena. Päätöksellä hyväksyttyä muutosehdotusta ei myöskään ole perusteltu, eikä päätös siten täytä hallintolain 45 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

21.3.2025

Kaikki edellä todettu huomioon ottaen ELY-keskus pitää päätöstä jätelain ja hallintolain vastaisena ja katsoo, että päätöstä ensisijaisesti on syytä muuttaa päätöksen esittelijän päätösehdotuksen mukaiseksi, tai toissijaisesti kumota ja palauttaa jätelautakunnan uudelleen käsiteltäväksi.

Ottaen huomioon asiassa teetetyt, päätöksenteon taustalla olevat selvitykset, esittelijän perusteltu päätösehdotus sekä asian käsittelyyn jo kulunut erityisen pitkä aika, ELY-keskus pyytää hallinto-oikeutta muuttamaan päätöstä sen vaatimuksen mukaisesti. Mikäli hallinto-oikeus katsoo, ettei ole toimivaltainen muuttamaan päätöstä edellä vaaditusti, päätös tulee lainvastaisena kumota ja palauttaa jätelautakunnan uudelleen käsiteltäväksi.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allegirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt lakimies Ilona Varis ja ratkaissut valvontapäällikkö Sinikka Koikkalainen.

Liitteet

Valituksenalainen Forssan jätelautakunnan päätös 12.2.2025 § 6, saatteineen
Hämeen ELY-keskuksen päätös 27.5.2024 dnro HAMELY/2622/2023

Tämä asiakirja HAMELY/1211/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/1211/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Koikkalainen Sinikka 21.03.2025 09:15

Esittelijä Varis Ilona 21.03.2025 09:06

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmä Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella

252/14.06.01/2023

JÄTELTK 07.06.2023 § 26

Valmistelija

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Forssan kaupungin jätelautakunta toimii jätelain (646/2011) 23 §:n mukaisena kunnan jätehuoltoviranomaisena seuraavissa kunnissa: Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä on käytössä sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta jätelain (647/2011) 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Muissa toimialueen kunnissa (Akaa, Forssa, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Tammela, Urjala ja Ypäjä) on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Korkein hallinto-oikeus (KHO) antoi 9.3.2018 ratkaisunsa em. 13 kunnan jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksiä koskevissa jatkovalituksissa ja palautti asian jätelautakunnalle uudelleen valmisteltavaksi. KHO:n mukaan jätelautakunnan vuonna 2015 tekemät päätökset kuljetusjärjestelmästä eivät perustuneet hallintolain edellyttämällä tavalla riittäviin selvityksiin.

Jätelain mukaisesti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen voi järjestää joko kunnan järjestämänä tai kiinteistön haltijan järjestämänä. Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä jätteenkuljetus on ensisijainen vaihtoehto, mutta kuljetuksen voi järjestää myös jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä, jos

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tulee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteiseksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Näitä edellytyksiä on selvitetty vuonna 2019 valmistuneessa kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka koski niitä 13 kuntaa, joiden kuljetusjärjestelmäpäätökset KHO palautti uudelleen valmisteluun. Koko toimialuetta koskeva kuljetusjärjestelmäselvitys (liitteenä) valmistui toukokuussa 2023 ja siinä on lisäksi kuntakohtainen tarkastelu, joka puuttuu vuonna 2019 valmistuneesta kuljetusjärjestelmäselvityksestä. Eura, Säkylä ja Huittinen otettiin mukaan viimeisimpään kuljetusjärjestelmäselvitykseen, koska jätelain 37 § 3 mom mukaisesti kunnan on seurattava ja valvottava kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmäpäätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymiselle ei ole asetettu samanlaisia ehtoja kuin kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ja vaikka kaikki kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetetut ehdot täytyisivät, voidaan silti tehdä päätös kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä.

Vuonna 2019 kuljetusjärjestelmästä pyydettiin lausunnot kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, alueen ELY-keskuksilta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:ltä, alueella toimivilta jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä asianosaisten tahojen etujärjestöiltä. Lisäksi kuntalaisille varattiin mahdollisuus mielipiteen esittämiseen. Lausuntoja saapui 32 kpl ja näistä 2 puolsi kunnan järjestämää jätteenkuljetusta ja loput kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta.

Ennen kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemistä lautakunta kuulee asianosaisia. Lausunnot pyydetään toimialueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, ELY-keskuksilta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:tä, jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä asianosaisten tahojen etujärjestöiltä. Lisäksi hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaisesti varataan kaikille niille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Kuljetusjärjestelmäselvitys on liitteenä.

Esittelijä Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus Jätelautakunta

1. varaa toimialueen kuntien jäsenille mahdollisuuden esittää mielipiteensä jätteenkuljetusjärjestelmästä ja tiedottaa siitä jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Mielipiteet pyydetään toimittamaan jätelautakunnalle kirjallisesti 30.9.2023 mennessä,

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

2. pyytää jätteenkuljetusjärjestelmästä lausunnot kirjallisesti 30.9.2023 mennessä seuraavilta tahoilta:

- toimialueen kunnat
- toimialueen ympäristönsuojeluviranomaiset
- Hämeen ELY-keskus, Pirkanmaan ELY-keskus ja Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy
- toimialueen jätteenkuljetusyritykset
- Suomen Kuntaliitto ry
- edunvalvontajärjestöt: Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry (ALT), Kierrätysteollisuus ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka (SKAL) sekä Suomen Kiertovoima ry (KIVO).

3. Julkaisee selvityksestä puuttuvat liitteet 19.6.2023 mennessä.

Käsittely Kaupunginhallituksen edustaja Emmi Lintonen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen.

JÄTELTK 08.11.2023 § 48

Valmistelija Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081, salla.alapirtti@forssa.fi

Kuljetusjärjestelmäpäätös koskee sekalaista yhdyskuntajätettä kaikissa Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kunnissa. Toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Lainvoimainen kuljetusjärjestelmäpäätös sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta on Eurassa, Säkylässä ja Huittisissa, joissa jätteenkuljetus järjestetään jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä. Muissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 sopimusperusteinen jätteenkuljetus.

Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on ensisijainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Kunta voi kuitenkin päättää jätelain 37 §:n mukaisesti, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä, jos pykälässä mainitut edellytykset täyttyvät, eli

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan

Vaikka em. edellytykset täyttyisivät, kunta voi silti päättää siirtyä kunnan järjestämään kuljetukseen. Koska kunnan on seurattava jätelain 37 § 3 mom mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten täyttymistä Euran, Huittisten ja Säkylän osalta ja tehtävä jätelain mukainen päätös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä loppujen toimialueen kuntien osalta, koskee tämä kuljetusjärjestelmäpäätös kaikkia toimialueen kuntia. Jätelain ehtojen täyttymistä toimialueen kunnissa on selvitetty Ramboll Finland Oy:n tekemässä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka valmistui keväällä 2023. Ramboll Finland Oy on tehnyt toimialueen kuntien osalta myös vuonna 2019 valmistuneen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mutta siitä puuttuu kuntakohtainen tarkastelu.

Lausunnot ja mielipiteet

Hallintolain mukaisista vaikutusmahdollisuuksista sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmään tiedotettiin jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Mielipiteet tuli jättää kirjallisesti 30.9.2023 mennessä, mutta yhtään mielipidettä asiaan liittyen ei jätetty. Lausunnot kuljetusjärjestelmästä tuli toimittaa myös 30.9. mennessä ja niitä saapui 25 kpl. Osa lausunnon antajista pyysi lisääaikaa ja sitä myönnettiin huomioiden se, että asia käsitellään jätelautakunnan marraskuun kokouksessa. Tiivistelmä lausunnoista on liitteenä ja lausunnot oheismateriaalina. Lausunnon toimittivat Akaan kaupunginhallitus, Etelä-Satakunnan ympäristölupalautakunta, Euran tekninen lautakunta, Forssan ympäristölupalautakunta, Huittisten tekninen valiokunta, Humppilan tekninen lautakunta, Hämeen ELY-keskus, Jokioisten teknisen lautakunnan lupajaosto, Jokioisten kunnanhallitus, Suomen Kiertovoima (KIVO), Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, Loimaan kaupunginhallitus, Loimaan kaupungin lupajaosto, Pirkanmaan ELY-keskus, Pyhäjärvisuudun kuljetusyrittäjät, Sastamalan tekninen lautakunta, Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Someron tekninen lautakunta, Tammelan ympäristölautakunta, Urjalan tekninen lautakunta, Valkeakosken ympäristönsuojelu, Varsinais-Suomen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

ELY-keskus ja Ympäristöhuolto Askonen Oy. Lausunnoista 13 puolsi kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ja 6 kunnan järjestämää kuljetusta. 6 lausunnossa ei selkeästi kerrottu kumpaa kuljetusjärjestelmää kannatetaan.

Jätelain ehtojen täyttyminen kunnittain

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyvät toimialueen kunnista kuudessa, eli Huittisissa, Jokioisilla, Loimaalla, Oripäässä, Sastamalassa ja Urjalassa. Yhdeksän kunnan osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä. Nämä kunnat ovat Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski Tl, Punkalaidun, Somero, Säkylä ja Ypäjä. Selvityksen mukaan jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa. Ainoastaan niiden kuntien osalta, jossa jätelain ehdot täyttyvät, on mahdollista valita kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ja kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen välillä.

Selvityksen mukaan jätelain ehtojen täyttymistä olisi mahdollista varmentaa asukaskyselyllä niissä kunnissa, joissa ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä. Asukaskyselyä ei kuitenkaan kannata lähteä toteuttamaan, sillä se ei tuo kuljetusjärjestelmäpäätöksen kannalta oleellista lisätietoa. Kyselyllä saatetaan saada selville syitä, miksi jokin kiinteistö on jättäytynyt jätteenkuljetuksen ulkopuolelle ja lisätietoa kimppa-astioiden käyttäjistä, mutta se ei muuta esimerkiksi perusteettoman korkeita jäteastian tyhjennysmaksuja, joita osassa kuntia on käytössä.

Paikkaava jätteenkuljetus

Toimialueen kunnista 13:ssa on käytössä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n järjestämä paikkaava jätteenkuljetus. Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä paikkaavaa jätteenkuljetusta ei ole käytössä. Osassa saapuneista lausunnoista on todettu, että paikkaavaa jätteenkuljetusta voidaan pitää samanarvoisena jätteenkuljetuspalveluna kotitalouksille kuin yksityisten kuljetusyritysten tarjoamaa palvelua. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä paikkaavaa jätteenkuljetusta ei voida lopettaa hallinto-oikeuden (diaarinumero 01228/14/5149) päätöksen mukaisesti ennen kuin toimialueella on lainvoimainen kuljetusjärjestelmäpäätös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksesta. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy ei markkinoi paikkaavaa jätteenkuljetusta eikä siihen oteta mukaan uusia asiakkaita. Paikkaavaa jätteenkuljetusta on käytössä runsaasti haja-asutusalueella, eniten Punkalaitumella (39 %), Akaassa (35 %) ja Tammelassa (30 %). Selvityksen paikkatietotarkastelun perusteella Somerolla on alueita, joissa tehdään jäteastian tyhjennyksiä pelkästään paikkaavan jätteenkuljetuksen toimesta.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Tämä antaa viitteitä siitä, että Somerolla on alueita, joissa yksityiset jätteenkuljetusyritykset eivät tarjoa jätteenkuljetuspalvelua.

Liittymisprosentti ja jätteenkuljetusrekisterin tiedot

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan toimialueen liittymisprosentti vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen osalta on 78 %. Selvityksessä on huomioitu ne kiinteistöt, joille on myönnetty jätemaksun kohtuullistaminen, eli kiinteistöt, joilla ei ole velvollisuutta järjestää jätehuoltoa. Jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen määrä vaihtelee kunnittain ja alueittain. Maaseudulla ja YKR-alueen ulkopuolisilla alueilla liittymisaste on heikoin kaikkien kuntien alueella. Korkeimmat liittymisprosentit ovat Oripäässä (89 %) ja Forssassa (87 %). Alhaisimmat liittymisprosentit olivat Tammelassa (58 %) ja Somerolla (66 %). Haja-asutusalueella alhaisimmat liittymisprosentit olivat Tammelassa (44 %) ja Säkylässä (51 %) ja korkeimmat Oripäässä (82 %) ja Loimaalla (78 %). Osassa kuntia merkittävä osa vapaa-ajan kiinteistöistä sijaitsee kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä, eniten Säkylässä (12,9 %), Eurassa (10,9 %) ja Huittisissa (9,3 %). Paikkatietotarkastelun perusteella Säkylässä on alueita, joissa vapaa-ajan asunnoille ei tehdä lainkaan jäteastian tyhjennyksiä. Jätehuoltoviranomaisen tiedossa on, että Tammelassa on isoja jätekimppoja, mikä voi osittain selittää alhaista liittymisastetta. Kaikista jätekimppojen osakkaista jätelautakunnalla ei ole tietoa.

Toimialueen liittymisprosenttia ei voida pitää hyvänä, koska jätelain lähtökohta on se, että jokaiselle kiinteistölle tulee olla järjestettynä jätteenkuljetus, ellei kiinteistölle ole myönnetty jätemaksun kohtuullistamista. Useassa lausunnossa ja kuljetusjärjestelmäselvityksessä on nostettu esille jätelautakunnan ylläpitämän jätelain 143 §:n mukaisen jätteenkuljetusrekisterin tietojen puutteellisuus ja se, että on jätelautakunnan tehtävä seurata jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen määrää. Lausunnoissa myös nostettiin, että jätelautakunta ei ole toimittanut jätelain valvontaviranomaiselle tehtävänsä hoitamiseksi tarvittavia tietoja jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä.

Jätteenkuljetusrekisterin tietojen laatu on täysin riippuvainen jätteenkuljettajien jätelautakunnalle toimittamien tietojen (jätelaki 39 §) laadusta. Puutteellisia kuljetustietoja ei saada kohdistettua rekisterissä millekään kiinteistölle. Jätelautakunta on myös havainnut, että kiinteistöllä saattaa olla jätteenkuljetusrekisterissä jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennysvälit, mutta esimerkiksi asiakaspuhelun aikana käy ilmi, että tosiasiallisesti kiinteistöllä käydään tyhjentämässä jäteastia soitosta. Ongelman muodostavat myös kimppa-astiat, joiden käyttäjistä ei välttämättä ole tietoa edes jätteenkuljettajalla. Jätehuoltomääräysten 8 §:n mukaisesti tiedot

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

yhteistä jäteastiaa käyttävistä kiinteistöistä tulisi antaa jätteenkuljettajalle ja jätelautakunnalle, mutta hyvin usein näin ei tapahdu.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetuspalvelu katkeaa jossain vaiheessa maksamattomien laskujen vuoksi. Koska kuljetustiedot toimitetaan jätelautakunnalle neljännesvuosittain, kiinteistö on saattanut olla jätteenkuljetukseen liittymättömänä useita kuukausia ennen kuin tieto jätteenkuljetusten päättymisestä näkyy jätteenkuljetusrekisterissä. Ainoastaan yksi toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä ilmoittaa jätelautakunnalle säännöllisesti tiedot kiinteistöistä, joiden jätteenkuljetus on katkaistu maksamattomien laskujen vuoksi. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistölle järjestetään jätteenkuljetus maksuvaikeuksista huolimatta.

Muun muassa edellä mainittujen ongelmien vuoksi jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuranta on hyvin haasteellista ja lähes mahdotonta kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Jätelautakunnalla ei ole resursseja lähettää jokaiselle jätteenkuljetukseen liittymättömälle kiinteistölle selvityspyyntöä. Riittämättömien resurssien ja kuljetusrekisterin puutteellisten tietojen vuoksi jätelautakunnalla ei ole mahdollisuutta toimittaa ajantasaisia ja luotettavia tietoja jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä valvontaviranomaisille. Valvontaviranomaisten tehtävien helpottamiseksi on vuoden 2023 alkupuolella annettu heille katseluoikeudet jätelautakunnan jätteenkuljetusrekisteriin, josta pystyy näkemään mm. jätteenkuljetustiedot sekä kiinteistön mahdolliset päätökset ja ilmoitukset.

Toimialueella toimivat jätteenkuljetusyritykset ja tiedot hinnoista

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan toimialueella toimii 14 sekajätettä kuljettavaa jätteenkuljetusyritystä, joista 11 vastasi selvitykseen liittyvään kyselyyn. Kyselyyn vastanneiden yritysten lukumäärä kunnittain on esitetty selvityksen taulukossa 7. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n internetsivuilla on listaus jätelautakunnan tiedossa olevista jätteenkuljetusyrityksistä kunnittain. Koska jätteenkuljettajat eivät useinkaan ilmoita jätelautakunnalle toimialueissaan tapahtuvista muutoksista, selvityksessä ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n internetsivuilla olevat tiedot voivat erota toisistaan. Joka kunnassa toimii kuitenkin useampi jätteenkuljetusyritys.

Selvitystä varten kysyttiin toimialueen kuljettajilta hintatietoja jätteenkuljetuksista. Kyselyyn vastasi 7 kuljetusyritystä, joiden tyhjennykset vastaavat noin 50 % toiminta-alueella tehdyistä tyhjennyksistä. Tämän vuoksi jouduttiin hyödyntämään myös vuoden

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

2019 selvityksen hintatietoja, joihin tehtiin indeksikorotus. Hintatietojen toimittamatta jättäminen on huomionarvoinen asia, koska jätelautakunnan on seurattava kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle asetettujen ehtojen täyttymistä myös hintojen osalta. Hintojen seuraaminen on kuitenkin hyvin haasteellista, koska kuljetusjärjestelmäselvitykseen ei toimitettu tietoja hinnoista kattavasti. Selvityksen hintatiedot antavat kuitenkin riittävän kuvan alueen hintatasosta, vaikka eivät vastaakaan todellista tilannetta.

Selvityksen kuntakohtaisessa tarkastelussa havaittiin keskimääräistä korkeampia jäteastian tyhjennyshintoja ilman selittävää tekijää Akaassa, Eurassa, Forssassa, Humppilassa ja Tammelassa. Hintatarkastelun perusteella voidaan siis todeta, että toimialueen kuntalaisia asetetaan perusteettomasti palvelujen hinnoittelussa toisistaan poikkeavaan asemaan, eikä jätelain vaatimus palveluiden kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä toteudu.

Jätelain 85 §:n mukaisesti jätelaskussa tulisi erotella jätteen käsittelyn ja kuljetuksen kustannukset. Kaikissa selvitystä varten toimitetuissa jätelaskuissa ei ollut eritelty jätteen käsittelyä ja kuljetusta. Lisäksi laskuista havaittiin, että osassa laskuista jätteenkäsittelymaksu erosi jätelautakunnan hyväksymän jätemaksutaksan jätteenkäsittelymaksusta. Näiden tietojen perusteella voidaan todeta, että kaikki jätteenkuljettajat eivät noudata jätelain mukaista velvoitetta eritellä jätelaskussa jätteenkäsittelyn ja kuljetuksen kustannukset. Lisäksi osa jätteenkuljettajista ei laskuta kuntalaisilta jätteenkäsittelykuluja jätemaksutaksan mukaisesti. Näin ollen jätelain ehto kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä ei toteudu kaikkien toimialueen kuntalaisten osalta.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaisesti toimialueen kunnista ainoastaan kuudessa täyttyvät jätelain mukaiset ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle. Tämä tarkoittaa siis sitä, että vain näiden kuntien osalta voidaan päättää, järjestetäänkö jätteenkuljetus kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Koska loppujen toimialueen kuntien osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä tai ne eivät täyty, voidaan ko. kuntien osalta päättää ainoastaan kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta.

Sekajärjestelmä, jossa osassa toimialueen kunnista olisi käytössä sekajätteen osalta kunnan järjestämä jätteenkuljetus ja osassa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, asettaa toimialueen kuntalaiset eriarvoiseen asemaan ja vaikeuttaa merkittävästi mm.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

viranomaisten toimintaa, jätehuollon alueellista kehittämistä ja yleistä toimivuutta.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jokaiselle kiinteistölle voidaan järjestää jätelain mukainen jätteen keräys ja kuljetus ja varmistua siitä, että jätehuoltomääräyksiä noudatetaan esimerkiksi jäteastioiden tyhjennysväleissä. Jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jättäytyminen on huomattavasti vaikeampaa kuin kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ja jätehuoltoviranomainen saa paremmin tietoa kaikkien kiinteistöjen jätehuollosta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa toimialueen kiinteistöjä ei aseteta jätemaksujen osalta toisistaan perusteetta poikkeavaan asemaan ja että maksut perustuvat tasavertaisesti jätelain 78 §:n mukaiseen jätemaksutaksaan. Lisäksi jätemaksutaksan mahdollisista hinnanalennuksista hyötyvät suoraan kuntalaiset.

Vaikka kunnan järjestämässä kuljetuksessa kuntalaiselta poistuu oikeus valita oma jätteenkuljettajansa, on kunnan järjestämässä kuljetuksessa lukuisia hyviä puolia. Yhdenvertaisten ja tasapuolisten jätehuoltopalveluiden lisäksi kuntalaiset saavat mm. jätteenkuljetukseen ja jätemaksuihin liittyvän asiakaspalvelun samasta paikasta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kuntalaisten asiointi sujuvoituu myös sitä kautta, että osa nyt viranhaltijapäätöksinä hoidettavista asioista, kuten jäteastian tyhjennysvälin pidentämiset, voidaan hoitaa kevyemmin ilmoitusmenettelyllä.

Bio- ja pakkausjätteiden erilliskeräys on jo jätelain mukaisesti siirtynyt kunnan vastuulle. Jätehuollon alueellisen kehittämisen, yleisen toimivuuden ja kuljetusreittien optimoinnin kannalta on tarkoituksenmukaista siirtää kaikissa toimialueen kunnissa kunnan järjestämään kuljetukseen myös sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta. Suomi on kaukana EU:n asettamista kierrätystavoitteista ja niiden saavuttaminen on haasteellista kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Kun kaikkien jätelajien jätehuollon järjestäminen on kunnan vastuulla, voidaan mm. käyttää ohjaavaa taksaa, joka kannustaa bio- ja pakkausjätteiden lajitteluun. Lisäksi voidaan esimerkiksi hyödyntää monilokeroastioita ja optimoida jätteenkuljetusreitit tehokkaasti.

Useissa lausunnoissa tuotiin esille kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen mahdolliset negatiiviset vaikutukset jätteenkuljetusyritysten toimintaan. Kunnan on jätelain 32 §:n mukaisesti järjestettävä kuljetusten kilpailutus niin, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Lisäksi kuljetukset on kilpailutettava osiin jaettuna niin, että useampi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi. Hyvin

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

toteutettu kilpailutus antaa pienille kuljetusyrityksille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa ja uusille yrityksille aloittamismahdollisuuden.

Koska kuljetusjärjestelmäselvityksen ja edellä selostetun perusteella ei voida todeta, että kaikki jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyisivät koko toimialueella, tulee koko toimialueen osalta siirtyä jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään kuljetukseen.

Esittelijä

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus

Jätelautakunta päättää, että kaikissa toimialueen kunnissa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säskylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään jätelain 36 §:n mukaisena kunnan järjestämänä kuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään kuljetukseen tapahtuu vaiheittain ajalla 1.1.2027-31.12.2027.

Käsittely

Keskustelun edetessä jäsen Maija Toivonen tekin seuraavan muutosesityksen:

” Esitän asia palautusta valmisteluun. Asiasta päätettäessä tulee varmistua siitä, että käytettävissä on asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Esitetyn selvityksen perusteella ei voida todeta, etteikö jätelain ehdot täytyisi kiinteistönhaltijan järjestämässä jätekuljetuksessa.

Ennen asian uudelleen käsittelyä

- raportin pohjalta on tehtävä tarkempi selvitys siitä, mikä on liittymättömien kiinteistöjen aste tällä hetkellä ja miksi osa kiinteistöistä ei ole liittynyt järjestettyyn jätehuoltoon.
- tehtävä asukkaille kysely jätehuollosta asukaskysely hallintolain 41§:n mukaisesti, jolla pyritään varmentamaan jätelain 37§ ehtojen täyttyminen.
- hinnoittelutietoina on käytettävää laajempaa otantaa alueella toimivista yrityksistä.”

Ehdotusta kannattivat jäsenet Laura Väilä, Ilkka Riuttamäki, Pauli Pietilä, Pasi Markula ja Kari Virtanen.

Koska keskustelun kuluessa oli tehty esittelijän ehdotuksesta kannatettu poikkeava ehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta pitää äänestää. Puheenjohtaja esitti, että pohjaesitys on jaa ja esitys asian palauttamiseksi uudelleen valmisteluun on ei ja että äänestys käydään nimenhuutoäänestyksenä. Puheenjohtajan esittämä äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti. Nimenhuudolla suoritettussa äänestyksessä esittelijän päätösehdotuksen kannalla

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

olivat jäsenet Johanna Häggman, Anne Niemelä-Laaksonen, Nina Prusila ja Ismo Ojansuu. Maija Toivosen muutosesityksen kannalla olivat jäsenet Kari Virtanen, Ilkka Riuttamäki, Reija Kaario, Marja Lehtimäki, Pasi Markula, Timo Karunen, Pauli Pietilä, Kalle Malin, Laura Väilä, Jatta Kannisto ja Markku Heikkilä.

Päätös

Jätelautakunta päätti äänin 12 - 4 palauttaa asian uudelleen valmisteluun lisäselvityksiä varten.

Puheenjohtaja Johanna Häggman sekä esittelijä Salla Alapirtti jättivät asiasta eriävän mielipiteen.

JÄTELTK 11.12.2024 § 58

Valmistelija

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Jätelautakunta palautti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen uudelleen valmisteluun kokouksessaan 8.11.2023 § 48. Ennen asian käsittelyä uudelleen tuli

- tehdä tarkempi selvitys siitä, mikä on liittymättömien kiinteistöjen aste tällä hetkellä ja miksi osa kiinteistöistä ei ole liittynyt järjestettyyn jätehuoltoon
- tehdä asukkaille kysely jätehuollosta asukaskysely hallintolain 41 §:n mukaisesti, jolla pyritään varmentamaan jätelain 37 § ehtojen täyttyminen
- käyttää hinnoittelutietoina laajempaa otantaa alueella toimivista yrityksistä

Kokouksessa 17.1.2024 § 2 jätelautakunta päätti em. lisäselvitysten tekemisestä. Ramboll Finland Oy selvitti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen hintatasoa toimialueella ja teki kuntalaisille asukaskyselyn tyytyväisyydestä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetukseen. Jätehuoltoon liittymättömyyden juurisyitä on selvitetty postittamalla jokaiseen toimialueen kuntaan 100:lle jätehuoltoon liittymättömälle kiinteistölle selvityspyynnöt jätehuollon järjestämisestä. Selvityspyynnöprojehti on edennyt suunniteltua hitaammin ja on edelleen kesken.

Hämeen Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus (ELY-keskus) on kehottanut jätelautakuntaa tekemään sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen 31.12.2024 mennessä. Koska lisäselvitykset olivat vielä kesken marraskuussa, jätelautakunta pyysi Hämeen ELY-keskukselta lisäaikaa kuljetusjärjestelmäpäätöksen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

tekemiseen 28.2.2025 saakka. Ramboll Finland Oy:n selvitys valmistui marraskuun 2024 lopussa ja on liitteenä. Liitteenä on myös vuonna 2023 valmistunut Ramboll Finland Oy:n tekemä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys, jossa on selvitetty jätelaissa kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetettujen edellytysten täyttymistä kaikkien toimialueen kuntien osalta.

Jätelain mukaisesti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen voi järjestää joko kunnan tai kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä jätteenkuljetus on ensisijainen vaihtoehto, mutta kuljetuksen voi järjestää myös jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä, jos

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan

Vaikka kaikki kiinteistön haltijalle asetetut edellytykset täytyisivät, voidaan silti tehdä päätös kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä. Toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä on käytössä jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Muissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Sekä kuljetusjärjestelmäselvitys vuodelta 2023 että raportti hintatasosta ja asukaskyselystä vuodelta 2024 koskevat kaikkia toimialueen kuntia. Eura, Huittinen ja Säkylä on otettu mukaan kuljetusjärjestelmäselvitykseen ja raporttiin, koska kunnan on jätelain 37 § 3 mom mukaisesti seurattava ja valvottava kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmäpäätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Ennen kaikkia toimialueen kuntia koskevan sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemistä jätelautakunta kuulee asianosaisia. Lausunnot pyydetään toimialueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, ELY-keskuksilta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:ltä, jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä asianosaisten tahojen etujärjestöiltä. Lisäksi hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaisesti varataan kaikille niille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

vaikutus, mahdollisuus saada lisätietoa käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Esittelijä Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus Jätelautakunta

1. varaa toimialueen kuntien jäsenille mahdollisuuden esittää mielipiteensä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä ja tiedottaa siitä jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Mielipiteet pyydetään toimittamaan jätelautakunnalle kirjallisesti 31.1.2025 mennessä

2. pyytää sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä lausunnot kirjallisesti 31.1.2025 mennessä seuraavilta tahoilta:

- toimialueen kunnat
- toimialueen ympäristönsuojeluviranomaiset
- Hämeen ELY-keskus, Pirkanmaan ELY-keskus ja Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy
- toimialueen jätteenkuljetusyritykset
- Suomen Kuntaliitto ry
- edunvalvontajärjestöt: Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry (ALT), Kierrätysteollisuus ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka (SKAL) sekä Suomen Kiertovoima ry (KIVO).

Päätös Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen.

JÄTELTK 12.02.2025 § 6

Valmistelija Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Kuljetusjärjestelmäpäättös koskee sekalaista yhdyskuntajätettä kaikissa Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kunnissa. Toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski TI, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Jätelain (646/2011) 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus on käytössä toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä. Lopuissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen kuljetus.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on ensisijainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Kunta voi kuitenkin päättää jätelain 37 §:n mukaisesti, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä, jos pykälässä mainitut edellytykset täyttyvät, eli

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan.

Jätelain mukaiset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset ovat tiukemmat kuin vanhan sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset. Jos päätetään siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta, joka voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Vaikka jätelain 37 §:n edellytykset täyttyisivät, kunta voi silti päättää siirtyä kunnan järjestämään kuljetukseen.

Jätelain 37 § 3 mom mukaisesti kunnan on seurattava kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten täyttymistä ja tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Näin ollen päätöksenteko koskee myös Euraa, Huittista ja Säkylää. Jätelain ehtojen täyttymistä toimialueen kunnissa on selvitetty Ramboll Finland Oy:n tekemässä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka valmistui vuonna 2023. Kuljetusjärjestelmän tilaa on myös selvitetty loppuvuodesta 2024 valmistuneessa Ramboll Finland Oy:n raportissa, joka koskee toimialueen hintatasoa ja asukastytyvääisyyttä. Ramboll Finland Oy on tehnyt myös vuonna 2019 valmistuneen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mutta siitä puuttui kokonaan kuntakohtainen tarkastelu.

Edellisen kerran sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmä oli jätelautakunnan päätettävänä marraskuussa 2023, mutta silloin jätelautakunta palautti asian uudelleen valmisteluun. Tammikuussa 2024 jätelautakunta päätti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmään liittyvien lisäselvitysten tekemisestä. Jätelautakunta päätti tilata Ramboll Finland Oy:ltä selvityksen toimialueen hintatasosta ja asukastytyvääisyydestä sekä lähettää 100 kpl selvityspyyntöjä jokaiseen toimialueen kuntaan jätteenkuljetukseen liittymättömille kiinteistöille

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

(selvityspyyntöprojekti). Päätöksestä palauttaa kuljetusjärjestelmä uudelleen valmisteluun tehtiin valvontapyyntö Hämeen ELY-keskukselle. Toukokuussa 2024 Hämeen ELY-keskus kehotti päätöksellään (diaarinumero HAMELY/2622/2023) jätelautakuntaa tekemään päätöksen sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä 31.12.2024 mennessä. Marraskuussa 2024 jätelautakunta pyysi Hämeen ELY-keskukselta lisäaikaa päätöksen tekemiseen 28.2.2025 saakka, jotta päätöksenteon tueksi saatiin hintatasoon ja asukastyytyväisyyteen liittyvä raportti. Lisäaikaa myönnettiin pyydetysti. Selvityspyyntöprojektin osalta voitiin todeta, että se oli edennyt ennakoitua huomattavasti hitaammin ja on edelleen niin pahasti kesken, että sen tuloksia ei saada vielä useaan kuukauteen.

Hämeen ELY-keskus on antanut lausunnon päätettävänä olevaan kuljetusjärjestelmäasiaan. Lausunnon mukaan jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan toimesta vain, jos saadaan varmuus siitä, että jätelain edellytykset täyttyvät. Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella ehtojen täyttymisestä ei ole varmuutta ja asukastyytyväisyyttä ja hintatasoa koskevan raportin tuloksilla ei ole ratkaisevaa merkitystä jätteenkuljetusjärjestelmän valinnassa. Lisäksi lausunnossa todetaan, että jätteenkuljetusjärjestelmää koskevan päätöksenteon tueksi on tehty kattavia selvityksiä, joiden perusteella päätös voidaan tehdä. Lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi päätös tulee tehdä asetettuun määräaikaan, 28.2.2025, mennessä.

Lausunnot ja mielipiteet

Jätehuoltoviranomaisen päätöksenteon tulee perustua ainoastaan jätelain tulkintaan. Kuntien ja muiden (esim. kuntalaiset ja jätteenkuljetusyrietykset) mielipiteen esittäjien kannanotot eivät voi pelkästään olla päätöksenteon pohjana. Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjapäätöksessä KHO:2016:19 ottanut kantaa tilanteeseen, jossa jätelautakunta on päättänyt siirtyä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen kunnan kannan mukaisesti vastoin esittelijän esitystä. Oikeus totesi, että pelkästään kunnanvaltuuston kantaa ei voida pitää riittävänä selvityksenä siitä, että koko kunnan alueella täytyisivät laissa asetetut edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle. Päätöksen lainmukaisuudesta ei voitu varmistua pelkästään sillä perusteella, miten käytössä ollut sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä oli kunnan arvion mukaan toiminut.

Hallintolain mukaisista vaikutusmahdollisuuksista sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmään tiedotettiin jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Lausunnot ja mielipiteet tuli jättää kirjallisesti 31.1.2025 mennessä. Lausuntoja

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

saapui määräaikaan mennessä 25 kpl ja ne ovat liitteenä. Liitteenä on myös lausunnoista laaditut tiivistelmät ja vastineet. Määräajassa saapuneista lausunnoista 5 puolsi kunnan järjestämää kuljetusta ja 18 kiinteistön haltijan järjestämää kuljetusta, 2 lausunnossa ei otettu selkeästi kantaa kummankaan kuljetusjärjestelmän puolesta. Forssan ympäristölupalautakunnan, Jokioisten kunnan ja Oripään teknisen lautakunnan lausunnot saapuivat myöhässä ja niitä ei ole huomioitu lausunnoista laaditussa tiivistelmässä ja vastineessa, mutta ne ovat myös liitteenä. Lausunnon toimittivat määräajassa Akaan tekninen lautakunta, Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta, Euran tekninen lautakunta, Forssan Yrittäjät, Huittisten tekninen valiokunta, Humppilan kunnanhallitus, Humppilan tekninen lautakunta, Hämeen ELY-keskus, Hämeen Yrittäjät, Kiukaisten ja Euran Yrittäjät, Suomen Kiertovoima ry (KIVO), Kuljetusliike Finska, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, Loimaan kaupungin lupajaosto, Loimaan kaupunginhallitus, Pirkanmaan ELY-keskus, Pyhäjärvisseudun Kuljetusyrittäjät, Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto, Sastamalan tekninen lautakunta, Suomen Kuljetus ja Logistiikka ry ja SKAL ympäristöyritykset ry (SKAL), Säkylän Yrittäjät, Tammelan kunta, Tammelan Yrittäjät, Varsinais-Suomen Yrittäjät ja Ympäristöhuolto Askonen.

Mielipiteitä annettiin 67 kpl ja ne ovat liitteenä. Mielipiteen antaneista kaikki lukuun ottamatta kahta kannattivat kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Suurin osa mielipiteistä annettiin Euran ja Säkylän alueelta. Myönteisenä asiana kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa nähtiin mm. valinnanvapaus kuljetusyrityksen suhteen ja se, että valitsemaltaan yritykseltä on mahdollista saada joustavat omiin tarpeisiin soveltuvat jätehuoltopalvelut. Kunnan järjestämän kuljetuksen pelättiin heikentävän palvelutasoa ja nostavan hintoja sekä uhkaavan pienten paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä. Ainoassa mielipiteessä, jossa kannatettiin kunnan järjestämää kuljetusta, kunnan järjestämän kuljetuksen eduksi lueteltiin useita asioita, kuten pienempi kustannustaso ja asiakkaiden tasapuolinen kohtelu. Kunnan järjestämä kuljetus nähtiin parempana vaihtoehtona myös jätehuollon kokonaisvaltaisen kehittämisen ja toimivuuden sekä logististen etujen puolesta.

Jätelain ehtojen täyttyminen kunnittain

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle täytyvät toimialueen kunnista kuudessa, eli Huittisissa, Jokioisilla, Loimaalla, Oripäässä, Sastamalassa (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi) ja Urjalassa. Yhdeksän kunnan osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä. Nämä kunnat ovat Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski TI, Punkalaidun, Somero, Säkylä ja Ypäjä. Selvityksen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

mukaan jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa. Ainoastaan niiden kuntien osalta, joissa jätelain ehdot täyttyvät, on mahdollista valita kunnan järjestämän kuljetuksen ja kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen väliltä.

Paikkaava jätteenkuljetus

Toimialueen kunnista 13:ssa on käytössä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n järjestämä paikkaava jätteenkuljetus. Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä paikkaavaa jätteenkuljetusta ei ole käytössä. Paikkaavaa jätteenkuljetusta ei voida lopettaa hallinto-oikeuden päätöksen (diaarinumero 01228/14/5149) mukaisesti ennen kuin toimialueella on lainvoimainen päätös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy ei markkinoi paikkaavaa jätteenkuljetusta eikä siihen oteta uusia asiakkaita. Paikkaavaa jätteenkuljetusta ei siis voida pitää samanarvoisena jätteenkuljetuspalveluna kuin yksityisten jätteenkuljetusyritysten tarjoamaa palvelua. Kiinteistö voi kuulua paikkaavaan jätteenkuljetukseen joko omalla jäteastialla, kimppa-astialla tai aluekeräyspisteen käyttäjänä. Erityisesti huonojen tieyhteyksien varrella on kiinteistöjä, joiden jätehuolto on järjestetty aluekeräyspisteelle.

Haja-asutusalueella paikkaavaa jätteenkuljetusta on runsaasti käytössä, eniten Punkalaitumella (39 %), Akaassa (35 %) ja Tammelassa (30 %). Kuljetusjärjestelmäselvityksen paikkatietotarkastelun perusteella Somerolla on alueita, joissa tehdään jäteastian tyhjennyksiä pelkästään paikkaavan jätteenkuljetuksen toimesta. Tämä antaa viitteitä siitä, että Somerolla on alueita, joilla yksityiset jätteenkuljetusyritykset eivät tarjoa jätteenkuljetuspalvelua.

Liittymisprosentti

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan toimialueen liittymisprosentti vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen osalta on 78 %. Selvityksessä on huomioitu sellaiset kiinteistöt, joilla ei ole velvollisuutta järjestää jätehuoltoa esim. myönteisen jätemaksun kohtuullistamispäätöksen takia. Liittymisprosenttia ei voida pitää hyvänä, koska jätelain lähtökohta on se, että jokaiselle kiinteistölle tulee olla järjestettynä jätteenkuljetus, ellei kiinteistölle ole myönnetty jätemaksun kohtuullistamista tai jäteastian tyhjennyksen keskeytystä.

Jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen määrä vaihtelee kunnittain ja alueittain. Maaseudulla ja YKR-alueen ulkopuolisilla alueilla liittymisaste on heikoin kaikkien kuntien alueella. Korkeimmat liittymisprosentit ovat Oripäässä (82 %) ja Forssassa (87 %). Alhaisimmat liittymisprosentit ovat Tammelassa (58 %) ja Somerolla

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

(66 %). Jätehuoltoviranomaisen tiedossa on, että Tammelassa on isoja jätekimppoja, mikä voi osittain selittää alhaista liittymisastetta. Kaikista jätekimppojen osakkaista jätelautakunnalla ei ole tietoa.

Haja-asutusalueella alhaisimmat liittymisprosentit olivat Tammelassa (44 %) ja Säkylässä (51 %) ja korkeimmat Oripäässä (82 %) ja Loimaalla (78 %). Osassa kuntia merkittävä osa vapaa-ajan kiinteistöistä sijaitsee kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä, eniten Säkylässä (12,9 %) ja Eurassa (10,9 %) ja Huittisissa (9,3 %). Paikkatietotarkastelun perusteella Säkylässä on alueita, joilla vapaa-ajan asunnoille ei tehdä lainkaan jäteastian tyhjennyksiä.

Raportissa asukastytyväisyydestä ja hintatasosta havaitaan myös, että vapaa-ajan asunnoille ei usein järjestetä jätteenkuljetusta jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisesti. 30 % kyselyyn vastanneista kertoi hoitavansa vapaa-ajan asunnon jätehuollon muulla tavoin kuin omalla tai kimppa-astialla. Yleisimmät vastaukset olivat jätteiden vieminen kodin jäteastioihin tai jäteasemalle. Vapaa-ajan asunnon jätehuollon järjestäminen viemällä jätteet jäteasemalle on sallittua vain, kun kiinteistö on paikkaavassa jätteenkuljetuksessa jäteaseman käyttäjänä. Tällöin kiinteistöllä ei ole omaa jäteastiaa ja syntyvät jätteet viedään jäteasemalle. Muussa tapauksessa vapaa-ajan asunnolle tulee järjestää jätteenkuljetus joko omalla jäteastialla tai kimppa-astialla. Kimppa-astia saa jätehuoltomääräysten mukaisesti sijaita taajamassa korkeintaan 1 km ja haja-asutusalueella 5 km etäisyydellä kiinteistöstä tietä pitkin mitattuna.

Jätteenkuljetusrekisterin tiedot

Jätteenkuljetusrekisterin tietojen laatuun vaikuttaa hyvin paljon jätteenkuljettajien jätelautakunnalle toimittamien jätteenkuljetustietojen laatu (jätelaki 39 §). Puutteellisia kuljetustietoja ei saada jätteenkuljetusrekisterissä kohdistettua millekään kiinteistölle. Jätelautakunta on myös havainnut, että kiinteistöllä saattaa olla jätteenkuljetusrekisterissä jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennysvälit, mutta asiakaspuhelun aikana käy ilmi, että kiinteistön jäteastia tyhjennetään tosiasiallisesti soitosta.

Jätehuoltomääräyksissä on määritelty jäteastioille tyhjennysvälit. Asukastytyväisyydestä ja hintatasosta tehdyn raportin perusteella voidaan havaita, että toimialueen kiinteistöillä on jätehuoltomääräysten vastaisia tyhjennysvälejä. Kyselyyn vastanneista kuntalaisista 25 %:lla oli jätehuoltomääräyksistä poikkeava tyhjennysväli ilman jätelautakunnan päätöstä asiasta tai käsiteltyä ilmoitusta yksin asumisesta. Myös kuntalaisten mielipiteistä voidaan havaita, että jätteenkuljetusyritykset eivät noudata aina jätehuoltomääräyksiä jäteastioiden tyhjennysväleihin.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

liittyen, vaan käytössä on erilaisia jätehuoltomääräysten vastaisia ratkaisuja.

Ilmoittamattomat kimppa-astiat muodostavat ongelman jätteenkuljetusrekisterin (jätelaki 143 §) tietojen osalta. Kimppa-astioista ei ole aina tietoa edes jätteenkuljetusyrityksillä. Jätehuoltomääräysten mukaisesti kimppa-astian vastuuhenkilön tulee ilmoittaa sekä jätelautakunnalle että jätteenkuljettajalle kimppa-astiasta ja sen käytössä tapahtuvista muutoksista. Todellisuudessa kimppa-astioista ei aina tehdä jätehuoltomääräysten mukaisia ilmoituksia. Tämä käy ilmi myös asukastyytyväsyyden ja hintatason raportista, jonka mukaan 20 % kimppa-astian käyttäjistä ei ole ilmoittanut astian käytöstä jätehuoltoviranomaiselle. Jätteenkuljetusrekisterissä on siis kiinteistöjä, joilla ei ole jätteenkuljetustietoja, koska kimppa-astian käytöstä ei ole ilmoitettu jätelautakunnalle tai edes jätteenkuljettajalle.

Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuranta on hyvin haasteellista ja lähes mahdotonta kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa. Jätelautakunnalla ei ole resursseja lähettää jokaiselle kiinteistölle, jolla ei ole jätteenkuljetusrekisterissä kuljetustietoja, selvityspyyntöä. Kiinteistö voi olla ilman kuljetustietoja eri syiden takia, kuten edellä mainitut kohdistumattomat kuljetustiedot ja ilmoittamattomat kimppa-astiat. Syynä voi olla myös haluttomuus järjestää kiinteistölle jätteenkuljetusta esimerkiksi vähäisen jätteen määrän vuoksi tai siksi, että kiinteistö on asuinkelvoton. Vähäinen jätteen määrä ei ole peruste jättää jätteenkuljetusta järjestämättä, mutta asuinkelvottomalle kiinteistölle on mahdollista saada jätemaksun kohtuullistaminen.

Muutamassa lausunnossa oli tuotu esiin, että jätelautakunta ei ole toimittanut ympäristönsuojeluviranomaiselle valvontaviranomaisen tehtävän hoitamista varten listausta jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä. On kyseenalaista väittää, että jätelautakunta ei antaisi ympäristönsuojeluviranomaiselle sen tarvitsemia tietoa, koska yksikään toimialueen ympäristönsuojeluviranomainen ei ole em. listausta jätelautakunnalta pyytänyt. On totta, että luotettavaa ja ajantasaista listausta on käytännössä mahdotonta antaa. Jätelautakunnalla ei ole kuitenkaan mitään syytä olla antamatta ympäristönsuojeluviranomaiselle niin kattavaa listausta, kuin jätteenkuljetusrekisteristä saa, sellaisista kiinteistöistä, joilla ei ole jätteenkuljetustietoja. Tällöin ympäristönsuojeluviranomaisen on huomioitava, että suurin osa listauksen kiinteistöistä on sellaisia, joille jätelautakunta ei ole lähettänyt selvityspyyntöä. Lisäksi toimialueen ympäristönsuojeluviranhaltijoille on annettu jätteenkuljetusrekisteriin katseluoikeudet, joilla voi tarkastella esimerkiksi tietoja kiinteistöjen jätteenkuljetuksista ja mahdollisista päätöksistä/ilmoituksista.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Jätteenkuljetuksen hintataso

Kuljetusjärjestelmäselvitystä varten hintatietoja toimitti toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä 7 kpl. Yritysten tekemät tyhjennykset vastasivat noin 50 % toimialueen jäteastiantyhjennyksistä. Vuoden 2023 kuljetusjärjestelmäselvityksessä jouduttiin siten hyödyntämään myös vuoden 2019 kuljetusjärjestelmäselvityksen hintatietoja, joihin tehtiin indeksikorotus. Selvityksen hintatiedot antavat riittävän kuvan alueen hintatasosta, vaikka eivät vastaakaan todellista tilannetta.

Asukastyytyväisyyden ja hintatason raporttiin yritysten vastauksia saatiin 9 kpl ja vastausprosentti oli 69 %.

Asukastyytyväisyyden ja hintatason raportin vastausten perusteella toimialueen tyhjennyshinnat ovat melko samansuuntaisia, eikä alueittain nouse esiin suuria eroavaisuuksia.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen kuntakohtaisessa tarkastelussa havaittiin keskimääristä korkeampia hintoja ilman selittävää tekijää Akaassa, Eurassa, Forssassa, Humppilassa ja Tammelassa. Raportissa ei selvitetty toimialueen hintatasoa yhtä kattavasti kuin kuljetusjärjestelmäselvityksessä, mikä voi selittää tulosten ristiriitaisuutta.

Jätelain 85 §:n mukaisesti jätteen kuljettajan on eriteltävä käsittelyn ja kuljetuksen osuus kiinteistön haltijalle tekemässään jätelaskussa. Kaikissa kuljetusjärjestelmäselvitystä varten toimitetuissa jätelaskuissa ei ollut eritelty jätteen käsittelyä ja kuljetusta. Lisäksi laskuista havaittiin, että osassa laskuista jätteenkäsittelymaksu erosi jätelautakunnan hyväksymän jätemaksutaksan jätteenkäsittelymaksusta. Asukastyytyväisyyden ja hintatason raportissa havaittiin sama asia. Kyselyyn vastanneista kuntalaisista 56 % oli vastannut, että jätelaskulla on eroteltu käsittelyn ja kuljetuksen osuudet. Osassa raporttia varten toimitetuista jätelaskuista erottelu puuttui.

Jätelain 80 a §:n mukaisesti jätteen kuljettajan on pidettävä kirjaa jätteen käsittelystä asiakkailtaan perityistä maksuista sekä annettava näitä koskevat tiedot pyynnöstä kunnan jätehuoltoviranomaiselle nähtäväksi. Jätelautakunta pyysi kesäkuussa 2024 jätteenkuljetusyrityksiltä em. tietoja vuosilta 2022 ja 2023. Elokuussa 2024 jätelautakunta joutui tekemään asiasta valvontapyyntöä ELY-keskukseen 8 yrityksestä, jotka eivät tietoja antaneet jätelautakunnalle nähtäväksi. Edelleenkaan kaikki yritykset, joista valvontapyyntö tehtiin, eivät ole esittäneet tietoja jätelautakunnalle nähtäväksi.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön jätteenkuljetuspalvelu katkeaa jossain vaiheessa maksamattomien

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

laskujen vuoksi. Asukastyytyvyyden ja hintatason raportin mukaan kyselyyn vastanneista kuljetusyrityksistä 11 %:lla oli ollut asiakkaita, jotka eivät olleet maksaneet laskujaan. Jätteenkuljetustiedot toimitetaan jätelautakunnalle neljännesvuosittain, joten kiinteistö on saattanut olla ilman jätteenkuljetusta usean kuukauden ajan ennen kuin tieto jätteenkuljetuksen katkeamisesta näkyy jätteenkuljetusrekisterissä. Ainoastaan yksi toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä toimittaa jätelautakunnalle säännöllisesti tiedot kiinteistöistä, joiden jätteenkuljetus on katkaistu maksamattomien laskujen vuoksi. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistön jätteenkuljetuspalvelu ei katkea maksuvaikeuksien vuoksi.

Yritysjätteen ja asumisessa syntyvän jätteen yhteiskeräys

Muutamassa lausunnossa, kuljetusjärjestelmäselvityksessä sekä asukastyytyvyyden ja hintatason raportissa yhdeksi kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen eduksi on tuotu yritysjätteen kerääminen samaan kuormaan asumisessa syntyvän jätteen kanssa. Yritystoiminnan jätteiden jätehuollon järjestäminen kuuluu kunnan vastuulle jätelain 32 §:n 1 mom 3. kohdan mukaisesti, jos liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte kerätään yhdessä kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvan jätteen kanssa. Tämän lisäksi kunnan on järjestettävä muun kuin 32 §:ssä tarkoitetun jätteen jätehuolto, jos jätteen haltija tätä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä (kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, tsv). Jos kyseessä on muusta kuin ennalta arvaamattomasta kiireestä johtuva kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, jonka arvo on vähintään 2000 € vuodessa, palvelutarjonnan puutteen toteamiseen ja kunnan toissijaista jätehuoltopalvelua koskevan pyynnön edellytyksenä on, että jätteenhaltija on julkaissut materiaalitori-sivustolla tarjouspyynnön tarjoamastaan jätehuoltopalvelusta ja että tarjouspyyntöä koskeva palvelu ei ole kohtuullisesti saatavilla jätteen haltijan asettamassa vähintään 14 vuorokauden määräajassa.

Yritysjätettä ja kunnan vastuulle kuuluvaa sekalaista yhdyskuntajätettä ei voi kerätä samaan kuormaan edes kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa, ellei kyse ole jätelain 32 § 1 mom 3. kohdan mukaisesta jätteestä tai tsv-jätteestä. Kun yritys jäte ja kunnan vastuulle kuuluva jäte kerätään samaan kuormaan, on vastaanottopaikassa mahdotonta jäteautoa punnitessa erotella kuinka paljon yritys jäte ja kunnan vastuulle kuuluva sekalainen yhdyskuntajäte painavat. Mikäli on kyseessä monilokeroauto, jossa yritys jäte kerätään eri lokeroon tai jäteautossa on punnitseva astiahissi, erottelu kuormien painon osalta voidaan tehdä. Tällöin ongelmaksi muodostuu silti se, että kunta ei voi järjestää

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

vastaanottoa yritysjätteelle, ellei kyseessä ole tsv-jäte tai jätelain 32 §:n 1 mom 3. kohdan mukainen jäte.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaisesti toimialueen kunnista ainoastaan kuudessa täyttyvät jätelain mukaiset ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle. Tämä tarkoittaa siis sitä, että vain näiden kuntien osalta voidaan päättää, järjestetäänkö jätteenkuljetus kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä. Koska loppujen toimialueen kuntien osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä tai ne eivät täyty, voidaan ko. kuntien osalta päättää vain siirtymisestä kunnan järjestämään kuljetukseen.

Tehtyjen selvitysten perusteella ei voida todeta, että kaikissa toimialueen kunnissa tarjolla olisi jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Toimialueen liittymisprosentti on 78 %, jota ei voida pitää hyvänä, koska jätelain lähtökohta on se, että jokaiselle kiinteistölle tulee järjestää jätteenkuljetus. Kaikki jätteenkuljetusyritykset eivät noudata toiminnassaan jätelain 35 § 3 mom mukaisesti jätehuoltomääräyksiä, jolloin toimialueen kuntalaiset joutuvat keskenään eriarvoiseen asemaan. Kuljetusjärjestelmäselvityksessä on havaittu osassa toimialueen kunnista keskimääräistä korkeampia hintoja ilman selittävää tekijää. Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan myös todeta, että kaikki jätteenkuljetusyritykset eivät erottele jätelaskuilla jätteen käsittelyn ja kuljetuksen osuutta jätelain 85 §:n mukaisesti. Toimialueella on käytössä paikkaavaa jätteenkuljetusta erityisesti haja-asutusalueilla ja osalle toimialueen kiinteistöistä paikkaava jätteenkuljetus on järjestetty jäteaseman käyttäjänä. Kuljetusjärjestelmäselvityksen paikkatietotarkastelun perusteella voidaan todeta, että Somerolla on alueita, joille jätteenkuljetus on järjestetty ainoastaan paikkaavalla kuljetuksella. Kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistön jätteenkuljetus katkeaa jossain vaiheessa maksuvaikeuksien vuoksi, kun taas kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistölle järjestetään jätehuolto maksuvaikeuksista huolimatta.

Toimialueella ei voida varmistua siitä, että jätteenkuljetus edistäisi jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukisi jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuttaisi vaaraa tai haittaa terveydelle ja ympäristölle. Jätelain mukaisesti bio- ja pakkausjätteiden kuljetus on kunnan järjestämisvastuulla. Jätelautakunta on myös tehnyt päätöksen siirtä kunnan vastuulle kuuluvien asumislietteiden osalta kunnan järjestämään kuljetukseen vuoden 2028 aikana. Valitusprosessi em. päätöksestä on tällä hetkellä hallinto-oikeuden käsittelyssä. Kaksoisjärjestelmän, jossa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus olisi kiinteistön haltijan järjestämässä

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

kuljetuksessa ja loput jätejakeet kunnan järjestämässä kuljetuksessa, ei voida katsoa edistävän jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa ja tukevan jätehuollon alueellista kehittämistä.

Kaksoisjärjestelmä ei myöskään edistä EU:n kierrätystavoitteisiin pääsemistä, ja Suomi on jo tällä hetkellä jäljessä yhdyskuntajätteiden kierrätystavoitteiden saavuttamisessa. Esimerkiksi Suomen Ympäristökeskuksen yhdyskuntajätteen kierrätyksellä vauhtia kiertotalouteen-hankkeen raportin mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus heikentää jätteenkeräyksen kokonaistehokkuutta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kierrätysastetta on mahdollista nostaa esimerkiksi kannustavalla jätemaksutaksalla ja keräysmenetelmiä kehittämällä (esim. monilokerokeräyksen). Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätteenkuljetuksen logistiikkaa voidaan tehostaa, mikä optimoi kuljetusmääriä- ja reittejä ja siten vähentää päästöjä.

Osa toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä kerää kuntavastuullista jätettä ja yritysjetettä samoihin kuormiin, vaikka se ei ole lainsäädännön pohjalta mahdollista edes kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa, ellei kyseessä ole tsv-jäte tai jätelain 32 § 1 mom 3. kohdan mukainen jäte. Yritysjäte ja asumisessa syntyvä jäte voivat olla laaduiltaan hyvin erilaisia ja ei voida varmistua siitä, etteikö yhteiskeräys aiheuttaisi haittaa tai vaaraa terveydelle ja ympäristölle.

Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen vaikutuksia ei voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Tehtyjen selvitysten perusteella ei voida todeta, että kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa kaikki toimialueen kuntalaiset saisivat jätehuoltopalvelut kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Ei voida myöskään varmistua siitä, että kuntalaisten jätteenkuljetuksesta maksamat laskut ovat tasapuolisia ja syrjimättömiä ja että kaikki saisivat jätteenkuljetuspalvelut esimerkiksi jätehuoltomääräysten mukaisilla tyhjennysväleillä. Lisäksi kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jättäytyminen on huomattavasti helpompaa verrattuna kunnan järjestämään kuljetukseen. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätehuollon jatkuvuus voidaan varmistaa myös niille kiinteistöille, joilla on maksuvaikeuksia. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistön haltijoilta poistuu oikeus valita itse jätteenkuljettajansa, mutta kunnan järjestämä kuljetuksessa on kuntalaisille monia hyviä puolia. Kuntalaiset saavat yhdenvertaiset ja tasapuoliset jätehuoltopalvelut, joiden hinta perustuu jätelautakunnan hyväksymään jätemaksutaksaan. Aktiivisesta kierrätyksestä voidaan palkita kannustavan jätemaksutaksan avulla. Kaiken jätehuoltoon liittyvän

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

asiakaspalvelun saa yhdestä paikasta ja asiointi sujuvoituu. Lisäksi osa tällä hetkellä viranhaltijapäätöksinä hoidettavista asioista voidaan hoitaa kevyemmin ja nopeammin ilmoitusmenettelyllä, esimerkiksi jäteastian tyhjennysvälin pidentäminen.

Useissa lausunnoissa tuotiin esiin kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen negatiiviset vaikutukset yritystoimintaan, esim. pienten paikallisten yritysten toiminnan mahdollinen loppuminen ja uusien yritysten markkinoille tulon estyminen. Nykytilanteessa uusia yrityksiä ei ole tullut toimialueella vuosiin tarjoamaan jätteenkuljetuspalveluja, pikemminkin kuljetusyritysten määrä on vähentynyt toimialueella yrityskauppojen myötä. Ei voida siis todeta, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus mahdollistaisi uusien yritysten markkinoille tulon. Jätelain perusteluissa (HE 199/2010 vp) on arvoitu, että keskitetty kilpailuttaminen lisää taloudellista toimintaa koko jätehuollon toimialalla ja on toimialan kehittymisen kannalta kannatettavaa. Jätelain 32 §:n mukaisesti kunnan on järjestettävä kuljetusten kilpailutus niin, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Hyvin ja lainsäädännön mukaisesti toteutettu kilpailutus antaa pienille kuljetusyrityksille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa ja uusille yrityksille aloittamismahdollisuuden. Näin ollen kunnan järjestämä jätteenkuljetus lisää kilpailua ja edistää markkinoiden toimivuutta.

Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen vaikutuksia viranomaisen toimintaan ei voida pitää myönteisinä. Päätös järjestää sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus kiinteistön haltijan järjestämänä tarkoittaisi kaksoisjärjestelmän olemassaoloa, minkä jo nykytilanteessa voidaan havaita lisäävän jätelautakunnan työmäärää. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätteenkuljetusrekisterin tiedot ovat ajantasaisemmat ja tasalaatuisemmat. Lisäksi esimerkiksi jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen ja jätelimppojen seuranta helpottuu huomattavasti. Jo nykytilanteessa on havaittavissa, että bio- ja pakkausjätteiden osalta jätelautakunta pystyy reagoimaan huomattavasti sekalaista yhdyskuntajätettä nopeammin erilaisiin epäkohtiin, kuten jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jättäytymiseen. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa hallinnollista kuormaa voidaan keventää hoitamalla osa viranhaltijapäätöksistä kevyemmällä ilmoitusmenettelyllä, mikä puolestaan vapauttaa työaikaa esimerkiksi jätehuollon kehittämiseen sekä jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen ja jätehuoltomääräysten noudattamisen seurantaan.

Tulee muistaa, että kun kunta on kerran päättänyt siirtyä jätelain 37 §:n mukaiseen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen, se ei tarkoita kuljetusjärjestelmän lopullista pysyvyyttä. Jätelain 37 §:n mukaisesti kunnan, eli jätehuoltoviranomaisen, on seurattava kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen täytäntöönpanoa ja sen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Toistuva kuljetusjärjestelmän tilan selvittäminen ja kuljetusjärjestelmäpäätökset sekä niihin liittyvät valitusprosessit lisäävät jätehuoltoviranomaisen työtaakkaa kohtuuttomasti. Kuljetusjärjestelmän tilan seuraaminen koskee myös toimialueen jätteenkuljetuksen hintatasoa. Nykytilanteessakin voidaan havaita, miten haastavaa hintatietojen selvittäminen on kuljetusyritysten yhteistyöhaluttomuuden vuoksi. Kuljetusjärjestelmään kohdistetut resurssit ovat pois esimerkiksi kierrätysasteen nostoon tähtäävistä toimenpiteistä ja jätehuollon alueellisesta kehittämisestä. Edellä selostetun perusteella ei voida todeta, että Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueella (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) täytyisivät jätelain 37 §:n mukaiset ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ja toimialueella tulee siirtyä jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Esittelijä Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus Jätelautakunta päättää, että kaikissa toimialueen kunnissa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään jätelain 36 §:n mukaisena kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu vaiheittain ajalla 1.1.2029-31.12.2029. Jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lakkaa Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä. Vuoden 1993 sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa Akaassa, Forssassa, Humppilassa, Jokioisilla, Kosken Tl:ssä, Loimaalla, Oripäässä, Punkalaitumella, Sastamalassa (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somerolla, Tammelassa, Urjalassa ja Ypäjällä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Käsittely Jäsen Reija Kaario ja kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Keskustelun edetessä jäsen Ilkka Riuttamäki teki seuraavan muutosesityksen; ” Esitän että, koska kuudessa kunnassa edellytyksestä täytyvät, yhdeksässä ei ole varmuutta ja yhdessä ei täyty jatkamme kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Esitystä kannatti jäsen Kari Virtanen.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Myös jäsen Laura Vällilä teki muutosesityksen; ” Esitän, että uutta päätöstä kuntiin, joissa lainvoimainen päätös on olemassa, ei tehdä, koska selvityksissä ei ole tullut ilmi, etteivätkö edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksesta edelleen täytyisi. Lisäksi esitän, että kuntien osalta, joissa ei päätöstä ole olemassa, siirrytään sopimusperusteisesta kuljetuksesta kiinteistöhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteena laaditut selvitykset.

Tätä esitystä kannatti jäsen Maija Toivonen.

Koska keskustelun kuluessa oli tehty kaksi esittelijän ehdotuksesta poikkeavaa kannatettua ehdotusta, puheenjohtaja totesi, että asiasta pitää äänestää. Puheenjohtaja esitti, että ensin äänestetään kahden muutosehdotuksen väliltä, jossa Ilkka Riuttamäen esitys on jaa ja Laura Vällilän esitys on ei. Tämän jälkeen äänestetään niin, että esittelijän ehdotus on jaa ja voittanut muutosesitys on ei. Puheenjohtajan esittämä äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti.

Ensimmäisessä nimenhuudolla suoritettussa äänestyksessä annettiin 10 ääntä ja kaksi tyhjää ääntä. Ilkka Riuttamäen esityksen kannalla oli Ilkka Riuttamäen lisäksi jäsen Kari Virtanen. Laura Vällilän esityksen kannalla hänen lisäksi olivat jäsenet Pasi Markula, Jatta Kannisto, Timo Karunen, Kaisa Kuusela, Pauli Pietilä, Maija Toivonen sekä varajäsen Minna Nissilä. Jäsenet Johanna Häggman ja Nina Prusila äänestivät tyhjää.

Toisessa nimenhuudolla suoritettussa äänestyksessä annettiin 12 ääntä. Esittelijän pohjaesityksen kannalla olivat jäsenet Johanna Häggman, Jatta Kannisto, Timo Karunen, Kaisa Kuusela ja Nina Prusila. Laura Vällilän tekemän muutosesityksen kannalla olivat hänen lisäksi jäsenet Pasi Markula, Pauli Pietilä, Ilkka Riuttamäki, Maija Toivonen, Kari Virtanen sekä varajäsen Minna Nissilä.

Päätös

Jätelautakunta päätti äänin 7 -5 hyväksyä jäsen Laura Vällilän tekemän muutosesityksen.

Esittelijä Salla Alapirtti, puheenjohtaja Johanna Häggman ja jäsenet Jatta Kannisto, Timo Karunen, Kaisa Kuusela ja Nina Prusila jättivät asiasta eriävän mielipiteen. Alapirtin ja Häggmannin eriävät mielipiteet ovat liitteenä.

Otteen oikeaksi todistaa

Forssan kaupunki

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Jätelautakunta
Jätelautakunta
Jätelautakunta
Jätelautakunta

§ 26
§ 48
§ 58
§ 6

07.06.2023
08.11.2023
11.12.2024
12.02.2025

19.2.2025

Miia Niittymäki
toimistos sihteeri

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 6

Valitusosoitus

Päätöksestä saa valittaa se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Muutosta haetaan kirjallisella valituksella Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna
postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
puhelinvaihe: 029 564 2210, telekopio: 029 564 2269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
aukioloaika: ma-pe klo 8.00-16.15

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin valittajalle voidaan toimittaa asiaa koskevat ilmoitukset
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirjelmä on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan kotikunta.

Valituskirjelmään on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon valittamalla haetaan muutosta, selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja.

Valituskirjelmät on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituskirjelmät toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valituskirjelmät voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmät on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisäämispäivästä, sitä lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaanitodistukseen merkittynä aikana. Kaupungin jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Sähköisenä lähetetyn viestin katsotaan tulleen tiedoksi kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä.

Oikeudenkäyntimaksu

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Muutoin valituksessa noudatetaan hallintolainkäyttölain säännöksiä.

27.5.2024

**Päätös jätelain (646/2011) 126 §:n mukaisessa asiassa koskien Forssan kaupungin
jätelautakunnan sekalaisen yhdyskuntajätteen jätteenkuljetusjärjestelmää**

Osapuolet

Asian vireillepanijat

Eino Järvinen
Jenni Heikkilä
Tero Reiman
Ari Turunen

Vaatimuksen kohde

Forssan kaupungin jätelautakunta

Asian vireilletulo ja vireillepano-oikeus

Valvontapyyntö on toimitettu Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) 21.12.2023.

Jätelain (646/2011) 134 §:n mukaan jollei jätelain 126 §:ssä tarkoitettu asia ole tullut vireille valvontaviranomaisen omasta aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea. Asian vireille panneet osapuolet ovat Forssan jätelautakunnan toimialueen kuntien jäseniä ja siten sellaisia asianosaisia, joilla on jätelain 134 §:ssä tarkoitettu vireillepano-oikeus asiassa.

Asian tausta

Kiinteistönhaltijat ovat valvontapyyntönsä 18.12.2023 pyytäneet Hämeen ELY-keskusta jätelain alueellisena valvontaviranomaisena ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin Forssan jätelautakunnan aluetta koskevan lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi. Forssan jätelautakunta toimii Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Koski TL, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan, Someron, Säkylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kuntien yhteistoiminta-alueen yhteisenä jätehuoltoviranomaisena.

Toimivaltainen viranomainen

Hämeen ELY-keskus toimii jätelain 24 §:n mukaisena yleisenä valvontaviranomaisena. Toimivalta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa päällekkäinen. Jätelain valvonta kuuluu ELY-keskukselle, kun valvonnan kohteena oleva toiminta ulottuu usean eri ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueelle ja joissa valvonta edellyttää alueellista toimivaltaa. Forssan jätelautakunnan yhteistoiminta-

27.5.2024

alueen kunnista Hämeen ELY-keskuksen toimialueelle sijoittuvat Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela ja Ypäjä.

Vaatimuksen sisältö ja perustelut

Kiinteistönhaltijat ovat valvontapyyntönsä vaatineet, että Hämeen ELY-keskuksen tulee vaatia jätelautakuntaa tekemään jätelain mukainen jätteenkuljetusjärjestelmää koskeva päätös, jonka tehosteeksi tulee asettaa riittävä uhkasakko jätelain 129 §:n mukaisesti.

Valvontapyyntönsä mukaan pääosassa jätelautakunnan alueen kunnista on voimassa vanhan jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetus.

Jätelain 149 §:n 4 momentin mukaisesti kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus jätelain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Nykyinen jätelaki on tullut voimaan 1.5.2012 joten päätös olisi tullut tehdä 1.5.2013 mennessä.

Jätelautakunnan päätöksellä 8.11.2023 § 48 jätteenkuljetusjärjestelmää koskeva asia on palautettu valmisteltavaksi tarkempien selvitysten hankkimista varten. Valvontapyyntönsä mukaan jätteenkuljetusjärjestelmän päätöksentekoa viivytetään perusteettomasti. Riittävät selvitykset on tehty ja jätelautakunta toiminut asiassa lainvastaisesti. Toiminta on aiheuttanut ja aiheuttaa merkittävää haittaa alueen asuinkiinteistöjen jätehuollolle koko jätelautakunnan alueella.

Asian käsittely

Hämeen ELY-keskus on pyytänyt Forssan jätelautakunnalta vastinetta valvontapyyntönsä johdosta.

Forssan jätelautakunta on vastineessaan esittänyt, että sen toimialueen sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmän tilaa on selvitetty vuosina 2019 ja 2023 valmistuneilla kuljetusjärjestelmäselvityksillä, jotka on tehnyt Ramboll Finland Oy. Toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä on jätelain 37 §:n mukainen kuljetusjärjestelmäpäätös kiinteistön haltijan järjestämästä kuljetuksesta. Lopuissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen kuljetus.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen osalta täytyvät Huittisissa, Jokioisissa, Loimaalla, Oripäässä, Sastamalassa ja Urjalassa. Jätelain ehtojen täyttymisestä ei ole varmuutta Akaassa, Eurassa, Forssassa, Humppilassa, Kosken Tl:ssä, Punkalaitumella, Somerolla, Säkylässä ja Ypäjällä. Jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa. Selvityksen mukaan

27.5.2024

jätelain ehtojen täyttymistä olisi mahdollista varmentaa asukaskyselyllä niiden kuntien osalta, joissa ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä.

Forssan kaupungin jätelautakunta käsitteli kuljetusjärjestelmäasiaa kokouksissa 7.6.2023 § 26 ja 8.11.2023 § 48. Marraskuun kokouksessa jätelautakunta päätti palauttaa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmän uudelleen valmisteluun. Jätelautakunta on hyväksynyt päätöksellään 17.1.2024 § 2 suunnitelman sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmän tilan lisäselvitysten toteuttamisesta.

Hämeen ELY-keskus on varannut valvontapyynnön jättäneille tilaisuuden vastaselityksen jättämiseen jätelautakunnan vastineen johdosta. Vastaselitystä ei ole jätetty.

Hämeen ELY-keskuksen päätös

Hämeen ELY-keskus hylkää jätelain hallintopakkoa koskevan vaatimuksen.

Hämeen ELY-keskus kehottaa Forssan kaupungin jätelautakuntaa tekemään jätelain 149 §:n 4 momentin edellyttämän päätöksen sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä 31.12.2024 mennessä.

Päätöksen perustelut

Jätelain 126 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo jätelakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä taikka jätteensiirtoasetusta taikka elohopea-asetusta tai sen nojalla annettua säännöstä, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa.

Jätelain 129 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään.

Hallintolain 31 §:n mukaisesti viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Forssan kaupungin jätelautakunta on päättänyt toimialueensa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä vuonna 2015. Päätöksistä valitettiin hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka kumosi päätökset muiden kuin Euran, Säkylän ja Huittisten kuntien osalta.

Jätelautakunnalta saadun selvityksen mukaan asiaa koskevaa päätöstä on valmisteltu vuosina 2019 ja 2023 valmistuneilla kuljetusjärjestelmäselvityksillä. Forssan kaupungin jätelautakunta on

27.5.2024

päätöksellään 8.11.2023 § 48 palauttanut sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen uudelleen valmisteltavaksi. Lisäselvitykset koskevat liittymättömien kiinteistöjen asteen tarkempaa selvitystä ja selvitystä siitä, miksi osa kiinteistöistä ei ole liittynyt järjestettyyn jätehuoltoon. Lisäksi jätelautakunta on päättänyt toteuttaa asukaskysely hallintolain 41 §:n mukaisesti, jolla pyritään varmentamaan jätelain 37 §:n ehtojen täyttyminen. Hinnoittelutietoja koskevaa selvitystä täydennetään laajemmalla otannalla alueella toimivista yrityksistä.

Hämeen ELY-keskus toteaa, että sen toimialueelle sijoittuvissa Forssan jätelautakunnan yhteistoiminta-alueen kunnissa ei ole tehty jätelain 149 §:n 4 momentin edellyttämää päätöstä jätteenkuljetuksen järjestämisestä. Vuonna 2015 asiaa koskeva päätös on kumoutunut korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä ja siten asia palautunut uudelleen valmisteltavaksi.

Viranomaisen on hallintolain mukaisesti huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Viranomaisella on aineellinen menettelyjohtovalta ja päävastuu asian selvittämisestä. Lain esitöiden mukaisesti viranomaisen velvollisuutena on hankkia sellaiset tiedot ja selvitykset, joilla se arvioi olevan merkitystä asian ratkaisemiselle. Selvitysten riittävyyden ja tarpeellisuuden osalta harkinta on jätetty päätöksestä vastaavalle viranomaiselle.

Sekalaisen yhdyskuntajätteen jätteenkuljetusjärjestelmää koskeva päätös on jätelautakunnassa valmisteltavana ja asian käsittelyä edistetty lausuntomenettelyin. Viranomainen on voinut asiassa saadun palautteen perustella palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi, kun se on katsonut, että lisäselvitysten tekeminen tai teettäminen on asian ratkaisemisen kannalta tarpeen. Ottaen huomioon asian käsittelyn aiemmat vaiheet, käsittelyn vaihe sekä viranomaisen harkintavalta lisäselvitysten tarpeellisuudesta, Hämeen ELY-keskus katsoo, että jätteenkuljetusjärjestelmän päätöksentekoa koskien ei ole tarpeen antaa jätelain 126 §:ssä tarkoitettua määräystä.

Ottaen kuitenkin huomioon tilanteen lainvastaisuus, on valvontaviranomainen katsonut tarpeelliseksi antaa asiassa kehotuksen jätteenkuljetusjärjestelmää koskevan tilanteen korjaamiseksi.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Kehotus on asian oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu valmisteleva toimenpide, johon ei saa hakea muutosta valittamalla.

27.5.2024

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt lakimies Ilona Varis ja ratkaissut valvontapäällikkö Sinikka Koikkalainen.

Liitteet

Valitusosoitus

Jakelu

Eino Järvinen, saantitodistuksin
Jenni Heikkilä, saantitodistuksin
Tero Reiman, saantitodistuksin
Ari Turunen, saantitodistuksin
Forssan kaupungin jätelautakunta, sähköisesti

Tiedoksi

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tämä asiakirja HAMELY/2622/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
HAMELY/2622/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Varis Ilona 27.05.2024 12:34

Ratkaisija Koikkalainen Sinikka 27.05.2024 13:07

Laurila-Väisänen Maritta (KEHA)

Lähettäjä: Niittymäki Miia <miia.niittymaki@forssa.fi>
Lähetetty: keskiviikko 19. helmikuuta 2025 12.44
Aihe: Pöytäkirjan ote, jätelautakunta 12.2.2025
Liitteet: Pöytäkirjan ote, jätelautakunta, 12.2.2025, § 6.pdf

Luokat: MarittaL

Hei!

Ohessa tiedoksenne jätelautakunnan 12.2.2025 kokouksesta, § 6, koskien sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöstä.

Ystävällisin terveisin

Miia Niittymäki

Miia Niittymäki
toimistosihteer
Forssan kaupunki
Turuntie 18
30100 Forssa
p. 03 4141 5357
miia.niittymaki@forssa.fi

Lähettäjä: Arlander Joy (ELY) <joy.arlander@ely-keskus.fi>
Lähetetty: perjantai 21. maaliskuuta 2025 11.38
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valitus, Forssan kaupungin jätelautakunnan päätös 12.2.2025 § 6
Liitteet: Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valitus 21.3.2025.pdf; Liite 1. Forssan kaupungin jätelautakunnan päätös 12.2.2025 § 6.pdf; Liite 2. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto 8.8.2023.pdf

Hei,

ohessa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valitus liitteineen Forssan kaupungin jätelautakunnan jätteenkuljetusjärjestelmää koskevasta päätöksestä 12.2.2025, § 6.

Ystävällisin terveisin | Med vänliga hälsningar

Joy Arlander

Ympäristölakimies | Miljöjurist

joy.arlander@ely-keskus.fi | joy.arlander@ntm-centralen.fi

0295 022 202, vaihde | växel 0295 022 500

Ympäristönsuojeluyksikkö | Miljövårdenheten

Varsinais-Suomen ELY-keskus, Itsenäisyydenaukio 2, PL 236, 20101 Turku, kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

NTM-centralen i Egentliga Finland, Självständighetsplan 2, PB 236, 20101 Åbo,

registratur.egentligafinland@ntm-centralen.fi

www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi | www.ntm-centralen.fi/egentligafinland

X: @ymparistonyt, @VarsinaisELY

Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu www.ymparisto.fi | Miljöförvaltningens gemensamma webbtjänst www.miljo.fi

ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen ympäristöasioiden asiakaspalvelu opastaa asioiden vireillepanossa, neuvoo ymparisto.fi-verkkopalvelun käytössä ja vastaa kysymyksiin ja palautteisiin: p. 0295 020 900 (ma–pe klo 9–15, pvm/mpm), chat ma–pe klo 12–15, ympariston.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi

Kundservicecentralen hanterar anhängiggörande av ärenden, ger råd om hur webbtjänsten miljo.fi fungerar samt svarar på frågor och feedback: tel. 0295 020 901 (mån.–fre. kl. 9–15 lna/mta), chat kl. 12–15, kundservice.miljo@ntm-centralen.fi

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se kuuluu. Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa. Jos olet saanut viestin erehdyksessä, sinulla ei ole siihen käyttöoikeutta. Tässä tapauksessa ilmoita siitä lähettäjälle ja poista viesti postilaatikostasi.

Detta meddelande är endast avsett för den person eller sammanslutning som meddelandet hör till.

Meddelandet kan innehålla konfidentiell information. Du har inte rätt att läsa meddelandet om det har skickats till dig av misstag. Meddela avsändaren och radera meddelandet från din brevlåda i detta fall.

This message is intended exclusively for persons or groups for whom it is intended. The message may include confidential information. If you have received the message in error, you do not have the right to use it. In such a case please inform the sender and delete the message from your mailbox.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valitus

Asia

Valitus

Valittaja

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ("Varsinais-Suomen ELY-keskus")
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
PL 236, 20101 TURKU
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
puh. 0295 022 500 (vaihde)

Päätös, johon haetaan muutosta

Forssan kaupungin jätelautakunnan päätös koskien sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmää jätelautakunnan toimialueella 12.2.2025, § 6 (Liite 1, "päätös")

Päätöksen tiedoksisaanti

Päätös on annettu Varsinais-Suomen ELY-keskukselle tiedoksi sähköisesti tavallisena tiedoksiantona 19.2.2025. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Edellä mainitusta ajankohdasta laskettuna valitusaika päättyisi 24.3.2025.

Varsinais-Suomen ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että päätöksen liitteet on toimitettu Varsinais-Suomen ELY-keskukselle tiedoksi pyynnöstä vasta 13.3.2025.

Valitusoikeus

Varsinais-Suomen ELY-keskuksella on päätöksestä valitusoikeus jätelain (646/2011) 138 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla.

Vaatimukset

Varsinais-Suomen ELY-keskus vaatii ensisijaisesti, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus ("hallinto-oikeus") muuttaa lainvastaista päätöstä esittelijän päätösehdotuksen mukaisesti siten, että kaikissa jätelautakunnan toimialueen kunnissa siirrytään jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen viimeistään 1.1.2029–31.12.2029 aikana.

Toissijaisesti Varsinais-Suomen ELY-keskus vaatii, että päätös lainvastaisena kumotaan ja palautetaan Forssan kaupungin jätelautakunnalle ("jätelautakunta") uudelleen käsiteltäväksi.

21.3.2025

Perustelut

Asiaan sovellettavaa lainsäädäntöä

Jätelain 35 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti, jollei 41 tai 41 a §:stä muuta johdu (*kiinteistöittäinen jätteenkuljetus*).

Säännöksen 2 momentin mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Säännöksen 3 momentin mukaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Jätelain 36 §:n 1 momentissa säädetään, että kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (kunnan järjestämä jätteenkuljetus).

Kunta voi jätelain 37 §:n 1 momentin nojalla päättää, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Säännöksen 3 momentin mukaan kunnan on seurattava ja valvottava 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Jätelain 149 §:n 4 momenttiin sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus tämän lain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkastettava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön

21.3.2025

haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Hallintolain (434/2003) 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Jätelain esitöissä (HE 199/2010 vp) todetaan 35 §:n 2 momentin osalta muun muassa, että vaatimus palvelun kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä tarkoittaisi muun ohella sitä, että eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita ei saisi asettaa esimerkiksi palvelun hinnoittelussa perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Mahdollista määräävää markkina-asemaa ei saisi käyttää kilpailunrajoituslain vastaisesti hinnoittelussa hyväksi.

Jätelain 37 §:n 1 momentin osalta edellä mainituissa esitöissä todetaan, että kunnan olisi tehtävä asiasta kuntalain mukainen hallintopäätös. Toisin kuin nykyisessä laissa säädetään, päätös voitaisiin kuitenkin tehdä vain, jos pykälän 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Kunnan päätösvallan rajaaminen ehdotetulla tavalla olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että kunta varmistuu 32 §:ssä vastuulleen säädetyn jätteen osalta jätteenkuljetuspalvelujen saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta myös silloin, kun kuljettajan valinta jätetään ehdotetun pykälän mukaisesti kiinteistön haltijan päätettäväksi.

Edelleen esitöissä todetaan, että ehdotetut kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset olisivat tiukemmat kuin nykyisin voimassa olevan lain mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset. Tämä olisi tarpeen erityisesti kiinteistön haltijoiden oikeussuojan turvaamiseksi. Jätteenkuljetuksen järjestäminen 37 §:n mukaisesti johtaa siihen, että kiinteistön haltija on velvollinen solmimaan sopimuksen jätteen kuljettamisesta. Se siis lisää kiinteistön haltijan velvollisuuksia verrattuna kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Ympäristövaliokunta on hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä (YmVM 23/2010 vp) todennut jätteenkuljetuksen osalta muun ohella, että erityisesti jätelakiehdotuksen 37 §:n on nähty estävän julkisen ja yksityisen toimijan tasa-arvoisen kohtelun, kun pykälän on nähty asettavan erityisiä vaatimuksia ainoastaan kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle. Tämän vuoksi valiokunta on ehdottanut, että 35 ja 37 §:n muuttamista mietinnöstä tarkemmin ilmenevällä tavalla siten, että eri kuljetusjärjestelmiä koskevan vaatimustason yhtäläisyys ilmenisi pykälistä selvemmin. Lisäksi valiokunta on ehdottanut, että kriteeristöön lisätään kiinteistön haltijoiden oikeussuojan kannalta olennainen vaatimus palveluiden kattavuudesta. Valiokunta on pitänyt ehdotettua sääntelytapaa koskevaa muutosta siten merkityksellisenä, että se korostaa eri kuljetusjärjestelmien lähtökohtaista samanarvoisuutta, edellytysten yhtäläisyyttä ja kilpailuneutraliteettia.

Eduskunta on hyväksynyt uuden jätelain 35 ja 37 §:n ympäristövaliokunnan mietinnössä ehdotetun mukaisesti (EV 360/2010 vp).

21.3.2025

Säännöksen 3 momentin osalta todetaan esitöissä, että ehdotetussa 3 momentissa kunta velvoitettaisiin seuraamaan ja valvomaan kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta tehdyn kunnan päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä. Jos edellytykset eivät enää täytyisi, olisi kunnan muutettava päätöstä. Päätöksen muuttamiseen sovellettaisiin samoja menettelyjä ja edellytyksiä kuin muutettavan päätöksen valmistelussa.

Asian taustaa

Jätelautakunnan toimialue

Jätelautakunnan toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski TI, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säskylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Näistä Eura, Huittinen, Koski TI, Loimaa, Oripää, Somero ja Säskylä sijoittuvat Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueen toimialueelle. Akaa, Sastamala ja Urjala sijoittuvat Pirkanmaan ELY-keskuksen toimialueelle. Jätelautakunnan toimialueen kunnista Forssa, Humppila, Jokioinen ja Tammela sijoittuvat Hämeen ELY-keskuksen toimialueelle.

Päätöksen mukaan jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus on käytössä jätelautakunnan toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säskylässä. Päätökset kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta on tehty vuonna 2016 (jätelautakunnan päätös 30.8.2016, § 52 ja 53 sekä jätelautakunnan päätös 1.11.2016, § 75). Lopuissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Näissä viimeksi mainituissa toimialueen 13 kunnissa on käytössä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n järjestämä paikkaava jätteenkuljetus.

Asian vireilläolo

Jätelautakunta oli jo päätöksellään 16.6.2015, § 15 päättänyt, että Akaassa, Forssassa, Humppilassa, Jokioisilla, Koski TI:ssä, Loimaalla, Oripäässä, Punkalaitumella, Sastamalassa (pois lukien Suodenniemen ja Mouhijärven alueet), Somerolla, Tammelassa, Urjalassa ja Ypäjällä yhdyskuntajätteiden kuljetus järjestettäisiin jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisullaan KHO 2018:34 puutteellisten selvitysten vuoksi kumonnut jätelautakunnan ja hallinto-oikeuden päätökset asiassa, ja palauttanut asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Asian käsittely on siten ollut vireillä jätelautakunnassa jo yli 10 vuotta.

Teetetyt selvitykset

Päätöksen mukaan jätelain ehtojen täyttymistä toimialueen kunnissa on selvitetty Ramboll Finland Oy:n tekemässä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka valmistui vuonna 2023. Kuljetusjärjestelmän tilaa on myös selvitetty loppuvuodesta 2024 valmistuneessa Ramboll Finland Oy:n raportissa, joka koskee toimialueen hintatasoa ja asukastytyvääisyyttä. Ramboll Finland Oy on tehnyt myös vuonna 2019 valmistuneen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mutta siitä puuttui kokonaan kuntakohtainen tarkastelu.

21.3.2025

Vuoden 2023 kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan arvio jätelain ehtojen täyttymisestä on tehty kuntakohtaisesti, mutta kuitenkin jätelain ehdot luotettavuudesta, kunnallisesta toimivuudesta ja alueellisesta kehittämisestä, ympäristö- ja terveysvaikutuksista sekä kokonaismyönteisyydestä on tarkasteltu koko tarkastelualueen osalta, koska kyseisiä ehtoja määrittäviä lähtöaineistoja ei saatu kuntakohtaisesti eikä myöskään arviointeja pystytty tekemään kuntakohtaisesti.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen johtopäätösten mukaan tehtyjen arviointien perusteella voidaan todeta, että nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaiset vaatimukset seuraavissa kunnissa eri alueilla (taajama, kylä, pienkylä, maaseudun harva-asutus): Huittinen, Jokioinen, Loimaa, Oripää, Sastamala ja Urjala. Selvityksessä tehtyjen arviointien ja saatujen lähtötietojen perusteella jätelain ehtojen täyttymisestä ei ole varmuutta seuraavissa kunnissa: Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski Tl, Punkalaidun, Somero, Säkylä ja Ypäjä. Jätelain ehtojen täyttymistä on mahdollista varmentaa esimerkiksi erillisellä asukaskyselyllä. Selvityksessä tehtyjen arviointien perusteella jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa.¹

Kuljetusjärjestelmäselvityksessä on myös kattavasti tuotu esille etuja ja mahdollisuuksia, joita kiinteistön haltijan järjestämällä kuljetuksella on vaikea saavuttaa.

Päätöksen sisältö

Päätöksen esittelijän päätösehdotus on ollut seuraava.

Jätelautakunta päättää, että kaikissa toimialueen kunnissa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään jätelain 36 §:n mukaisena kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu vaiheittain ajalla 1.1.2029–1.12.2029. Jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lakkaa Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä. Vuoden 1993 sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa Akaassa, Forssassa, Humppilassa, Jokioisilla, Kosken Tl:ssa, Loimaalla, Oripäässä, Punkalaitumella, Sastamalassa (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somerolla, Tammelassa, Urjalassa ja Ypäjällä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Päätösehdotuksen perustelujen mukaan tehtyjen selvitysten perusteella ei voida todeta, että kaikissa toimialueen kunnissa tarjolla olisi jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Edelleen todetaan, että toimialueella ei voida varmistua siitä, että jätteenkuljetus edistäisi jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukisi jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuttaisi vaaraa tai haittaa terveydelle ja ympäristölle. Kaksoisjärjestelmä, jossa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus olisi kiinteistön haltijan järjestämässä

¹ Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys, Ramboll Finland Oy, 5.5.2023, s. 55.

21.3.2025

kuljetuksessa ja loput jätejakeet kunnan järjestämässä kuljetuksessa, ei edistä jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa eikä tue jätehuollon alueellista kehittämistä, eikä se myöskään edistä EU:n kierrätystavoitteisiin pääsemistä. Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen vaikutuksia ei perustelujen mukaan voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Esittelijän päätösehdotuksesta poiketen jätelautakunta on esitetystä perusteluista huolimatta äänestyksin päättänyt hyväksyä muutosehdotuksen, että uutta päätöstä kuntiin, joissa lainvoimainen päätös on olemassa, ei tehdä, koska selvityksissä ei ole tullut ilmi, etteivätkö edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksesta edelleen täytyisi, ja että kuntien osalta, joissa ei päätöstä ole olemassa, siirrytään sopimusperusteisesta kuljetuksesta kiinteistöhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteena laaditut selvitykset.

Muutosehdotusta ei ole tarkemmin perusteltu.

Päätöksen lainvastaisuus

Päätöksen perustelemisesta

Asiassa on arvioitu jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa 16 Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueeseen kuuluvan kunnan osalta, ja asian valmistelussa on käytetty Ramboll Finland Oy:n tekemiä selvityksiä vuosilta 2019, 2023 ja 2024.

Muutosehdotukseen perustuvalla päätöksellä on päätetty jatkaa jätelain 37 §:n mukaista kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta Eurassa, Säkylässä ja Huittisissa olemassa olevien päätösten perusteella. Muiden kuntien osalta päätöksellä on siirrytty vanhan vuoden 1993 jätelain sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteena laaditut selvitykset. Vastoin esittelijän esittämää päätösehdotusta perusteluineen päätöksellä on siten siirrytty kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen koko jätelautakunnan toimialueella.

Varsinais-Suomen ELY-keskus huomauttaa, että hallintolain 45 §:n nojalla päätös on perusteltava. Perusteluissa on muun muassa ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Muutosehdotuksessa on viitattu laadittuihin selvityksiin, jotka eivät kuitenkaan puolla nyt tehtyä päätöstä vaan päinvastaista, esittelijän tekemää päätösehdotusta. Muutosehdotuksella on päädytty esittelijän esittämästä päinvastaiseen ratkaisuun, eikä esittelijän perustelut siten tue tehtyä päätöstä lainkaan, vaan puhuvat sen sijaan sitä vastaan.

Näin ollen esitetyt perustelut ovat päätöksen kanssa ristiriitaiset ja selvästi puutteelliset. Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, ettei päätös täytä hallintolain 45 §:ssä säädettyjä vaatimuksia päätöksen perustelemisesta ja on siten kokonaisuudessaan lainvastainen.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytyksistä

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, että jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on jätelain jätehuoltojärjestelmässä ensisijainen

21.3.2025

vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan toimesta vain, jos saadaan varmuus siitä, että jätelain 37 §:n edellytykset täyttyvät. Jätelaki rajoittaa näin ollen päätöksentekijän harkintavaltaa jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa. Päätöksenteko ei voi perustua yksinomaan esimerkiksi kunnan kantaan, mikä ilmenee korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta KHO:2016:19. On myös syytä ottaa huomioon, että edellytykset kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiselle ovat tiukemmat kuin vanhan vuoden 1993 jätelain mukaiset edellytykset.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on 8.8.2023 (VARELY/3890/2023, Liite 2) antamassaan lausunnossa ottanut kantaa päätöksen perusteena olleeseen vuoden 2023 kuljetusjärjestelmäselvitykseen ja jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten täyttymiseen. Lausunnossa on selvityksen perusteella todettu Varsinais-Suomen ELY-keskuksen katsovan, ettei jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset täyty jätelautakunnan alueella ja jätelautakunnan tulee tehdä päätös kunnallisen jätteenkuljetusjärjestelmään siirtymisestä.

Lausunnon mukaan kunnan järjestämän kuljetusjärjestelmän valintaa puoltaa muun muassa se, että tällöin voidaan luotettavammin varmistaa kaikkien kiinteistöjen kuuluminen jätehuoltoon, järjestelmässä kerättyjen jätteiden päätyminen asianmukaisiin kunnan tai pakkausjätteiden osalta tuottajan osoittamiin vastaanottopaikkoihin ja siten varmistaa jätteistä vastuussa olevan mahdollisuudet jätehuollon järjestämiseen. Samalla voidaan minimoida ympäristö- ja terveysriskit, joita voi syntyä jätteiden hallitsemattomasta käsittelystä tai väärin paikkoihin toimittamisesta. Näin myös jokainen kiinteistön haltija maksaa tarvitsemastaan jätehuollosta jätelain aiheuttamisperiaatteen mukaisesti maksun. Lisäksi kunnan järjestämä jätteenkuljetus mahdollistaa jätehuollon suunnittelun, järjestämisen ja valvonnan paremmin kuin kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus.

Varsinais-Suomen ELY-keskus korostaa, ettei jätelain 37 §:n mukaista päätöstä voida tehdä, ellei säännöksessä säädettyjen edellytysten täyttymisestä ole varmuutta. Näin ollen suoraan kuljetusjärjestelmäselvityksen johtopäätösten perusteella voidaan todeta, ettei jätelaissa säädettyjä edellytyksiä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiselle ole ainakaan seuraavissa kunnissa: Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski Tl, Punkalaidun, Somero, Säkylä, Ypäjä ja Tammelassa.

Kuntakohtaisen tarkastelun perusteella kuljetusjärjestelmäselvityksessä on arvioitu, että nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä täyttää jätelain 37 §:ssä säädetty edellytykset seuraavissa kunnissa: Huittinen, Jokioinen, Loimaa, Oripää, Sastamala ja Urjala. Varsinais-Suomen ELY-keskus kuitenkin toteaa, ettei kaikkien jätelaissa säädettyjen edellytysten täyttymistä ole vuoden 2023 kuljetus selvityksessä arvioitu kuntakohtaisesti, vaan sen sijaan jätelautakunnan toimialueen osalta kokonaisuutena, mikä osaltaan puoltaa kuljetusjärjestelmän päättämisestä yhteisesti koko jätelautakunnan toimialueella, kuten esimerkiksi tapauksessa KHO 31.12.2019 t. 6230.

21.3.2025

Esittelijän päätösehdotuksen perusteluissa on tuotu esille teetetyistä selvityksistä tehtäviä johtopäätöksiä. Perusteluissa on muun muassa todettu, että jätelautakunnan toimialueen liittymisprosentti on 78 %, jota ei voida pitää hyvänä jätelain lähtökohdat ja tavoitteet huomioon ottaen. Edelleen on todettu, että useassa kunnassa on käytössä paikkaava jätteenkuljetus. Lisäksi on ilmennyt, ettei kaikki jätteenkuljetusyritykset noudata jätelain 35 §:n 3 momentissa edellytetyksi jätahuoltomääräyksiä.

Edelleen perusteluista ilmenee, että bio- ja pakkausjätteiden kuljetus on jätelain mukaisesti kunnan järjestämisvastuulla, jonka lisäksi jätelautakunta on tehnyt päätöksen siirtä kunnan vastuulle kuuluvien asumislietteiden osalta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vuoden 2028 aikana. Niin sanotun kaksoisjärjestelmän, jossa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus olisi kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa ja loput jätejakeet kunnan järjestämässä kuljetuksessa, ei ole katsottu edistävän jätahuollon yleistä toimivuutta. Lisäksi on todettu, että osa jätteenkuljetusyrityksistä kerää kunnan vastuulla olevia jätteitä ja yritys-jätteitä samoihin kuormiin, jolloin ei voida varmistua siitä, etteikö aiheutuisi haittaa ja vaaraa terveydelle ja ympäristölle.

Perusteluista ilmenee myös, että jätteenkuljetuksen valvonnassa on ollut haasteita ja niistä johtuvia puutteita. On tuotu esille, että kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on helpompaa jättäytyä jätteenkuljetuksen ulkopuolelle. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätahuollon jatkuvuudesta voidaan myös varmistua niiden kiinteistöjen osalta, joilla on maksuvaikeuksia. Yleisesti on todettu, että jätahuollon valvonta helpottuu ja epäkohtiin voidaan puuttua nopeammin kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Edellä todetun valossa Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, ettei voida varmistua siitä, että jätteenkuljetuspalveluja olisi tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin koko jätelautakunnan toimialueella. Varsinais-Suomen ELY-keskus yhtyy esittelijän perusteluissa ja eriävässä mielipiteessä esitettyyn kantaan, että jätahuollon yleisen toimivuuden kehittämiseksi, on perusteltua päättää koko toimialueelle yhdenmukainen jätteenkuljetusjärjestelmä. Tehdyn päätöksen vaikutuksia, jossa on päätetty kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä, ei kaiken edellä todetun valossa voida myöskään pitää kokonaisuutena myönteisinä, etenkin ottaen huomioon vaikutukset viranomaistoimintaan.

Varsinais-Suomen ELY-keskus korostaa, että kuljetusjärjestelmästä päättäminen on laillisuusharkintaa. Koska jätelain 37 §:ssä säädettyjen edellytysten ei voida katsoa täyttyvän jätelautakunnan toimialueen kunnissa, Varsinais-Suomen ELY-keskus pitää päätöstä siirtä vuoden 1993 jätelain sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen lainvastaisena.

Olemassa olevien päätösten seurannasta

Edelleen Varsinais-Suomen ELY-keskus korostaa, että kunnalla on jätelain 37 §:n 3 momentin nojalla myös velvollisuus seurata ja valvoa aikaisemmin mahdollisesti tehtyä päätöstä kiinteistön haltijan järjestämään

21.3.2025

jätteenkuljetukseen siirtymisestä ja mikäli edellytykset eivät enää täyty, on kunnan muutettava päätöstä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus huomauttaa, että jätelain 37 §:n mukaiset päätökset Euran, Säkylän ja Huittisten osalta on tehty vuonna 2016, eli verrattain kauan aikaa sitten. Jätelautakunnalla on velvollisuus seurata ja valvoa, että jätelain edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyvät myös päätöksen tekemisen jälkeen. Näin ollen on hyvä, että jätelautakunta on selvittänyt edellytysten täyttymistä myös näiden kuntien osalta.

Euran ja Säkylän osalta kuljetusjärjestelmäselvityksessä on suoraan todettu, ettei jätelain edellytysten täyttymisestä ole varmuutta. Huittisten osalta voidaan todeta, että kuntakohtaisen tarkastelun pohjalta kuljetusjärjestelmäselvityksessä on arvioitu jätelain edellytysten täyttyvän. Kuitenkin päätösehdotuksessa ilmenevin ja edellä tarkemmin esille tuoduin perusteluin, kokonaisvaltaisen arvion perusteella ei voida katsoa, että kaikki kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle jätelaissa säädetyt edellytykset täytyisivät myöskään Huittisissa.

Edellä todetun perusteella ELY-keskus katsoo, että myös niiden kuntien osalta, jossa nykyisin on olemassa päätös kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, olisi tullut jätelain 37 §:n 3 momentin nojalla muuttaa aikaisemmin tehtyjä päätöksiä ja siirtyä kunnan järjestämään jätteen kuljetukseen, ja katsoo siten, että päätös myös tältä osin on lainvastainen.

Käsittelyaikataulusta

Varsinais-Suomen ELY-keskus myös huomauttaa, että jätelain 148 §:n 1 momentin nojalla jätelaki on tullut voimaan 1.5.2012. Näin ollen päätös jätteenkuljetusjärjestelmästä olisi jätelain 149 §:n 4 momentin nojalla tullut tehdä jo 1.5.2013 mennessä, ja kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirryttäessä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen olisi tullut lakata viimeistään 1.5.2017.

Tästä huolimatta jätelautakunnan toimialueella on edelleen kolmetoista kuntaa, joissa edelleen on käytössä vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus. Erityisesti näiden kuntien osalta on tärkeää mahdollisimman pian saada lainvoimainen päätös jätteen kuljetusjärjestelmästä, jotta ne saadaan pois vanhan 1993 jätelain sopimusperusteisen sekä paikkaavan jätteenkuljetuksen piiristä.

Asia on ollut vireillä hyvin kauan, ja asiassa on tehty jo useampi jätelautakunnan päätös. Tästä huolimatta tilannetta ei ole saatu jätelain mukaiseksi. Erityisesti tästä syystä Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että hallinto-oikeuden mahdollisuuksien mukaan olisi syytä ensisijaisesti muuttaa päätöstä siten, että se täyttää jätelain vaatimukset sen sijaan, että se jälleen palautettaisiin jätelautakunnan käsiteltäväksi, jolloin tilanteen saattaminen lainmukaisesti edelleen viivästyisi.

Varsinais-Suomen ELY-keskus myös huomauttaa, että tässä tapauksessa siirtymäsäännöksen siirtymäaika ei tule sellaisenaan sovellettavaksi, vastaavasti kuin tapauksessa KHO 27.5.2019 t. 2477 on katsottu.

Lopuksi

21.3.2025

Edellä tarkemmin esitetysti Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että jätelain 37 §:ssä säädetty edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetukseen siirtymiselle eivät ole olemassa jätelautakunnan toimialueen kunnissa. Varsinais-Suomen ELY-keskus myös pitää päätöstä jätehuoltoon sekä kiertotalouteen liittyvien kokonaistavoitteiden vastaisena. Päätöksellä hyväksyttyä muutosehdotusta ei myöskään ole perusteltu, eikä päätös siten täytä hallintolain 45 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

Kaikki edellä todettu huomioon ottaen Varsinais-Suomen ELY-keskus pitää päätöstä jätelain ja hallintolain vastaisena ja katsoo, että päätöstä ensisijaisesti on syytä muuttaa päätöksen esittelijän päätösehdotuksen mukaiseksi, tai toissijaisesti kumota ja palauttaa jätelautakunnan uudelleen käsiteltäväksi.

Ottaen huomioon asiassa teetetyt, päätöksenteon taustalla olevat selvitykset, esittelijän perusteltu päätösehdotus sekä asian käsittelyyn jo kulunut erityisen pitkä aika, Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää kunnioittaen, että hallinto-oikeus ensisijaisesti muuttaa päätöstä esittelijän päätösehdotuksen mukaisesti siten, että kaikissa jätelautakunnan toimialueen kunnissa siirrytään jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen viimeistään 1.1.2029–31.12.2029 aikana.

Mikäli hallinto-oikeus katsoo, ettei ole toimivaltainen muuttamaan päätöstä edellä vaaditusti, toteaa Varsinais-Suomen ELY-keskus, että päätös lainvastaisena tulee kumota ja palauttaa jätelautakunnan uudelleen käsiteltäväksi.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristölakimies Joy Arlander ja ratkaissut vastuualueen johtaja Olli Madekivi.

Liitteet

Liite 1. Forssan kaupungin jätelautakunnan päätös 12.2.2025, § 6

Liite 2. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto 8.8.2023
(VARELY/3890/2023)

Tämä asiakirja VARELY/8793/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/8793/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Arlander Joy 21.03.2025 10:35

Ratkaisija Madekivi Olli 21.03.2025 10:53

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmä Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella

252/14.06.01/2023

JÄTELTK 07.06.2023 § 26

Valmistelija

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Forssan kaupungin jätelautakunta toimii jätelain (646/2011) 23 §:n mukaisena kunnan jätehuoltoviranomaisena seuraavissa kunnissa: Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä on käytössä sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta jätelain (647/2011) 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Muissa toimialueen kunnissa (Akaa, Forssa, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Tammela, Urjala ja Ypäjä) on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Korkein hallinto-oikeus (KHO) antoi 9.3.2018 ratkaisunsa em. 13 kunnan jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksiä koskevissa jatkovalituksissa ja palautti asian jätelautakunnalle uudelleen valmisteltavaksi. KHO:n mukaan jätelautakunnan vuonna 2015 tekemät päätökset kuljetusjärjestelmästä eivät perustuneet hallintolain edellyttämällä tavalla riittäviin selvityksiin.

Jätelain mukaisesti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen voi järjestää joko kunnan järjestämänä tai kiinteistön haltijan järjestämänä. Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä jätteenkuljetus on ensisijainen vaihtoehto, mutta kuljetuksen voi järjestää myös jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä, jos

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tulee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteiseksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Näitä edellytyksiä on selvitetty vuonna 2019 valmistuneessa kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka koski niitä 13 kuntaa, joiden kuljetusjärjestelmäpäätökset KHO palautti uudelleen valmisteluun. Koko toimialuetta koskeva kuljetusjärjestelmäselvitys (liitteenä) valmistui toukokuussa 2023 ja siinä on lisäksi kuntakohtainen tarkastelu, joka puuttuu vuonna 2019 valmistuneesta kuljetusjärjestelmäselvityksestä. Eura, Säkylä ja Huittinen otettiin mukaan viimeisimpään kuljetusjärjestelmäselvitykseen, koska jätelain 37 § 3 mom mukaisesti kunnan on seurattava ja valvottava kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmäpäätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymiselle ei ole asetettu samanlaisia ehtoja kuin kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ja vaikka kaikki kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetetut ehdot täytyisivät, voidaan silti tehdä päätös kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä.

Vuonna 2019 kuljetusjärjestelmästä pyydettiin lausunnot kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, alueen ELY-keskuksilta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:ltä, alueella toimivilta jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä asianosaisten tahojen etujärjestöiltä. Lisäksi kuntalaisille varattiin mahdollisuus mielipiteen esittämiseen. Lausuntoja saapui 32 kpl ja näistä 2 puolsi kunnan järjestämää jätteenkuljetusta ja loput kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta.

Ennen kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemistä lautakunta kuulee asianosaisia. Lausunnot pyydetään toimialueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, ELY-keskuksilta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:tä, jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä asianosaisten tahojen etujärjestöiltä. Lisäksi hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaisesti varataan kaikille niille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Kuljetusjärjestelmäselvitys on liitteenä.

Esittelijä Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus Jätelautakunta

1. varaa toimialueen kuntien jäsenille mahdollisuuden esittää mielipiteensä jätteenkuljetusjärjestelmästä ja tiedottaa siitä jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Mielipiteet pyydetään toimittamaan jätelautakunnalle kirjallisesti 30.9.2023 mennessä,

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

2. pyytää jätteenkuljetusjärjestelmästä lausunnot kirjallisesti 30.9.2023 mennessä seuraavilta tahoilta:

- toimialueen kunnat
- toimialueen ympäristönsuojeluviranomaiset
- Hämeen ELY-keskus, Pirkanmaan ELY-keskus ja Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy
- toimialueen jätteenkuljetusyritykset
- Suomen Kuntaliitto ry
- edunvalvontajärjestöt: Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry (ALT), Kierrätysteollisuus ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka (SKAL) sekä Suomen Kiertovoima ry (KIVO).

3. Julkaisee selvityksestä puuttuvat liitteet 19.6.2023 mennessä.

Käsittely Kaupunginhallituksen edustaja Emmi Lintonen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen.

JÄTELTK 08.11.2023 § 48

Valmistelija Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081, salla.alapirtti@forssa.fi

Kuljetusjärjestelmäpäätös koskee sekalaista yhdyskuntajätettä kaikissa Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kunnissa. Toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Lainvoimainen kuljetusjärjestelmäpäätös sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta on Eurassa, Säkylässä ja Huittisissa, joissa jätteenkuljetus järjestetään jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä. Muissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 sopimusperusteinen jätteenkuljetus.

Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on ensisijainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Kunta voi kuitenkin päättää jätelain 37 §:n mukaisesti, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä, jos pykälässä mainitut edellytykset täyttyvät, eli

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan

Vaikka em. edellytykset täyttyisivät, kunta voi silti päättää siirtyä kunnan järjestämään kuljetukseen. Koska kunnan on seurattava jätelain 37 § 3 mom mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten täyttymistä Euran, Huittisten ja Säkylän osalta ja tehtävä jätelain mukainen päätös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä loppujen toimialueen kuntien osalta, koskee tämä kuljetusjärjestelmäpäätös kaikkia toimialueen kuntia. Jätelain ehtojen täyttymistä toimialueen kunnissa on selvitetty Ramboll Finland Oy:n tekemässä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka valmistui keväällä 2023. Ramboll Finland Oy on tehnyt toimialueen kuntien osalta myös vuonna 2019 valmistuneen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mutta siitä puuttuu kuntakohtainen tarkastelu.

Lausunnot ja mielipiteet

Hallintolain mukaisista vaikutusmahdollisuuksista sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmään tiedotettiin jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Mielipiteet tuli jättää kirjallisesti 30.9.2023 mennessä, mutta yhtään mielipidettä asiaan liittyen ei jätetty. Lausunnot kuljetusjärjestelmästä tuli toimittaa myös 30.9. mennessä ja niitä saapui 25 kpl. Osa lausunnon antajista pyysi lisääaikaa ja sitä myönnettiin huomioiden se, että asia käsitellään jätelautakunnan marraskuun kokouksessa. Tiivistelmä lausunnoista on liitteenä ja lausunnot oheismateriaalina. Lausunnon toimittivat Akaan kaupunginhallitus, Etelä-Satakunnan ympäristölupalautakunta, Euran tekninen lautakunta, Forssan ympäristölupalautakunta, Huittisten tekninen valiokunta, Humppilan tekninen lautakunta, Hämeen ELY-keskus, Jokioisten teknisen lautakunnan lupajaosto, Jokioisten kunnanhallitus, Suomen Kiertovoima (KIVO), Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, Loimaan kaupunginhallitus, Loimaan kaupungin lupajaosto, Pirkanmaan ELY-keskus, Pyhäjärvisseudun kuljetusyrittäjät, Sastamalan tekninen lautakunta, Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Someron tekninen lautakunta, Tammelan ympäristölautakunta, Urjalan tekninen lautakunta, Valkeakosken ympäristönsuojelu, Varsinais-Suomen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

ELY-keskus ja Ympäristöhuolto Askonen Oy. Lausunnoista 13 puolsi kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ja 6 kunnan järjestämää kuljetusta. 6 lausunnossa ei selkeästi kerrottu kumpaa kuljetusjärjestelmää kannatetaan.

Jätelain ehtojen täyttyminen kunnittain

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyvät toimialueen kunnista kuudessa, eli Huittisissa, Jokioisilla, Loimaalla, Oripäässä, Sastamalassa ja Urjalassa. Yhdeksän kunnan osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä. Nämä kunnat ovat Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski Tl, Punkalaidun, Somero, Säkylä ja Ypäjä. Selvityksen mukaan jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa. Ainoastaan niiden kuntien osalta, jossa jätelain ehdot täyttyvät, on mahdollista valita kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ja kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen välillä.

Selvityksen mukaan jätelain ehtojen täyttymistä olisi mahdollista varmentaa asukaskyselyllä niissä kunnissa, joissa ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä. Asukaskyselyä ei kuitenkaan kannata lähteä toteuttamaan, sillä se ei tuo kuljetusjärjestelmäpäätöksen kannalta oleellista lisätietoa. Kyselyllä saatetaan saada selville syitä, miksi jokin kiinteistö on jättäytynyt jätteenkuljetuksen ulkopuolelle ja lisätietoa kimppa-astioiden käyttäjistä, mutta se ei muuta esimerkiksi perusteettoman korkeita jäteastian tyhjennysmaksuja, joita osassa kuntia on käytössä.

Paikkaava jätteenkuljetus

Toimialueen kunnista 13:ssa on käytössä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n järjestämä paikkaava jätteenkuljetus. Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä paikkaavaa jätteenkuljetusta ei ole käytössä. Osassa saapuneista lausunnoista on todettu, että paikkaavaa jätteenkuljetusta voidaan pitää samanarvoisena jätteenkuljetuspalveluna kotitalouksille kuin yksityisten kuljetusyritysten tarjoamaa palvelua. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä paikkaavaa jätteenkuljetusta ei voida lopettaa hallinto-oikeuden (diaarinumero 01228/14/5149) päätöksen mukaisesti ennen kuin toimialueella on lainvoimainen kuljetusjärjestelmäpäätös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksesta. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy ei markkinoi paikkaavaa jätteenkuljetusta eikä siihen oteta mukaan uusia asiakkaita. Paikkaavaa jätteenkuljetusta on käytössä runsaasti haja-asutusalueella, eniten Punkalaitumella (39 %), Akaassa (35 %) ja Tammelassa (30 %). Selvityksen paikkatietotarkastelun perusteella Somerolla on alueita, joissa tehdään jäteastian tyhjennyksiä pelkästään paikkaavan jätteenkuljetuksen toimesta.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Tämä antaa viitteitä siitä, että Somerolla on alueita, joissa yksityiset jätteenkuljetusyritykset eivät tarjoa jätteenkuljetuspalvelua.

Liittymisprosentti ja jätteenkuljetusrekisterin tiedot

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan toimialueen liittymisprosentti vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen osalta on 78 %. Selvityksessä on huomioitu ne kiinteistöt, joille on myönnetty jätemaksun kohtuullistaminen, eli kiinteistöt, joilla ei ole velvollisuutta järjestää jätehuoltoa. Jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen määrä vaihtelee kunnittain ja alueittain. Maaseudulla ja YKR-alueen ulkopuolisilla alueilla liittymisaste on heikoin kaikkien kuntien alueella. Korkeimmat liittymisprosentit ovat Oripäässä (89 %) ja Forssassa (87 %). Alhaisimmat liittymisprosentit olivat Tammelassa (58 %) ja Somerolla (66 %). Haja-asutusalueella alhaisimmat liittymisprosentit olivat Tammelassa (44 %) ja Säkylässä (51 %) ja korkeimmat Oripäässä (82 %) ja Loimaalla (78 %). Osassa kuntia merkittävä osa vapaa-ajan kiinteistöistä sijaitsee kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä, eniten Säkylässä (12,9 %), Eurassa (10,9 %) ja Huittisissa (9,3 %). Paikkatietotarkastelun perusteella Säkylässä on alueita, joissa vapaa-ajan asunnoille ei tehdä lainkaan jäteastian tyhjennyksiä. Jätehuoltoviranomaisen tiedossa on, että Tammelassa on isoja jätekimppoja, mikä voi osittain selittää alhaista liittymisastetta. Kaikista jätekimppojen osakkaista jätelautakunnalla ei ole tietoa.

Toimialueen liittymisprosenttia ei voida pitää hyvänä, koska jätelain lähtökohta on se, että jokaiselle kiinteistölle tulee olla järjestettynä jätteenkuljetus, ellei kiinteistölle ole myönnetty jätemaksun kohtuullistamista. Useassa lausunnossa ja kuljetusjärjestelmäselvityksessä on nostettu esille jätelautakunnan ylläpitämän jätelain 143 §:n mukaisen jätteenkuljetusrekisterin tietojen puutteellisuus ja se, että on jätelautakunnan tehtävä seurata jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen määrää. Lausunnoissa myös nostettiin, että jätelautakunta ei ole toimittanut jätelain valvontaviranomaiselle tehtävänsä hoitamiseksi tarvittavia tietoja jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä.

Jätteenkuljetusrekisterin tietojen laatu on täysin riippuvainen jätteenkuljettajien jätelautakunnalle toimittamien tietojen (jätelaki 39 §) laadusta. Puutteellisia kuljetustietoja ei saada kohdistettua rekisterissä millekään kiinteistölle. Jätelautakunta on myös havainnut, että kiinteistöllä saattaa olla jätteenkuljetusrekisterissä jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennysvälit, mutta esimerkiksi asiakaspuhelin aikana käy ilmi, että tosiasiallisesti kiinteistöllä käydään tyhjentämässä jäteastia soitosta. Ongelman muodostavat myös kimppa-astiat, joiden käyttäjistä ei välttämättä ole tietoa edes jätteenkuljettajalla. Jätehuoltomääräysten 8 §:n mukaisesti tiedot

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

yhteistä jäteastiaa käyttävistä kiinteistöistä tulisi antaa jätteenkuljettajalle ja jätelautakunnalle, mutta hyvin usein näin ei tapahdu.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetuspalvelu katkeaa jossain vaiheessa maksamattomien laskujen vuoksi. Koska kuljetustiedot toimitetaan jätelautakunnalle neljännesvuosittain, kiinteistö on saattanut olla jätteenkuljetukseen liittymättömänä useita kuukausia ennen kuin tieto jätteenkuljetusten päättymisestä näkyy jätteenkuljetusrekisterissä. Ainoastaan yksi toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä ilmoittaa jätelautakunnalle säännöllisesti tiedot kiinteistöistä, joiden jätteenkuljetus on katkaistu maksamattomien laskujen vuoksi. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistölle järjestetään jätteenkuljetus maksuvaikeuksista huolimatta.

Muun muassa edellä mainittujen ongelmien vuoksi jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuranta on hyvin haasteellista ja lähes mahdotonta kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Jätelautakunnalla ei ole resursseja lähettää jokaiselle jätteenkuljetukseen liittymättömälle kiinteistölle selvityspyyntöä. Riittämättömien resurssien ja kuljetusrekisterin puutteellisten tietojen vuoksi jätelautakunnalla ei ole mahdollisuutta toimittaa ajantasaisia ja luotettavia tietoja jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä valvontaviranomaisille. Valvontaviranomaisten tehtävien helpottamiseksi on vuoden 2023 alkupuolella annettu heille katseluoikeudet jätelautakunnan jätteenkuljetusrekisteriin, josta pystyy näkemään mm. jätteenkuljetustiedot sekä kiinteistön mahdolliset päätökset ja ilmoitukset.

Toimialueella toimivat jätteenkuljetusyritykset ja tiedot hinnoista

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan toimialueella toimii 14 sekajätettä kuljettavaa jätteenkuljetusyritystä, joista 11 vastasi selvitykseen liittyvään kyselyyn. Kyselyyn vastanneiden yritysten lukumäärä kunnittain on esitetty selvityksen taulukossa 7. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n internetsivuilla on listaus jätelautakunnan tiedossa olevista jätteenkuljetusyrityksistä kunnittain. Koska jätteenkuljettajat eivät useinkaan ilmoita jätelautakunnalle toimialueissaan tapahtuvista muutoksista, selvityksessä ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n internetsivuilla olevat tiedot voivat erota toisistaan. Joka kunnassa toimii kuitenkin useampi jätteenkuljetusyritys.

Selvitystä varten kysyttiin toimialueen kuljettajilta hintatietoja jätteenkuljetuksista. Kyselyyn vastasi 7 kuljetusyritystä, joiden tyhjennykset vastaavat noin 50 % toiminta-alueella tehdyistä tyhjennyksistä. Tämän vuoksi jouduttiin hyödyntämään myös vuoden

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

2019 selvityksen hintatietoja, joihin tehtiin indeksikorotus. Hintatietojen toimittamatta jättäminen on huomionarvoinen asia, koska jätelautakunnan on seurattava kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle asetettujen ehtojen täyttymistä myös hintojen osalta. Hintojen seuraaminen on kuitenkin hyvin haasteellista, koska kuljetusjärjestelmäselvitykseen ei toimitettu tietoja hinnoista kattavasti. Selvityksen hintatiedot antavat kuitenkin riittävän kuvan alueen hintatasosta, vaikka eivät vastaakaan todellista tilannetta.

Selvityksen kuntakohtaisessa tarkastelussa havaittiin keskimääräistä korkeampia jäteastian tyhjennyshintoja ilman selittävää tekijää Akaassa, Eurassa, Forssassa, Humppilassa ja Tammelassa. Hintatarkastelun perusteella voidaan siis todeta, että toimialueen kuntalaisia asetetaan perusteettomasti palvelujen hinnoittelussa toisistaan poikkeavaan asemaan, eikä jätelain vaatimus palveluiden kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä toteudu.

Jätelain 85 §:n mukaisesti jätelaskussa tulisi erotella jätteen käsittelyn ja kuljetuksen kustannukset. Kaikissa selvitystä varten toimitetuissa jätelaskuissa ei ollut eritelty jätteen käsittelyä ja kuljetusta. Lisäksi laskuista havaittiin, että osassa laskuista jätteenkäsittelymaksu erosi jätelautakunnan hyväksymän jätemaksutaksan jätteenkäsittelymaksusta. Näiden tietojen perusteella voidaan todeta, että kaikki jätteenkuljettajat eivät noudata jätelain mukaista velvoitetta eritellä jätelaskussa jätteenkäsittelyn ja kuljetuksen kustannukset. Lisäksi osa jätteenkuljettajista ei laskuta kuntalaisilta jätteenkäsittelykuluja jätemaksutaksan mukaisesti. Näin ollen jätelain ehto kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä ei toteudu kaikkien toimialueen kuntalaisten osalta.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaisesti toimialueen kunnista ainoastaan kuudessa täyttyvät jätelain mukaiset ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle. Tämä tarkoittaa siis sitä, että vain näiden kuntien osalta voidaan päättää, järjestetäänkö jätteenkuljetus kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Koska loppujen toimialueen kuntien osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä tai ne eivät täyty, voidaan ko. kuntien osalta päättää ainoastaan kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta.

Sekajärjestelmä, jossa osassa toimialueen kunnista olisi käytössä sekajätteen osalta kunnan järjestämä jätteenkuljetus ja osassa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, asettaa toimialueen kuntalaiset eriarvoiseen asemaan ja vaikeuttaa merkittävästi mm.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

viranomaisten toimintaa, jätehuollon alueellista kehittämistä ja yleistä toimivuutta.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jokaiselle kiinteistölle voidaan järjestää jätelain mukainen jätteen keräys ja kuljetus ja varmistua siitä, että jätehuoltomääräyksiä noudatetaan esimerkiksi jäteastioiden tyhjennysväleissä. Jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jättäytyminen on huomattavasti vaikeampaa kuin kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ja jätehuoltoviranomainen saa paremmin tietoa kaikkien kiinteistöjen jätehuollosta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa toimialueen kiinteistöjä ei aseteta jätemaksujen osalta toisistaan perusteetta poikkeavaan asemaan ja että maksut perustuvat tasavertaisesti jätelain 78 §:n mukaiseen jätemaksutaksaan. Lisäksi jätemaksutaksan mahdollisista hinnanalennuksista hyötyvät suoraan kuntalaiset.

Vaikka kunnan järjestämässä kuljetuksessa kuntalaiselta poistuu oikeus valita oma jätteenkuljettajansa, on kunnan järjestämässä kuljetuksessa lukuisia hyviä puolia. Yhdenvertaisten ja tasapuolisten jätehuoltopalveluiden lisäksi kuntalaiset saavat mm. jätteenkuljetukseen ja jätemaksuihin liittyvän asiakaspalvelun samasta paikasta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kuntalaisten asiointi sujuvoituu myös sitä kautta, että osa nyt viranhaltijapäätöksinä hoidettavista asioista, kuten jäteastian tyhjennysvälin pidentämiset, voidaan hoitaa kevyemmin ilmoitusmenettelyllä.

Bio- ja pakkausjätteiden erilliskeräys on jo jätelain mukaisesti siirtynyt kunnan vastuulle. Jätehuollon alueellisen kehittämisen, yleisen toimivuuden ja kuljetusreittien optimoinnin kannalta on tarkoituksenmukaista siirtää kaikissa toimialueen kunnissa kunnan järjestämään kuljetukseen myös sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta. Suomi on kaukana EU:n asettamista kierrätystavoitteista ja niiden saavuttaminen on haasteellista kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Kun kaikkien jätelajien jätehuollon järjestäminen on kunnan vastuulla, voidaan mm. käyttää ohjaavaa taksaa, joka kannustaa bio- ja pakkausjätteiden lajitteluun. Lisäksi voidaan esimerkiksi hyödyntää monilokeroastioita ja optimoida jätteenkuljetusreitit tehokkaasti.

Useissa lausunnoissa tuotiin esille kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen mahdolliset negatiiviset vaikutukset jätteenkuljetusyritysten toimintaan. Kunnan on jätelain 32 §:n mukaisesti järjestettävä kuljetusten kilpailutus niin, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Lisäksi kuljetukset on kilpailutettava osiin jaettuna niin, että useampi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi. Hyvin

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

toteutettu kilpailutus antaa pienille kuljetusyrityksille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa ja uusille yrityksille aloittamismahdollisuuden.

Koska kuljetusjärjestelmäselvityksen ja edellä selostetun perusteella ei voida todeta, että kaikki jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyisivät koko toimialueella, tulee koko toimialueen osalta siirtyä jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään kuljetukseen.

Esittelijä

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus

Jätelautakunta päättää, että kaikissa toimialueen kunnissa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säskylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään jätelain 36 §:n mukaisena kunnan järjestämänä kuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään kuljetukseen tapahtuu vaiheittain ajalla 1.1.2027-31.12.2027.

Käsittely

Keskustelun edetessä jäsen Maija Toivonen tekin seuraavan muutosesityksen:

” Esitän asia palautusta valmisteluun. Asiasta päätettäessä tulee varmistua siitä, että käytettävissä on asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Esitetyn selvityksen perusteella ei voida todeta, etteikö jätelain ehdot täytyisi kiinteistönhaltijan järjestämässä jätekuljetuksessa.

Ennen asian uudelleen käsittelyä

- raportin pohjalta on tehtävä tarkempi selvitys siitä, mikä on liittymättömien kiinteistöjen aste tällä hetkellä ja miksi osa kiinteistöistä ei ole liittynyt järjestettyyn jätehuoltoon.
- tehtävä asukkaille kysely jätehuollosta asukaskysely hallintolain 41§:n mukaisesti, jolla pyritään varmentamaan jätelain 37§ ehtojen täyttyminen.
- hinnoittelutietoina on käytettävää laajempaa otantaa alueella toimivista yrityksistä.”

Ehdotusta kannattivat jäsenet Laura Väilä, Ilkka Riuttamäki, Pauli Pietilä, Pasi Markula ja Kari Virtanen.

Koska keskustelun kuluessa oli tehty esittelijän ehdotuksesta kannatettu poikkeava ehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta pitää äänestää. Puheenjohtaja esitti, että pohjaesitys on jaa ja esitys asian palauttamiseksi uudelleen valmisteluun on ei ja että äänestys käydään nimenhuutoäänestyksenä. Puheenjohtajan esittämä äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti. Nimenhuudolla suoritettussa äänestyksessä esittelijän päätösehdotuksen kannalla

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

olivat jäsenet Johanna Häggman, Anne Niemelä-Laaksonen, Nina Prusila ja Ismo Ojansuu. Maija Toivosen muutosesityksen kannalla olivat jäsenet Kari Virtanen, Ilkka Riuttamäki, Reija Kaario, Marja Lehtimäki, Pasi Markula, Timo Karunen, Pauli Pietilä, Kalle Malin, Laura Väilä, Jatta Kannisto ja Markku Heikkilä.

Päätös

Jätelautakunta päätti äänin 12 - 4 palauttaa asian uudelleen valmisteluun lisäselvityksiä varten.

Puheenjohtaja Johanna Häggman sekä esittelijä Salla Alapirtti jättivät asiasta eriävän mielipiteen.

JÄTELTK 11.12.2024 § 58

Valmistelija

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Jätelautakunta palautti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen uudelleen valmisteluun kokouksessaan 8.11.2023 § 48. Ennen asian käsittelyä uudelleen tuli

- tehdä tarkempi selvitys siitä, mikä on liittymättömien kiinteistöjen aste tällä hetkellä ja miksi osa kiinteistöistä ei ole liittynyt järjestettyyn jätehuoltoon
- tehdä asukkaille kysely jätehuollosta asukaskysely hallintolain 41 §:n mukaisesti, jolla pyritään varmentamaan jätelain 37 § ehtojen täyttyminen
- käyttää hinnoittelutietoina laajempaa otantaa alueella toimivista yrityksistä

Kokouksessa 17.1.2024 § 2 jätelautakunta päätti em. lisäselvitysten tekemisestä. Ramboll Finland Oy selvitti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen hintatasoa toimialueella ja teki kuntalaisille asukaskyselyn tyytyväisyydestä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetukseen. Jätehuoltoon liittymättömyyden juurisyitä on selvitetty postittamalla jokaiseen toimialueen kuntaan 100:lle jätehuoltoon liittymättömälle kiinteistölle selvityspyynnöt jätehuollon järjestämisestä. Selvityspyynnöprojehti on edennyt suunniteltua hitaammin ja on edelleen kesken.

Hämeen Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus (ELY-keskus) on kehottanut jätelautakuntaa tekemään sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen 31.12.2024 mennessä. Koska lisäselvitykset olivat vielä kesken marraskuussa, jätelautakunta pyysi Hämeen ELY-keskukselta lisäaikaa kuljetusjärjestelmäpäätöksen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

tekemiseen 28.2.2025 saakka. Ramboll Finland Oy:n selvitys valmistui marraskuun 2024 lopussa ja on liitteenä. Liitteenä on myös vuonna 2023 valmistunut Ramboll Finland Oy:n tekemä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys, jossa on selvitetty jätelaissa kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetettujen edellytysten täyttymistä kaikkien toimialueen kuntien osalta.

Jätelain mukaisesti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen voi järjestää joko kunnan tai kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä jätteenkuljetus on ensisijainen vaihtoehto, mutta kuljetuksen voi järjestää myös jätelain 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä, jos

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan

Vaikka kaikki kiinteistön haltijalle asetetut edellytykset täytyisivät, voidaan silti tehdä päätös kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä. Toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä on käytössä jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Muissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Sekä kuljetusjärjestelmäselvitys vuodelta 2023 että raportti hintatasosta ja asukaskyselystä vuodelta 2024 koskevat kaikkia toimialueen kuntia. Eura, Huittinen ja Säkylä on otettu mukaan kuljetusjärjestelmäselvitykseen ja raporttiin, koska kunnan on jätelain 37 § 3 mom mukaisesti seurattava ja valvottava kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmäpäätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Ennen kaikkia toimialueen kuntia koskevan sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemistä jätelautakunta kuulee asianosaisia. Lausunnot pyydetään toimialueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, ELY-keskuksilta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:ltä, jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä asianosaisten tahojen etujärjestöiltä. Lisäksi hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaisesti varataan kaikille niille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

vaikutus, mahdollisuus saada lisätietoa käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Esittelijä Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus Jätelautakunta

1. varaa toimialueen kuntien jäsenille mahdollisuuden esittää mielipiteensä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä ja tiedottaa siitä jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Mielipiteet pyydetään toimittamaan jätelautakunnalle kirjallisesti 31.1.2025 mennessä

2. pyytää sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä lausunnot kirjallisesti 31.1.2025 mennessä seuraavilta tahoilta:

- toimialueen kunnat
- toimialueen ympäristönsuojeluviranomaiset
- Hämeen ELY-keskus, Pirkanmaan ELY-keskus ja Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy
- toimialueen jätteenkuljetusyritykset
- Suomen Kuntaliitto ry
- edunvalvontajärjestöt: Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry (ALT), Kierrätysteollisuus ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka (SKAL) sekä Suomen Kiertovoima ry (KIVO).

Päätös Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen.

JÄTELTK 12.02.2025 § 6

Valmistelija Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Kuljetusjärjestelmäpäättös koskee sekalaista yhdyskuntajätettä kaikissa Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kunnissa. Toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä. Jätelain (646/2011) 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus on käytössä toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä. Lopuissa toimialueen kunnissa on käytössä vuoden 1993 jätelain mukainen sopimusperusteinen kuljetus.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Jätelain 36 §:n mukainen kunnan järjestämä kuljetus on ensisijainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiselle. Kunta voi kuitenkin päättää jätelain 37 §:n mukaisesti, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä, jos pykälässä mainitut edellytykset täyttyvät, eli

1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan.

Jätelain mukaiset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset ovat tiukemmat kuin vanhan sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset. Jos päätetään siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta, joka voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Vaikka jätelain 37 §:n edellytykset täyttyisivät, kunta voi silti päättää siirtyä kunnan järjestämään kuljetukseen.

Jätelain 37 § 3 mom mukaisesti kunnan on seurattava kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten täyttymistä ja tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Näin ollen päätöksenteko koskee myös Euraa, Huittista ja Säkylää. Jätelain ehtojen täyttymistä toimialueen kunnissa on selvitetty Ramboll Finland Oy:n tekemässä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka valmistui vuonna 2023. Kuljetusjärjestelmän tilaa on myös selvitetty loppuvuodesta 2024 valmistuneessa Ramboll Finland Oy:n raportissa, joka koskee toimialueen hintatasoa ja asukastytyvääisyyttä. Ramboll Finland Oy on tehnyt myös vuonna 2019 valmistuneen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mutta siitä puuttui kokonaan kuntakohtainen tarkastelu.

Edellisen kerran sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmä oli jätelautakunnan päätettävänä marraskuussa 2023, mutta silloin jätelautakunta palautti asian uudelleen valmisteluun. Tammikuussa 2024 jätelautakunta päätti sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmään liittyvien lisäselvitysten tekemisestä. Jätelautakunta päätti tilata Ramboll Finland Oy:ltä selvityksen toimialueen hintatasosta ja asukastytyvääisyydestä sekä lähettää 100 kpl selvityspyyntöjä jokaiseen toimialueen kuntaan jätteenkuljetukseen liittymättömille kiinteistöille

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

(selvityspyyntöprojekti). Päätöksestä palauttaa kuljetusjärjestelmä uudelleen valmisteluun tehtiin valvontapyyntö Hämeen ELY-keskukselle. Toukokuussa 2024 Hämeen ELY-keskus kehotti päätöksellään (diaarinumero HAMELY/2622/2023) jätelautakuntaa tekemään päätöksen sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä 31.12.2024 mennessä. Marraskuussa 2024 jätelautakunta pyysi Hämeen ELY-keskukselta lisäaikaa päätöksen tekemiseen 28.2.2025 saakka, jotta päätöksenteon tueksi saatiin hintatasoon ja asukastyytyväisyyteen liittyvä raportti. Lisäaikaa myönnettiin pyydetysti. Selvityspyyntöprojektin osalta voitiin todeta, että se oli edennyt ennakoitua huomattavasti hitaammin ja on edelleen niin pahasti kesken, että sen tuloksia ei saada vielä useaan kuukauteen.

Hämeen ELY-keskus on antanut lausunnon päätettävänä olevaan kuljetusjärjestelmäasiaan. Lausunnon mukaan jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan toimesta vain, jos saadaan varmuus siitä, että jätelain edellytykset täyttyvät. Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella ehtojen täyttymisestä ei ole varmuutta ja asukastyytyväisyyttä ja hintatasoa koskevan raportin tuloksilla ei ole ratkaisevaa merkitystä jätteenkuljetusjärjestelmän valinnassa. Lisäksi lausunnossa todetaan, että jätteenkuljetusjärjestelmää koskevan päätöksenteon tueksi on tehty kattavia selvityksiä, joiden perusteella päätös voidaan tehdä. Lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi päätös tulee tehdä asetettuun määräaikaan, 28.2.2025, mennessä.

Lausunnot ja mielipiteet

Jätehuoltoviranomaisen päätöksenteon tulee perustua ainoastaan jätelain tulkintaan. Kuntien ja muiden (esim. kuntalaiset ja jätteenkuljetusyritykset) mielipiteen esittäjien kannanotot eivät voi pelkästään olla päätöksenteon pohjana. Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjapäätöksessä KHO:2016:19 ottanut kantaa tilanteeseen, jossa jätelautakunta on päättänyt siirtyä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen kunnan kannan mukaisesti vastoin esittelijän esitystä. Oikeus totesi, että pelkästään kunnanvaltuuston kantaa ei voida pitää riittävänä selvityksenä siitä, että koko kunnan alueella täyttyisivät laissa asetetut edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle. Päätöksen lainmukaisuudesta ei voitu varmistua pelkästään sillä perusteella, miten käytössä ollut sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä oli kunnan arvion mukaan toiminut.

Hallintolain mukaisista vaikutusmahdollisuuksista sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmään tiedotettiin jätelautakunnan ja kuntien internetsivuilla sekä toimialueen lehdissä. Lausunnot ja mielipiteet tuli jättää kirjallisesti 31.1.2025 mennessä. Lausuntoja

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

saapui määräaikaan mennessä 25 kpl ja ne ovat liitteenä. Liitteenä on myös lausunnoista laaditut tiivistelmät ja vastineet. Määräajassa saapuneista lausunnoista 5 puolsi kunnan järjestämää kuljetusta ja 18 kiinteistön haltijan järjestämää kuljetusta, 2 lausunnossa ei otettu selkeästi kantaa kummankaan kuljetusjärjestelmän puolesta. Forssan ympäristölupalautakunnan, Jokioisten kunnan ja Oripään teknisen lautakunnan lausunnot saapuivat myöhässä ja niitä ei ole huomioitu lausunnoista laaditussa tiivistelmässä ja vastineessa, mutta ne ovat myös liitteenä. Lausunnon toimittivat määräajassa Akaan tekninen lautakunta, Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta, Euran tekninen lautakunta, Forssan Yrittäjät, Huittisten tekninen valiokunta, Humppilan kunnanhallitus, Humppilan tekninen lautakunta, Hämeen ELY-keskus, Hämeen Yrittäjät, Kiukaisten ja Euran Yrittäjät, Suomen Kiertovoima ry (KIVO), Kuljetusliike Finska, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, Loimaan kaupungin lupajaosto, Loimaan kaupunginhallitus, Pirkanmaan ELY-keskus, Pyhäjärvisseudun Kuljetusyrittäjät, Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto, Sastamalan tekninen lautakunta, Suomen Kuljetus ja Logistiikka ry ja SKAL ympäristöyhtykset ry (SKAL), Säkylän Yrittäjät, Tammelan kunta, Tammelan Yrittäjät, Varsinais-Suomen Yrittäjät ja Ympäristöhuolto Askonen.

Mielipiteitä annettiin 67 kpl ja ne ovat liitteenä. Mielipiteen antaneista kaikki lukuun ottamatta kahta kannattivat kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Suurin osa mielipiteistä annettiin Euran ja Säkylän alueelta. Myönteisenä asiana kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa nähtiin mm. valinnanvapaus kuljetusyrityksen suhteen ja se, että valitsemaltaan yritykseltä on mahdollista saada joustavat omiin tarpeisiin soveltuvat jätehuoltopalvelut. Kunnan järjestämän kuljetuksen pelättiin heikentävän palvelutasoa ja nostavan hintoja sekä uhkaavan pienten paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä. Ainoassa mielipiteessä, jossa kannatettiin kunnan järjestämää kuljetusta, kunnan järjestämän kuljetuksen eduksi lueteltiin useita asioita, kuten pienempi kustannustaso ja asiakkaiden tasapuolinen kohtelu. Kunnan järjestämä kuljetus nähtiin parempana vaihtoehtona myös jätehuollon kokonaisvaltaisen kehittämisen ja toimivuuden sekä logististen etujen puolesta.

Jätelain ehtojen täytyminen kunnittain

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle täytyvät toimialueen kunnista kuudessa, eli Huittisissa, Jokioisilla, Loimaalla, Oripäässä, Sastamalassa (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi) ja Urjalassa. Yhdeksän kunnan osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täytymisestä. Nämä kunnat ovat Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski TI, Punkalaidun, Somero, Säkylä ja Ypäjä. Selvityksen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

mukaan jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa. Ainoastaan niiden kuntien osalta, joissa jätelain ehdot täyttyvät, on mahdollista valita kunnan järjestämän kuljetuksen ja kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen väliltä.

Paikkaava jätteenkuljetus

Toimialueen kunnista 13:ssa on käytössä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n järjestämä paikkaava jätteenkuljetus. Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä paikkaavaa jätteenkuljetusta ei ole käytössä. Paikkaavaa jätteenkuljetusta ei voida lopettaa hallinto-oikeuden päätöksen (diaarinumero 01228/14/5149) mukaisesti ennen kuin toimialueella on lainvoimainen päätös sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy ei markkinoi paikkaavaa jätteenkuljetusta eikä siihen oteta uusia asiakkaita. Paikkaavaa jätteenkuljetusta ei siis voida pitää samanarvoisena jätteenkuljetuspalveluna kuin yksityisten jätteenkuljetusyritysten tarjoamaa palvelua. Kiinteistö voi kuulua paikkaavaan jätteenkuljetukseen joko omalla jäteastialla, kimppa-astialla tai aluekeräyspisteen käyttäjänä. Erityisesti huonojen tieyhteyksien varrella on kiinteistöjä, joiden jätehuolto on järjestetty aluekeräyspisteelle.

Haja-asutusalueella paikkaavaa jätteenkuljetusta on runsaasti käytössä, eniten Punkalaitumella (39 %), Akaassa (35 %) ja Tammelassa (30 %). Kuljetusjärjestelmäselvityksen paikkatietotarkastelun perusteella Somerolla on alueita, joissa tehdään jäteastian tyhjennyksiä pelkästään paikkaavan jätteenkuljetuksen toimesta. Tämä antaa viitteitä siitä, että Somerolla on alueita, joilla yksityiset jätteenkuljetusyritykset eivät tarjoa jätteenkuljetuspalvelua.

Liittymisprosentti

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan toimialueen liittymisprosentti vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen osalta on 78 %. Selvityksessä on huomioitu sellaiset kiinteistöt, joilla ei ole velvollisuutta järjestää jätehuoltoa esim. myönteisen jätemaksun kohtuullistamispäätöksen takia. Liittymisprosenttia ei voida pitää hyvänä, koska jätelain lähtökohta on se, että jokaiselle kiinteistölle tulee olla järjestettynä jätteenkuljetus, ellei kiinteistölle ole myönnetty jätemaksun kohtuullistamista tai jäteastian tyhjennyksen keskeytystä.

Jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen määrä vaihtelee kunnittain ja alueittain. Maaseudulla ja YKR-alueen ulkopuolisilla alueilla liittymisaste on heikoin kaikkien kuntien alueella. Korkeimmat liittymisprosentit ovat Oripäässä (82 %) ja Forssassa (87 %). Alhaisimmat liittymisprosentit ovat Tammelassa (58 %) ja Somerolla

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

(66 %). Jätehuoltoviranomaisen tiedossa on, että Tammelassa on isoja jätekimppoja, mikä voi osittain selittää alhaista liittymisastetta. Kaikista jätekimppojen osakkaista jätelautakunnalla ei ole tietoa.

Haja-asutusalueella alhaisimmat liittymisprosentit olivat Tammelassa (44 %) ja Säkylässä (51 %) ja korkeimmat Oripäässä (82 %) ja Loimaalla (78 %). Osassa kuntia merkittävä osa vapaa-ajan kiinteistöistä sijaitsee kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä, eniten Säkylässä (12,9 %) ja Eurassa (10,9 %) ja Huittisissa (9,3 %). Paikkatietotarkastelun perusteella Säkylässä on alueita, joilla vapaa-ajan asunnoille ei tehdä lainkaan jäteastian tyhjennyksiä.

Raportissa asukastytytyväisyydestä ja hintatasosta havaitaan myös, että vapaa-ajan asunnoille ei usein järjestetä jätteenkuljetusta jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisesti. 30 % kyselyyn vastanneista kertoi hoitavansa vapaa-ajan asunnon jätehuollon muulla tavoin kuin omalla tai kimppa-astialla. Yleisimmät vastaukset olivat jätteiden vieminen kodin jäteastioihin tai jäteasemalle. Vapaa-ajan asunnon jätehuollon järjestäminen viemällä jätteet jäteasemalle on sallittua vain, kun kiinteistö on paikkaavassa jätteenkuljetuksessa jäteaseman käyttäjänä. Tällöin kiinteistöllä ei ole omaa jäteastiaa ja syntyvät jätteet viedään jäteasemalle. Muussa tapauksessa vapaa-ajan asunnolle tulee järjestää jätteenkuljetus joko omalla jäteastialla tai kimppa-astialla. Kimppa-astia saa jätehuoltomääräysten mukaisesti sijaita taajamassa korkeintaan 1 km ja haja-asutusalueella 5 km etäisyydellä kiinteistöstä tietä pitkin mitattuna.

Jätteenkuljetusrekisterin tiedot

Jätteenkuljetusrekisterin tietojen laatuun vaikuttaa hyvin paljon jätteenkuljettajien jätelautakunnalle toimittamien jätteenkuljetustietojen laatu (jätelaki 39 §). Puutteellisia kuljetustietoja ei saada jätteenkuljetusrekisterissä kohdistettua millekään kiinteistölle. Jätelautakunta on myös havainnut, että kiinteistöllä saattaa olla jätteenkuljetusrekisterissä jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennysvälit, mutta asiakaspuhelun aikana käy ilmi, että kiinteistön jäteastia tyhjennetään tosiasiallisesti soitosta.

Jätehuoltomääräyksissä on määritelty jäteastioille tyhjennysvälit. Asukastytytyväisyydestä ja hintatasosta tehdyn raportin perusteella voidaan havaita, että toimialueen kiinteistöillä on jätehuoltomääräysten vastaisia tyhjennysvälejä. Kyselyyn vastanneista kuntalaisista 25 %:lla oli jätehuoltomääräyksistä poikkeava tyhjennysväli ilman jätelautakunnan päätöstä asiasta tai käsiteltyä ilmoitusta yksin asumisesta. Myös kuntalaisten mielipiteistä voidaan havaita, että jätteenkuljetusyritykset eivät noudata aina jätehuoltomääräyksiä jäteastioiden tyhjennysväleihin.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

liittyen, vaan käytössä on erilaisia jätehuoltomääräysten vastaisia ratkaisuja.

Ilmoittamattomat kimppa-astiat muodostavat ongelman jätteenkuljetusrekisterin (jätelaki 143 §) tietojen osalta. Kimppa-astioista ei ole aina tietoa edes jätteenkuljetusyrityksillä. Jätehuoltomääräysten mukaisesti kimppa-astian vastuuhenkilön tulee ilmoittaa sekä jätelautakunnalle että jätteenkuljettajalle kimppa-astiasta ja sen käytössä tapahtuvista muutoksista. Todellisuudessa kimppa-astioista ei aina tehdä jätehuoltomääräysten mukaisia ilmoituksia. Tämä käy ilmi myös asukastytyväsyyden ja hintatason raportista, jonka mukaan 20 % kimppa-astian käyttäjistä ei ole ilmoittanut astian käytöstä jätehuoltoviranomaiselle. Jätteenkuljetusrekisterissä on siis kiinteistöjä, joilla ei ole jätteenkuljetustietoja, koska kimppa-astian käytöstä ei ole ilmoitettu jätelautakunnalle tai edes jätteenkuljettajalle.

Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuranta on hyvin haasteellista ja lähes mahdotonta kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa. Jätelautakunnalla ei ole resursseja lähettää jokaiselle kiinteistölle, jolla ei ole jätteenkuljetusrekisterissä kuljetustietoja, selvityspyyntöä. Kiinteistö voi olla ilman kuljetustietoja eri syiden takia, kuten edellä mainitut kohdistumattomat kuljetustiedot ja ilmoittamattomat kimppa-astiat. Syynä voi olla myös haluttomuus järjestää kiinteistölle jätteenkuljetusta esimerkiksi vähäisen jätteen määrän vuoksi tai siksi, että kiinteistö on asuinkelvoton. Vähäinen jätteen määrä ei ole peruste jättää jätteenkuljetusta järjestämättä, mutta asuinkelvottomalle kiinteistölle on mahdollista saada jätemaksun kohtuullistaminen.

Muutamassa lausunnossa oli tuotu esiin, että jätelautakunta ei ole toimittanut ympäristönsuojeluviranomaiselle valvontaviranomaisen tehtävän hoitamista varten listausta jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä. On kyseenalaista väittää, että jätelautakunta ei antaisi ympäristönsuojeluviranomaiselle sen tarvitsemia tietoa, koska yksikään toimialueen ympäristönsuojeluviranomainen ei ole em. listausta jätelautakunnalta pyytänyt. On totta, että luotettavaa ja ajantasaista listausta on käytännössä mahdotonta antaa. Jätelautakunnalla ei ole kuitenkaan mitään syytä olla antamatta ympäristönsuojeluviranomaiselle niin kattavaa listausta, kuin jätteenkuljetusrekisteristä saa, sellaisista kiinteistöistä, joilla ei ole jätteenkuljetustietoja. Tällöin ympäristönsuojeluviranomaisen on huomioitava, että suurin osa listauksen kiinteistöistä on sellaisia, joille jätelautakunta ei ole lähettänyt selvityspyyntöä. Lisäksi toimialueen ympäristönsuojeluviranhaltijoille on annettu jätteenkuljetusrekisteriin katseluoikeudet, joilla voi tarkastella esimerkiksi tietoja kiinteistöjen jätteenkuljetuksista ja mahdollisista päätöksistä/ilmoituksista.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Jätteenkuljetuksen hintataso

Kuljetusjärjestelmäselvitystä varten hintatietoja toimitti toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä 7 kpl. Yritysten tekemät tyhjennykset vastasivat noin 50 % toimialueen jäteastiantyhjennyksistä. Vuoden 2023 kuljetusjärjestelmäselvityksessä jouduttiin siten hyödyntämään myös vuoden 2019 kuljetusjärjestelmäselvityksen hintatietoja, joihin tehtiin indeksikorotus. Selvityksen hintatiedot antavat riittävän kuvan alueen hintatasosta, vaikka eivät vastaakaan todellista tilannetta.

Asukastyytyväisyyden ja hintatason raporttiin yritysten vastauksia saatiin 9 kpl ja vastausprosentti oli 69 %.

Asukastyytyväisyyden ja hintatason raportin vastausten perusteella toimialueen tyhjennyshinnat ovat melko samansuuntaisia, eikä alueittain nouse esiin suuria eroavaisuuksia.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen kuntakohtaisessa tarkastelussa havaittiin keskimääristä korkeampia hintoja ilman selittävää tekijää Akaassa, Eurassa, Forssassa, Humppilassa ja Tammelassa. Raportissa ei selvitetty toimialueen hintatasoa yhtä kattavasti kuin kuljetusjärjestelmäselvityksessä, mikä voi selittää tulosten ristiriitaisuutta.

Jätelain 85 §:n mukaisesti jätteen kuljettajan on eriteltävä käsittelyn ja kuljetuksen osuus kiinteistön haltijalle tekemässään jätelaskussa. Kaikissa kuljetusjärjestelmäselvitystä varten toimitetuissa jätelaskuissa ei ollut eritelty jätteen käsittelyä ja kuljetusta. Lisäksi laskuista havaittiin, että osassa laskuista jätteenkäsittelymaksu erosi jätelautakunnan hyväksymän jätemaksutaksan jätteenkäsittelymaksusta. Asukastyytyväisyyden ja hintatason raportissa havaittiin sama asia. Kyselyyn vastanneista kuntalaisista 56 % oli vastannut, että jätelaskulla on eroteltu käsittelyn ja kuljetuksen osuudet. Osassa raporttia varten toimitetuista jätelaskuista erottelu puuttui.

Jätelain 80 a §:n mukaisesti jätteen kuljettajan on pidettävä kirjaa jätteen käsittelystä asiakkailtaan perityistä maksuista sekä annettava näitä koskevat tiedot pyynnöstä kunnan jätehuoltoviranomaiselle nähtäväksi. Jätelautakunta pyysi kesäkuussa 2024 jätteenkuljetusyrityksiltä em. tietoja vuosilta 2022 ja 2023. Elokuussa 2024 jätelautakunta joutui tekemään asiasta valvontapyynnön ELY-keskukseen 8 yrityksestä, jotka eivät tietoja antaneet jätelautakunnalle nähtäväksi. Edelleenkaan kaikki yritykset, joista valvontapyyntö tehtiin, eivät ole esittäneet tietoja jätelautakunnalle nähtäväksi.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön jätteenkuljetuspalvelu katkeaa jossain vaiheessa maksamattomien

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

laskujen vuoksi. Asukastyytyväisyyden ja hintatason raportin mukaan kyselyyn vastanneista kuljetusyrityksistä 11 %:lla oli ollut asiakkaita, jotka eivät olleet maksaneet laskujaan. Jätteenkuljetustiedot toimitetaan jätelautakunnalle neljännesvuosittain, joten kiinteistö on saattanut olla ilman jätteenkuljetusta usean kuukauden ajan ennen kuin tieto jätteenkuljetuksen katkeamisesta näkyy jätteenkuljetusrekisterissä. Ainoastaan yksi toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä toimittaa jätelautakunnalle säännöllisesti tiedot kiinteistöistä, joiden jätteenkuljetus on katkaistu maksamattomien laskujen vuoksi. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistön jätteenkuljetuspalvelu ei katkea maksuvaikeuksien vuoksi.

Yritysjätteen ja asumisessa syntyvän jätteen yhteiskeräys

Muutamassa lausunnossa, kuljetusjärjestelmäselvityksessä sekä asukastyytyväisyyden ja hintatason raportissa yhdeksi kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen eduksi on tuotu yritysjätteen kerääminen samaan kuormaan asumisessa syntyvän jätteen kanssa. Yritystoiminnan jätteiden jätehuollon järjestäminen kuuluu kunnan vastuulle jätelain 32 §:n 1 mom 3. kohdan mukaisesti, jos liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte kerätään yhdessä kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvan jätteen kanssa. Tämän lisäksi kunnan on järjestettävä muun kuin 32 §:ssä tarkoitetun jätteen jätehuolto, jos jätteen haltija tätä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä (kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, tsv). Jos kyseessä on muusta kuin ennalta arvaamattomasta kiireestä johtuva kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, jonka arvo on vähintään 2000 € vuodessa, palvelutarjonnan puutteen toteamiseen ja kunnan toissijaista jätehuoltopalvelua koskevan pyynnön edellytyksenä on, että jätteenhaltija on julkaissut materiaalitori-sivustolla tarjouspyynnön tarjoamastaan jätehuoltopalvelusta ja että tarjouspyyntöä koskeva palvelu ei ole kohtuullisesti saatavilla jätteen haltijan asettamassa vähintään 14 vuorokauden määräajassa.

Yritysjätettä ja kunnan vastuulle kuuluvaa sekalaista yhdyskuntajätettä ei voi kerätä samaan kuormaan edes kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa, ellei kyse ole jätelain 32 § 1 mom 3. kohdan mukaisesta jätteestä tai tsv-jätteestä. Kun yritys jäte ja kunnan vastuulle kuuluva jäte kerätään samaan kuormaan, on vastaanottopaikassa mahdotonta jäteautoa punnitessa erotella kuinka paljon yritys jäte ja kunnan vastuulle kuuluva sekalainen yhdyskuntajäte painavat. Mikäli on kyseessä monilokeroauto, jossa yritys jäte kerätään eri lokeroon tai jäteautossa on punnitseva astiahissi, erottelu kuormien painon osalta voidaan tehdä. Tällöin ongelmaksi muodostuu silti se, että kunta ei voi järjestää

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

vastaanottoa yritysjätteelle, ellei kyseessä ole tsv-jäte tai jätelain 32 §:n 1 mom 3. kohdan mukainen jäte.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaisesti toimialueen kunnista ainoastaan kuudessa täyttyvät jätelain mukaiset ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle. Tämä tarkoittaa siis sitä, että vain näiden kuntien osalta voidaan päättää, järjestetäänkö jätteenkuljetus kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä. Koska loppujen toimialueen kuntien osalta ei ole varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä tai ne eivät täyty, voidaan ko. kuntien osalta päättää vain siirtymisestä kunnan järjestämään kuljetukseen.

Tehtyjen selvitysten perusteella ei voida todeta, että kaikissa toimialueen kunnissa tarjolla olisi jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Toimialueen liittymisprosentti on 78 %, jota ei voida pitää hyvänä, koska jätelain lähtökohta on se, että jokaiselle kiinteistölle tulee järjestää jätteenkuljetus. Kaikki jätteenkuljetusyritykset eivät noudata toiminnassaan jätelain 35 § 3 mom mukaisesti jätehuoltomääräyksiä, jolloin toimialueen kuntalaiset joutuvat keskenään eriarvoiseen asemaan. Kuljetusjärjestelmäselvityksessä on havaittu osassa toimialueen kunnista keskimääräistä korkeampia hintoja ilman selittävää tekijää. Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan myös todeta, että kaikki jätteenkuljetusyritykset eivät erottele jätelaskuilla jätteen käsittelyn ja kuljetuksen osuutta jätelain 85 §:n mukaisesti. Toimialueella on käytössä paikkaavaa jätteenkuljetusta erityisesti haja-asutusalueilla ja osalle toimialueen kiinteistöistä paikkaava jätteenkuljetus on järjestetty jäteaseman käyttäjänä. Kuljetusjärjestelmäselvityksen paikkatietotarkastelun perusteella voidaan todeta, että Somerolla on alueita, joille jätteenkuljetus on järjestetty ainoastaan paikkaavalla kuljetuksella. Kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistön jätteenkuljetus katkeaa jossain vaiheessa maksuvaikeuksien vuoksi, kun taas kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistölle järjestetään jätehuolto maksuvaikeuksista huolimatta.

Toimialueella ei voida varmistua siitä, että jätteenkuljetus edistäisi jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukisi jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuttaisi vaaraa tai haittaa terveydelle ja ympäristölle. Jätelain mukaisesti bio- ja pakkausjätteiden kuljetus on kunnan järjestämisvastuulla. Jätelautakunta on myös tehnyt päätöksen siirtä kunnan vastuulle kuuluvien asumislietteiden osalta kunnan järjestämään kuljetukseen vuoden 2028 aikana. Valitusprosessi em. päätöksestä on tällä hetkellä hallinto-oikeuden käsittelyssä. Kaksoisjärjestelmän, jossa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus olisi kiinteistön haltijan järjestämässä

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

kuljetuksessa ja loput jätejakeet kunnan järjestämässä kuljetuksessa, ei voida katsoa edistävän jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa ja tukevan jätehuollon alueellista kehittämistä.

Kaksoisjärjestelmä ei myöskään edistä EU:n kierrätystavoitteisiin pääsemistä, ja Suomi on jo tällä hetkellä jäljessä yhdyskuntajätteiden kierrätystavoitteiden saavuttamisessa. Esimerkiksi Suomen Ympäristökeskuksen yhdyskuntajätteen kierrätyksellä vauhtia kiertotalouteen-hankkeen raportin mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus heikentää jätteenkeräyksen kokonaistehokkuutta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kierrätysastetta on mahdollista nostaa esimerkiksi kannustavalla jätemaksutaksalla ja keräysmenetelmiä kehittämällä (esim. monilokerokeräyksen). Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätteenkuljetuksen logistiikkaa voidaan tehostaa, mikä optimoi kuljetusmääriä- ja reittejä ja siten vähentää päästöjä.

Osa toimialueen jätteenkuljetusyrityksistä kerää kuntavastuullista jätettä ja yritysjetettä samoihin kuormiin, vaikka se ei ole lainsäädännön pohjalta mahdollista edes kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa, ellei kyseessä ole tsv-jäte tai jätelain 32 § 1 mom 3. kohdan mukainen jäte. Yritysjäte ja asumisessa syntyvä jäte voivat olla laaduiltaan hyvin erilaisia ja ei voida varmistua siitä, etteikö yhteiskeräys aiheuttaisi haittaa tai vaaraa terveydelle ja ympäristölle.

Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen vaikutuksia ei voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Tehtyjen selvitysten perusteella ei voida todeta, että kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa kaikki toimialueen kuntalaiset saisivat jätehuoltopalvelut kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Ei voida myöskään varmistua siitä, että kuntalaisten jätteenkuljetuksesta maksamat laskut ovat tasapuolisia ja syrjimättömiä ja että kaikki saisivat jätteenkuljetuspalvelut esimerkiksi jätehuoltomääräysten mukaisilla tyhjennysväleillä. Lisäksi kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jättäytyminen on huomattavasti helpompaa verrattuna kunnan järjestämään kuljetukseen. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätehuollon jatkuvuus voidaan varmistaa myös niille kiinteistöille, joilla on maksuvaikeuksia. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistön haltijoilta poistuu oikeus valita itse jätteenkuljettajansa, mutta kunnan järjestämä kuljetuksessa on kuntalaisille monia hyviä puolia. Kuntalaiset saavat yhdenvertaiset ja tasapuoliset jätehuoltopalvelut, joiden hinta perustuu jätelautakunnan hyväksymään jätemaksutaksaan. Aktiivisesta kierrätyksestä voidaan palkita kannustavan jätemaksutaksan avulla. Kaiken jätehuoltoon liittyvän

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

asiakaspalvelun saa yhdestä paikasta ja asiointi sujuvoituu. Lisäksi osa tällä hetkellä viranhaltijapäätöksinä hoidettavista asioista voidaan hoitaa kevyemmin ja nopeammin ilmoitusmenettelyllä, esimerkiksi jäteastian tyhjennysvälin pidentäminen.

Useissa lausunnoissa tuotiin esiin kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen negatiiviset vaikutukset yritystoimintaan, esim. pienten paikallisten yritysten toiminnan mahdollinen loppuminen ja uusien yritysten markkinoille tulon estyminen. Nykytilanteessa uusia yrityksiä ei ole tullut toimialueella vuosiin tarjoamaan jätteenkuljetuspalveluja, pikemminkin kuljetusyritysten määrä on vähentynyt toimialueella yrityskauppojen myötä. Ei voida siis todeta, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus mahdollistaisi uusien yritysten markkinoille tulon. Jätelain perusteluissa (HE 199/2010 vp) on arvoitu, että keskitetty kilpailuttaminen lisää taloudellista toimintaa koko jätehuollon toimialalla ja on toimialan kehittymisen kannalta kannatettavaa. Jätelain 32 §:n mukaisesti kunnan on järjestettävä kuljetusten kilpailutus niin, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Hyvin ja lainsäädännön mukaisesti toteutettu kilpailutus antaa pienille kuljetusyrityksille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa ja uusille yrityksille aloittamismahdollisuuden. Näin ollen kunnan järjestämä jätteenkuljetus lisää kilpailua ja edistää markkinoiden toimivuutta.

Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen vaikutuksia viranomaisen toimintaan ei voida pitää myönteisinä. Päätös järjestää sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus kiinteistön haltijan järjestämänä tarkoittaisi kaksoisjärjestelmän olemassaoloa, minkä jo nykytilanteessa voidaan havaita lisäävän jätelautakunnan työmäärää. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätteenkuljetusrekisterin tiedot ovat ajantasaisemmat ja tasalaatuisemmat. Lisäksi esimerkiksi jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen ja jätelimppojen seuranta helpottuu huomattavasti. Jo nykytilanteessa on havaittavissa, että bio- ja pakkausjätteiden osalta jätelautakunta pystyy reagoimaan huomattavasti sekalaista yhdyskuntajätettä nopeammin erilaisiin epäkohtiin, kuten jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jättäytymiseen. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa hallinnollista kuormaa voidaan keventää hoitamalla osa viranhaltijapäätöksistä kevyemmällä ilmoitusmenettelyllä, mikä puolestaan vapauttaa työaikaa esimerkiksi jätehuollon kehittämiseen sekä jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen ja jätehuoltomääräysten noudattamisen seurantaan.

Tulee muistaa, että kun kunta on kerran päättänyt siirtyä jätelain 37 §:n mukaiseen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen, se ei tarkoita kuljetusjärjestelmän lopullista pysyvyyttä. Jätelain 37 §:n mukaisesti kunnan, eli jätehuoltoviranomaisen, on seurattava kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen täytäntöönpanoa ja sen

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Toistuva kuljetusjärjestelmän tilan selvittäminen ja kuljetusjärjestelmäpäätökset sekä niihin liittyvät valitusprosessit lisäävät jätehuoltoviranomaisen työtaakkaa kohtuuttomasti. Kuljetusjärjestelmän tilan seuraaminen koskee myös toimialueen jätteenkuljetuksen hintatasoa. Nykytilanteessakin voidaan havaita, miten haastavaa hintatietojen selvittäminen on kuljetusyritysten yhteistyöhaluttomuuden vuoksi. Kuljetusjärjestelmään kohdistetut resurssit ovat pois esimerkiksi kierrätysasteen nostoon tähtäävistä toimenpiteistä ja jätehuollon alueellisesta kehittämisestä. Edellä selostetun perusteella ei voida todeta, että Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueella (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) täytyisivät jätelain 37 §:n mukaiset ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ja toimialueella tulee siirtyä jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Esittelijä

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti

Päätösehdotus

Jätelautakunta päättää, että kaikissa toimialueen kunnissa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään jätelain 36 §:n mukaisena kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu vaiheittain ajalla 1.1.2029-31.12.2029. Jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lakkaa Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä. Vuoden 1993 sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa Akaassa, Forssassa, Humppilassa, Jokioisilla, Kosken Tl:ssä, Loimaalla, Oripäässä, Punkalaitumella, Sastamalassa (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somerolla, Tammelassa, Urjalassa ja Ypäjällä vaiheittain kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Käsittely

Jäsen Reija Kaario ja kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Keskustelun edetessä jäsen Ilkka Riuttamäki teki seuraavan muutosesityksen; ” Esitän että, koska kuudessa kunnassa edellytyksestä täytyvät, yhdeksässä ei ole varmuutta ja yhdessä ei täyty jatkamme kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Esitystä kannatti jäsen Kari Virtanen.

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Myös jäsen Laura Vällilä teki muutosesityksen; ” Esitän, että uutta päätöstä kuntiin, joissa lainvoimainen päätös on olemassa, ei tehdä, koska selvityksissä ei ole tullut ilmi, etteivätkö edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksesta edelleen täytyisi. Lisäksi esitän, että kuntien osalta, joissa ei päätöstä ole olemassa, siirrytään sopimusperusteisesta kuljetuksesta kiinteistöhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteena laaditut selvitykset.

Tätä esitystä kannatti jäsen Maija Toivonen.

Koska keskustelun kuluessa oli tehty kaksi esittelijän ehdotuksesta poikkeavaa kannatettua ehdotusta, puheenjohtaja totesi, että asiasta pitää äänestää. Puheenjohtaja esitti, että ensin äänestetään kahden muutosehdotuksen väliltä, jossa Ilkka Riuttamäen esitys on jaa ja Laura Vällilän esitys on ei. Tämän jälkeen äänestetään niin, että esittelijän ehdotus on jaa ja voittanut muutosesitys on ei. Puheenjohtajan esittämä äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti.

Ensimmäisessä nimenhuudolla suoritettussa äänestyksessä annettiin 10 ääntä ja kaksi tyhjää ääntä. Ilkka Riuttamäen esityksen kannalla oli Ilkka Riuttamäen lisäksi jäsen Kari Virtanen. Laura Vällilän esityksen kannalla hänen lisäksi olivat jäsenet Pasi Markula, Jatta Kannisto, Timo Karunen, Kaisa Kuusela, Pauli Pietilä, Maija Toivonen sekä varajäsen Minna Nissilä. Jäsenet Johanna Häggman ja Nina Prusila äänestivät tyhjää.

Toisessa nimenhuudolla suoritettussa äänestyksessä annettiin 12 ääntä. Esittelijän pohjaesityksen kannalla olivat jäsenet Johanna Häggman, Jatta Kannisto, Timo Karunen, Kaisa Kuusela ja Nina Prusila. Laura Vällilän tekemän muutosesityksen kannalla olivat hänen lisäksi jäsenet Pasi Markula, Pauli Pietilä, Ilkka Riuttamäki, Maija Toivonen, Kari Virtanen sekä varajäsen Minna Nissilä.

Päätös

Jätelautakunta päätti äänin 7 -5 hyväksyä jäsen Laura Vällilän tekemän muutosesityksen.

Esittelijä Salla Alapirtti, puheenjohtaja Johanna Häggman ja jäsenet Jatta Kannisto, Timo Karunen, Kaisa Kuusela ja Nina Prusila jättivät asiasta eriävän mielipiteen. Alapirtin ja Häggmannin eriävät mielipiteet ovat liitteenä.

Otteen oikeaksi todistaa

Forssan kaupunki

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Jätelautakunta
Jätelautakunta
Jätelautakunta
Jätelautakunta

§ 26
§ 48
§ 58
§ 6

07.06.2023
08.11.2023
11.12.2024
12.02.2025

19.2.2025

Miia Niittymäki
toimistos sihteeri

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 6

Valitusosoitus

Päätöksestä saa valittaa se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Muutosta haetaan kirjallisella valituksella Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna
postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
puhelinvaihe: 029 564 2210, telekopio: 029 564 2269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
aukioloaika: ma-pe klo 8.00-16.15

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin valittajalle voidaan toimittaa asiaa koskevat ilmoitukset
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirjelmä on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan kotikunta.

Valituskirjelmään on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon valittamalla haetaan muutosta, selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja.

Valituskirjelmät on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituskirjelmät toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valituskirjelmät voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmät on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisäämispäivästä, sitä lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaanitodistukseen merkittynä aikana. Kaupungin jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Sähköisenä lähetetyn viestin katsotaan tulleen tiedoksi kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä.

Oikeudenkäyntimaksu

Jätelautakunta	§ 26	07.06.2023
Jätelautakunta	§ 48	08.11.2023
Jätelautakunta	§ 58	11.12.2024
Jätelautakunta	§ 6	12.02.2025

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Muutoin valituksessa noudatetaan hallintolainkäyttölain säännöksiä.

Forssan kaupunki
Jätelautakunta
jatelautakunta@forssa.fi

Viite Lausuntopyyntö 19.6.2023

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen, Ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunto koskien Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmää

Forssan kaupungin jätelautakunta on pyytänyt Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausuntoa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä. Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmä tulee päätettäväksi kaikkien Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kuntien (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säskylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) osalta syksyllä 2023.

Kuljetusjärjestelmän valintaan liittyen Forssan kaupungin jätelautakunta on tilannut Ramboll Finland Oy:ltä kuljetusjärjestelmää koskevan selvityksen (Ramboll Finland Oy, 5.5.2023. Forssan kaupungin jätelautakunta. Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys).

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO

Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kunnista Eura, Huittinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Somero ja Säskylä sijoittuvat Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastualueen (Varsinais-Suomen ELY-keskus) toimialueelle.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Jätelainsäädännön tarkoituksena on muun ohella vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista. Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta osa kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon kokonaisuutta. Kunnan jätehuoltoviranomaiselle jätelaki asettaa vaatimuksia mm. jätehuoltopalveluiden laadusta, järjestämisestä ja jätekuljetuksia koskevien tietojen seurannasta ja rekisteröinnistä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että Forssan kaupungin jätelautakunnan

tulee tehdä päätös kunnallisen jätteenkuljetusjärjestelmään siirtymisestä. Kunnan järjestämän kuljetusjärjestelmän valintaa puoltaa mm. se, että tällöin voidaan luotettavammin varmistaa kaikkien kiinteistöjen kuulumisen jätehuoltoon, järjestelmässä kerättyjen jätteiden päätyminen asianmukaisiin kunnan tai pakkausjätteiden osalta tuottajan osoittamiin vastaanottopaikkoihin ja siten varmistaa jätteistä vastuussa olevan mahdollisuudet jätehuollon järjestämiseen.

Samalla voidaan minimoida ympäristö- ja terveysriskit, joita voi syntyä jätteiden hallitsemattomasta käsittelystä tai väärin paikkoihin toimittamisesta. Logistisesti tehokkaamman ja siten myös energiatehokkaamman kuljetuksen avulla voidaan minimoida kuljetusten haitalliset ympäristövaikutukset, kuten melu- ja ilmapäästöt.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, että seurannan ja valvonnan käytännön järjestäminen kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksissa on usein osoittanut hallinnollisesti raskaaksi, eikä jätehuoltoviranomainen aina pysty huolehtimaan lakisääteisistä seurantavelvoitteista, koska se ei saa muun ohella riittäviä tietoja sopimusperusteiseen jätteenkuljetukseen liittyneistä kiinteistöistä ja jätteen kuljetustietoja kuljetusten suorittajilta. Jätehuoltoviranomainen ei siten kykene toimittamaan ajantasaisia ja luotettavia tietoja kuntien valvontaviranomaisille valvontatehtävien hoitamista varten.

Kun käyttöön otetaan kunnan järjestämä jätteenkuljetus, saadaan tieto kaikkien kiinteistöjen jätehuollosta ja jokaiselle kiinteistölle pystytään järjestämään ja vaatimaan lain vaatima jätteenkeräys ja kuljetus. Näin jokainen kiinteistön omistaja/haltija myös maksaa tarvitsemastaan jätehuollosta jätelain aiheuttamisperiaatteen mukaisesti maksun.

Lisäksi jätteiden kuljetuksen järjestäminen kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena mahdollistaa jätehuollon suunnittelun, järjestämisen ja valvonnan paremmin kuin kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Kuljetusketju on kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen puitteissa jätehuoltoviranomaisen seurattavissa ja jäterekisterin ylläpito on huomattavasti helpompaa. Rekisteriin tallennettavat tiedot ovat luotettavampia ja jätehuollon suunnittelu tehokkaampaa.

Yritysten markkinoilla tapahtuvan kilpailun kannalta kunnan suorittaman julkiseen palveluhankintaan liittyvän kilpailutuksen yhteydessä jätteenkuljetusyrityksien soveltuvuus tulee arvioitavaksi vakavaraisuuden, ammattitoimilupien ja kaluston asianmukaisuuden osalta. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että tämä ehkäisee jo ennalta jätteisiin ja niiden kuljetuksiin liittyviä väärinkäytötapauksia ja parantaa osaltaan myös terveys- ja ympäristöturvallisuutta.

Asiassa esitetyn selvitysmateriaalin perusteella Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten kiinteistöittäisen jätehuollon järjestämiseksi kiinteistön haltijan järjestämänä ei voida katsoa täyttyvän Forssan jätehuoltolautakunnan alueella.

Edellytykset eivät täyty mm. siltä osin, että jätteen kuljetuspalveluita olisi kaikkialla tarjolla kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin tai että päätöksen vaikutukset voitaisiin arvioida kokonaisuutena myönteisiksi, kun huomioidaan vaikutukset kotitalouksiin sekä viranomaisten toimintaan. Lisäksi kunnan järjestämä jätteenkuljetus tukee

paremmin jätehuollon alueellista kehittämistä kuin kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. On myös varteenotettava riski, että kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta aiheutuu kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen verrattuna enemmän vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Erika Liesegang ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Elinor Slotte. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

TIEDOKSI Hämeen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue
(kirjaamo.hame@ely-keskus.fi)

Tämä asiakirja VARELY/3890/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3890/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Liesegang Erika 08.08.2023 07:19

Ratkaisija Slotte Elinor 08.08.2023 08:03